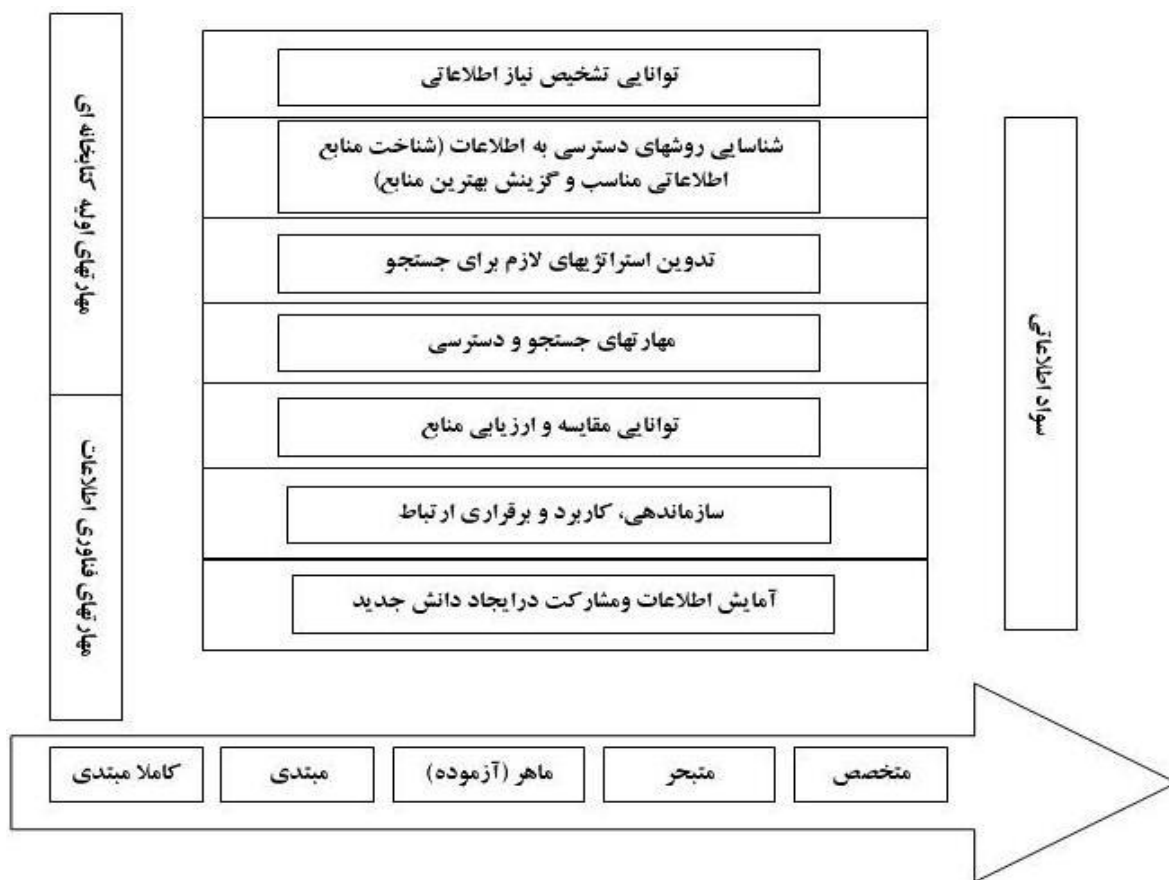

ویژگی های انسان هزاره سوم (با تاکید بر پژوهش)

11. مهارت مشکل گشایی	1. استقلال
12. حساسیت و اعتقاد به اجرای ارزشهای اخلاقی	2. انعطاف پذیری
13. توانایی برقراری ارتباطات انسانی	3. عزت نفس
14. مسؤولیت پذیری	4. بینش جهانی
15. مشارکت جویی	5. آینده نگری
16. انطباق پذیری	6. چند بُعدی نگری
17. واقعیت جویی	7. توانایی شناخت خویش
18. روحیه و مهارت جستجوگری	8. توانایی غلبه بر انگیزه ها و رفتارهای نامطلوب
19. توانایی انجام پژوهش	9. توانایی مقابله با ناکامی و ابهام
20. مهارت در یادگیری	10. توانایی بقا در شرایط دشوار

قابلیتهای فرد با سواد اطلاعاتی :

- 1) نیاز اطلاعاتی را مشخص می کند
  - ✓ ماهیت و گستره نیاز اطلاعاتی را تعیین می کند .
  - ✓ با دیگران مانند هممتایان ، مربیان ، و ... به تبادل نظر می پردازد .
  - ✓ نسبت به طیفی از منابع اطلاعات آگاهی می یابد .
- 2) نیاز اطلاعاتی را مطرح می کند
  - ✓ نحوه طرح نیاز اطلاعاتی را مشخص می کند .
  - ✓ کلید واژه ها و استراتژیهای جستجو را تنظیم می کند .
  - ✓ منابع اطلاعات را گزینش و ارزیابی می کند .
- 3) اطلاعات را بازیابی می کند
  - ✓ طیفی از منابع را کنکاش می کند .
  - ✓ نتایج را گزینش، بررسی، و غربال می کند .
- 4) اطلاعات را به صورت منتقدانه ارزیابی می کند
  - ✓ اطلاعات بازیابی شده را از نظر کمیت، کیفیت، و مرتبط بودن ارزیابی می کند .
  - ✓ استراتژی جستجو را اطلاع و در صورت لزوم مجددا تکرار می کند .
  - ✓ کیفیت اطلاعات بازیابی شده را از نظر تعصب و پیشداوری، به روز بودن، وصحت و اعتبار ارزیابی می کند .
- 5) اطلاعات را انطباق می دهد
  - ✓ اطلاعات بدست آمده را از نظر همخوانی با نیاز اطلاعاتی تفسیر می کند .
  - ✓ دانش جدیدی برای خود و دیگران خلق می کند .
  - ✓ تراکم دانش جدید را تشخیص می دهد .
- 6) اطلاعات را سازماندهی می کند
  - ✓ رکوردهای دقیقی از منابع و مراجع را نگهداری می کند .
  - ✓ با روشی مناسب برای مراجع مورد استفاده فهرست تهیه می کند .
  - ✓ نسبت به حقوق مالکیت معنوی و سرقت ادبی آگاهی دارد .
- 7) اطلاعات را در چرخه ارتباط علمی قرار می دهد
  - ✓ اطلاعات را به شکل موثری در اختیار دیگران قرار می دهد و منتشر می کند .
  - ✓ از روشهای مناسبی بهره می جوید .
- 8) این فرایند را مجددا تکرار می کند
  - ✓ نشان می دهد که نیاز اطلاعاتی اولیه برطرف شده است .
  - ✓ در صورت لزوم فرایند را دوباره تکرار می کند .
  - ✓ آموخته های خود را در زمینه های متفاوت به کار می گیرد (یادگیری تمام عمر) .

دسته‌بندی عام برای منابع مرجع:

1. از نظر هدف: مطالب منبع ارائه‌ی چه نوع مطالبی را و به چه ترتیبی در نظر دارند؟ (کلی نگر، جزئی نگر، ...)
2. از نظر محدوده‌ی جغرافیایی: جهانی، منطقه‌ای، ملی، ...
3. از نظر دامنه‌ی موضوعی: عمومی، اختصاصی
4. از نظر گستره‌ی زمانی: جاری، گذشته‌نگر
5. از نظر شمول: جامع، گزیده
6. از نظر مشروحیت: تلخیصی، تفصیلی
7. از نظر شیوه‌ی تنظیم: الفبایی، لغتنامه‌ای (فرهنگی)، رده‌ای، تقویمی، ...
8. از نظر انتفاعی: تجاری، غیرانتفاعی
9. از نظر محمول نشر: کاغذی و غیر کاغذی، چاپی و غیر چاپی، الکترونیکی و غیر الکترونیکی، قیاسی و رقمی، ...
10. از نظر شکل خاص مربوط به هر نوع از منابع (دسته بندی‌های ویژه)
11. کتابشناسی‌ها: کتابنامه، مقاله‌نامه، فهرست، فهرستگان (برای کتاب، منابع غیر چاپی، نقشه‌ها، ...)

انواع خدمات مرجع الکترونیک نوین:

1. - تراکنش همزمان
2. - تراکنش غیر همزمان
3. - پیوند به منابع الکترونیکی
4. - خدمات ارجاعی
5. - خدمات ناوبری
6. - خدمات مرجع مشارکتی
7. - سرویس پرسشهای رایج
8. - فرم بازخورد.

سایت هایی که اطلاعات آن ها با یکی از قالب های منابع مرجع چاپی هم خوانی دارند:

- 1- سالنامه های اینترنتی
- 2- راهنماهای الکترونیکی
- 3- دایره المعارفهای اینترنتی
- 4- سرگذشت نامه های اینترنتی
- 5- کنفرانسهای اینترنتی
- 6- راهنمای مجلات و مقاله نامه های الکترونیکی
- 7- منابع جغرافیایی اینترنتی
- 8- کتابشناسیهای اینترنتی

روش های جستجوی اطلاعات در وب:

- ساده
- پیشرفته
- کنترل واژگان
- اصطلاحنامه (تزاروس)

ابزارهای جستجو:

- موتورهای کاوش
- راهنماهای موضوعی
- کتابخانه های مجازی
- پایگاههای وب نامرئی (عمیق)
- ابرموتورهای کاوش

مهارت های اطلاع یابی:

- مهارت در بازیابی اطلاعات؛
- مهارت در ارزیابی اطلاعات؛
- مهارت در ذخیره و سازماندهی اطلاعات؛
- و مهارت در تبادل ارتباط و روزآمدسازی

سرفصل

پیش نیاز های استفاده بهینه از نرم افزارها مهارت های هفتگانه

1- دنیای دیجیتال

- 1-1- مفاهیم
- 1-2- شهروند الکترونیک
- 1-3- سواد کامپیوتری
- 1-4- مدیریت اطلاعات
- 1-5- تکنولوژی اطلاعات

2- مفاهیم اولیه کامپیوتر

- 2-1- مفاهیم
- 2-2- شناخت سیستم کامپیوتر
- 2-3- علم کامپیوتر
- 2-4- معرفی واحدهای یک سیستم کامپیوتری
- 2-5- شناخت انواع کامپیوتر
- 2-6- معرفی انواع ریز کامپیوترها

3- شناخت اجزای سخت افزاری

- 3-1- مفاهیم
- 3-2- واحد ورودی
- 3-3- پردازش
- 3-4- خروجی
- 3-5- حافظه

4- انواع نرم افزار

- 4-1- مفاهیم
- 4-2- نرم افزارهای سیستمی
- 4-3- آشنایی با سیستم عامل
- 4-4- نرم افزارهای کاربردی

توانایی کار با ویندوز

1- شناخت محیط سیستم عامل

- 1-1- اصول کار سیستم عامل ها
- 1-2- معرفی سیستم عامل ویندوز
- 1-3- آشنایی با ویندوز 8 , 10
- 1-4- تنظیمات میز کار ویندوز
- 1-5- تنظیمات نوار وظیفه
- 1-6- کار با دکمه Start

2- کار با ویندوز اکسپلورر

- 2-1- معرفی ویندوز اکسپلورر
- 2-2- آشنایی با My Computer
- 2-3- کار با فایلها و پوشه ها
- 2-4- مدیریت درایوها
- 2-5- کار با پنجره ها
- 2-6- تنظیمات نوار ابزار
- 2-7- امکانات نوار منو
- 2-8- معرفی پوشه های خاص ویندوز
- 2-9- امکانات جستجو

3- برنامه های جانبی و کاربردی

- 3-1- معرفی برنامه های جانبی ویندوز
- 3-2- کار با Word Pad
- 3-3- کار با Paint
- 3-4- آشنایی با MediaPlayer
- 3-5- معرفی Internet Explorer
- 3-6- مروری بر برنامه های کمکی ویندوز
- 3-7- مروری بر بسته های نرم افزاری کاربردی

4- آشنایی با تنظیمات کنترل پنل

- 4-1- مفاهیم
- 4-2- مدیریت نرم افزارهای سیستم
- 4-3- اضافه سخت افزار و نصب درایورهای راه انداز
- 4-4- اضافه زبان دوم به ویندوز
- 4-5- تنظیمات تاریخ و ساعت
- 4-6- اضافه فونت
- 4-7- تنظیمات کیبورد و موس
- 4-8- تنظیمات انرژی
- 4-9- مدیریت نام های کاربری و رمز عبور
- 4-10- تنظیمات امنیتی ویندوز

شناخت اصول ارتباطات

1- آشنایی با شبکه های کامپیوتری

- 1-1- مفاهیم
- 1-2- انواع شبکه
- 1-3- آشنایی با سخت افزارهای شبکه
- 1-4- راه اندازی یک شبکه WorkGroup
- 1-5- تنظیم سطوح دسترسی و به اشتراک گذاری منابع

2- آشنایی با شبکه جهانی اینترنت

- 2-1- مفاهیم

2-2-	معرفی خدمات و سرویس ها	6-1-	مفاهیم
2-3-	انواع روشهای اتصال به شبکه جهانی اینترنت	6-2-	معرفی نرم افزارهای پر کاربرد دانلود فایل
2-4-	شناخت سخت افزارهای اتصال به اینترنت	6-3-	اصول دانلود با نرم افزارها
2-5-	نحوه اتصال به اینترنت DialUP	6-4-	معرفی امکانات نرم افزارهای دانلود
2-6-	آشنایی با پیکربندی اینترنت ADSL	6-5-	معرفی سرویس های آپلود فایل
2-7-	راه اندازی اینترنت WIMAX	6-6-	اصول آپلود فایل بروی آپلودرها
		6-7-	معرفی سرویس های آپلود فایل فارسی زبان

3- مرور صفحات وب

3-1-	مفاهیم		
3-2-	آشنایی با مرورگرهای رایج		ترفندها و آموزش های پیشرفته
3-3-	معرفی Internet Explorer		

1- معرفی بسته های نرم افزاری پر کاربرد

3-4-	ساختار وبسایتها و آدرس های اینترنتی	1-1-	مفاهیم
3-5-	اصول مشاهده وبسایتها	1-2-	نرم افزارهای اداری
3-6-	ذخیره صفحات وب	1-3-	مرورگرها
3-7-	تنظیم صفحه خانگی	1-4-	نرم افزارهای امنیتی
3-8-	مدیریت سایتهای مورد علاقه	1-5-	پخش کننده های چند رسانه ای
3-9-	مدیریت تاریخچه صفحات دیده شده	1-6-	فشرده سازها
3-10-	تنظیمات مرورگر Internet Explorer	1-7-	نرم افزارهای مفید دیگر
3-11-	ذخیره تصاویر و فایلها		
3-12-	آشنایی با فرم های اینترنتی		
3-13-	معرفی پایگاه های اینترنتی پر کاربرد فارسی		

2- نصب ویندوز 8-10

4-1-	مفاهیم	2-1-	مفاهیم
4-2-	معرفی موتورهای جستجوی پر کاربرد	2-2-	نحوه آماده سازی کامپیتر جهت تعویض ویندوز
4-3-	آشنایی با سرویس های متنوع جستجوگرها	2-3-	نصب ویندوز
4-4-	اصول جستجوی پیشرفته	2-4-	تنظیمات اولیه
4-5-	معرفی جستجوگرهای فارسی زبان		

4- معرفی موتورهای جستجو

3- شناخت اجزای سخت افزاری داخلی کامپیوتر

4-1-	مفاهیم	3-1-	مفاهیم
4-2-	معرفی موتورهای جستجوی پر کاربرد	3-2-	برد اصلی
4-3-	آشنایی با سرویس های متنوع جستجوگرها	3-3-	پردازنده
4-4-	اصول جستجوی پیشرفته	3-4-	حافظه اصلی
4-5-	معرفی جستجوگرهای فارسی زبان	3-5-	دیسک سخت
		3-6-	کارت های توسعه
		3-7-	منبع تغذیه

5- سرویس های پست الکترونیک

5-1-	مفاهیم	4-1-	مفاهیم
5-2-	کارکردها و مزایای استفاده از پست الکترونیک	4-2-	کاهش سرعت سیستم
5-3-	معرفی سرویس های پست الکترونیک پر کاربرد	4-3-	اعدم اجرای درست برنامه ها
5-4-	نحوه ایجاد اکانت پست الکترونیک	4-4-	پیام های خطا
5-5-	آشنایی با امکانات پست الکترونیک	4-5-	نشانه های ویروسی بودن سیستم
5-6-	اصول کار با سرویس های پست الکترونیک	4-6-	ویروس یابی
5-7-	مدیریت مخاطبین		
5-8-	تنظیمات سرویس های پست الکترونیک		
5-9-	معرفی سرویس های پست الکترونیک فارسی		

6- اصول دانلود و آپلود فایل بروی اینترنت

امکانات RemuteDesktop	4-7	ری استارت های مکرر سیستم
اسکن دیسک سخت	4-8	مشکلات نمایشگرها
بهینه سازی فضای دیسک سخت	4-9	مشکلات دیسک سخت
رایت CD و dvd در ویندوز	4-10	پیام های خطای سخت افزاری
ویرایش فیلم و صوت	4-11	نحوه ارتقای سرعت کامپیوترها
6- آشنایی با ویندوز 10 و 8 و سیستم عامل لینوکس	4-12	اصول ارتقای نرم افزار و سخت افزارهای سیستم
معرفی ویندوز 8 , 10	5- ترندها و تنظیمات خاص ویندوز	
امکانات و مزایای ویندوز 8 , 10	5-1	مفاهیم
شناخت نیازمندیهای سخت افزاری ویندوز	5-2	تنظیمات رجیستری
معرفی سیستم عامل لینوکس	5-3	امکانات SystemRestore
امکانات و مزایای سیستم عامل لینوکس	5-4	دستورات مفید Run
	5-5	پارتیشن بندی در ویندوز

پیش نیازهای فناوری اطلاعات و ارتباطات

(شهروند الکترونیک)

2- موتورهای جستجو در وب

- 3-1 آشنایی با سرویس های اینترنتی
- 2-3 معرفی جستجوگرهای پرکاربر
- 3-3 اصول جستجو در وب
- 4-3 فروم های شبکه های اجتماعی، برنامه های اینترنتی
- 3- سرویس های پست الکترونیک
  - 4-1 آشنایی با سرویس پست الکترونیک
  - 4-2 نحوه ایجاد پست الکترونیکی
  - 4-3 آشنایی با امکانات سرویس های پست الکترونیک
  - 4-4 اصول ارسال و دریافت نامه الکترونیکی
  - 4-5 مدیریت مخاطبین

3: بسته های نرم افزاری

- 1- نرم افزارهای امنیتی
  - 2-1 آنتی ویروس nod32
  - 2-2 معرفی دیگر نرم افزارها
  - 2-3 نرم افزارهای کنترل فرزندان

1: دنیای مجازی

- 1-1 سواد کامپیوتری،
- 1-2 شهر و شهروند الکترونیک
- 1-3 مدیریت اطلاعات
- 1-4 تکنولوژی اطلاعات
- 5-1 سواد رسانه ای
- 6-1 مدیریت دانش

2: شناخت اصول ارتباطات

1- شبکه جهانی اینترنت

- 1-1 آشنایی با شبکه های کامپیوتری
- 1-2 معرفی شبکه جهانی اینترنت
- 1-3 خدمات و سرویس های اینترنت
- 1-4 نحوه اتصال به اینترنت به روش Dialup
- 1-5 آشنایی با پیکربندی اینترنت ADSL
- 1-6 راه اندازی اینترنت Wimax

2- چند رسانه ای ها

- 3-1 معرفی نرم افزارهای چند رسانه ای
- 3-2 معرفی پلیمرهای صوتی تصویری
- 3-3 تبدیل کننده های صوت و ویدئو

3- نرم افزارهای کاربردی

- 4-1 نرم افزارهای فشرده ساز
- 4-2 نرم افزارهای رایت
- 4-3 نرم افزارهای بازگردانی اطلاعات
- 4-4 نرم افزارهای بهبود سرعت

4: کاربری پیشرفته اینترنت

1- ابزارهای کار با وب

- 1-1 معرفی مرورگرهای موزیلا و کروم
- 1-2 نرم افزارهای مسنجر
- 1-3 داندلورها
- 1-4 نرم افزارهای اینترنتی مفید

2- سرویس های فارسی زبان

- 2-1 جستجوگرهای فارسی زبان
- 2-2 سرویس پست الکترونیک ایرانی
- 2-3 فروم و شبکه های اجتماعی فارسی زبان
- 2-4 سایتهای مفید فارسی زبان

3- وبلاگ نویسی

- 3-1 سرویس دهندهای وبلاگ معروف
- 3-2 راه اندازی وبلاگ
- 3-3 وبلاگ نویسی
- 3-4 معرفی امکانات مفید وبلاگ

4- اصول داندلود و آپلود

- 4-1 اصول داندلود آپلود
- 4-2 سرویس دهنده های آپلود فایل
- 4-3 اصول آپلودبرروی آپلودرها

5: آسیب شناسی اینترنت و فضای مجازی

6: روش نگارش برای شبکه های مجازی

7: کار عملی با شبکه های اجتماعی فارسی، عربی و انگلیسی

شبکه های اجتماعی، فرصت ها و تهدیدها

1. آسیب ها و چالشها

الف: فردی و شخصی

- 1. شکسته شدن حریم خصوصی افراد
- 2. عدم مدیریت زمان و اتلاف وقت
- 3. هجوم شبهات و چالشهای اعتقادی
- 2. اعتماد به اینترنت و بازیهای کامپیوتری

ب: خانواده و گروه

- 1. ایجاد گسل های عاطفی و کاهش روابط خانوادگی
- 2. تردید و سوءظن نسبت به رفتار همسر
- 3. ناهنجاریهای اخلاقی کودکان
- 4. کم رنگ شدن نقش تربیتی و پرورشی والدین
- 5. تضعیف ارزشها و باورهای دینی
- 6. افت تحصیلی کودکان
- 7. رشد آمار طلاق

ج: جامعه و فرهنگ

- 1. رشد مصرف گرایی و تجمل باوری
- 2. آثار مخرب روحی بر قشر نوجوان
- 3. مشارکت سیاسی یا شهروندان بی تفاوت
- 4. رکود میزان پژوهش ها و تحقیقات علمی دانشجویان
- 2. افزایش سطح آگاهی و آموزشهای عمومی
- 2. تبلیغ و توسعه ارزشهای دینی و اخلاقی
- 4. معرفی فرهنگ های محلی و آداب و رسوم قومیتها
- 3. رشد دامنه ارتباط با دوستان

شبکه های مجازی و آزاداندیشی دینی

ملزومات ورود به فضای سایبر

ضرورت و اهمیت تبلیغ دین در فضای مجازی

فضاهای مجازی، سایبر و قابلیت های تبلیغی و ترویجی آن ها

بسترهای تبلیغ در فضای سایبر

وب دو و شبکه های اجتماعی (کاربر محور)

فضاهای مجازی و اشتراکی (راهکارهای ورود و استفاده)

سایت و چگونگی مدیریت محتوای سایت

نرم افزارهای مدیریت محتوای (CMS)

وبلاگ نویسی و مدیریت محتوا (فوتوبلاگ، ویدئوبلاگ،

اودیوبلاگ، پادکست و...)

چت و مسنجرها و نرم افزارهای گفتگو، قابلیت ها و امکانات

آنها (نمونه در یاهو، بیلوکس، پالتالک، گوگل تالک یا

ال.فور.آی):

فروم و انجمن های فرهنگی تبلیغی

مخاطب شناسی و شیوه تعامل با مخاطب

اصول نویسندگی در شبکه مجازی

جنگ نرم (آشنایی و تاکتیک ها)

امنیت در شبکه ها و فضای مجازی

فیلترینگ و انواع جرائم سایبری

وب سنجی، شاخص های اعتبارسنجی

رئز موضوعات قابل طرح

محور اصلی it/ ict/ ickt

ویژگی های تخصصی / فناوری اطلاعات / مدیریت ارتباطات:

روانشناسی - رنگ شناسی - جامعه شناسی - واژه شناسی -

ساختار شناسی - نماد شناسی

روش های تعاملی :

تابلوی اعلانات آن لاین - خبر نامه - مسابقه - مشارکت در

تولید - انجمن ها - رده بندی - نظر سنجی - نظر خواهی -

عضویت - - مفاهیم و تعاریف (فضای سایبر / رسانه های نوین /

فضای مجازی / شبکه های اجتماعی)

- تاریخچه

- انواع فعالیت های مرتبط کلیات فناوری اطلاعات و ارتباطات

مزایای رسانه جامع :

• شفافیت فرآیند پذیری بازدهی

• تحول در نظام آموزشی و امکان کار در منزل

• تعداد نامحدود مجاری و قالبهای انتقال پیام

• تحول در نظام انتقادات و پیشنهادات

• سرعت در انتقال و انتشار اطلاعات

• ایجاد رضایتمندی با تعاملی شدن فرآیندها

• بکارگیری بهینه منابع انسانی

• تسهیل در پاسخگویی و ارتباطات

• افزایش کیفیت تولید و خدمات - تعریف

- ویژگی های رسانه های نوین

- انواع

رسانه های نوین

- ویژگی های شبکه های اجتماعی

- وب و شبکه های اجتماعی

- انواع کاربران شبکه های اجتماعی

- آمار شبکه های اجتماعی

- تاریخچه شبکه های اجتماعی

شبکه های اجتماعی

- ضرورت حضور در شبکه های مجازی

- مهارت های لازم در شبکه های اجتماعی

- قابلیت های فرد با سواد اطلاعاتی

- مهارت اطلاعات شناسی در آموزش عالی

- شاخص های ارزیابی و نقد شبکه های اجتماعی

سرفصل های تامین محتوای الکترونیک (نرم افزارها و پژوهش های تحت وب اینترنتی)

آشنایی با کتابخانه های دیجیتال، بانک ها و پایگاه های اطلاعاتی

شناخت انواع نرم افزارها و نقش آن ها در پژوهش

شناخت انواع نرم افزارهای پژوهشی شیعی

شناخت انواع نرم افزارهای پژوهشی اهل سنت

نرم افزارهای خدمات پژوهشی

آشنایی با:

- پژوهش الکترونیک، انواع آن و شناخت پیش نیازهای پژوهش الکترونیکی و اینترنتی

- شناخت کلی سایت ها، بانک ها و پایگاه های اطلاعاتی پژوهشی

- روش های ذخیره و پردازش اطلاعات پژوهشی

آشنایی با:

- مفاهیم، نرم افزارهای سیستمی، سیستم عامل، نرم افزارهای کاربردی

- نرم افزارهای عمومی

- نرم افزارهای تخصصی

- نرم افزارهای کتابخانه ای

- نرم افزارهای خدمات پژوهشی

آشنایی با نرم افزارهای:

- براساس تولیدکنندگان (موسسه نور، حوزه علمیه اصفهان، حج و زیارت و...)

- براساس موضوع و شکل (ارجاعی، تمام متن و... در شبهه شناسی، پاسخ به شبهات یا...)

- براساس محل اجرا (رایانه، وب و...) براساس .....

آشنایی با نرم افزارها:

- براساس تولیدکنندگان /

- براساس موضوع (ارجاعی، تمام متن و... در شبهه شناسی، پاسخ به شبهات یا...)

- براساس محل اجرا (رایانه، وب و...)

آشنایی با: - انواع کتابخانه های دیجیتال /

- انواع بانک ها و پایگاه های اطلاعاتی /

- قابلیت ها و چگونگی استفاده از آن ها

آشنایی با:

- نرم افزارهای قابل دسترسی در محیط وب /

- وان نوت /

- اند نوت /

- پژوهیار (تحت وب) /

- فیش نگار (تحت وب) - و.....

سرفصل فضای مجازی (اینترنت) و نرم افزارهای پژوهشی و مهارت های پیش نیاز

انتظارات	سرفصل	عنوان درس	ردیف
<ul style="list-style-type: none"> - شناخت انواع قابلیت های فضای مجازی و تعریف هریک یک از آن ها 	<p>آشنایی با:</p> <ul style="list-style-type: none"> - اینترنت و اینترنت - وب 2 و وب پنهنان - بانک ها و پایگاه های اطلاعات - شبکه های اجتماعی 	<p>فضای مجازی و قابلیت های آموزشی، پژوهشی، ترویجی و..</p>	1.
<ul style="list-style-type: none"> - توان تنظیم وصل شدن به اینترنت - توان استخراج و ذخیره موضوعات مورد نظر 	<p>آشنایی با:</p> <ul style="list-style-type: none"> - مهارت های فناوری اطلاعات و ارتباطات - مرورگرها - موتورهای جستجو - روش های جستجوی پیشرفته 	<p>پیش نیازها و مهارت های اطلاع یابی و اطلاع رسانی:</p>	2.
<ul style="list-style-type: none"> - معرفی انواع سایت و بانک های اطلاعات و توصیف قابلیت ها و ظرفیت های ان ها 	<p>آشنایی با:</p> <ul style="list-style-type: none"> - انواع سایت ها com/.net./.info/.ir/.org/.edu/.ac و - شبکه های اجتماعی جهان اسلام و 	<p>آشنایی با انواع سایت های علمی فرهنگی و شناخت چگونگی استفاده از آن ها</p>	3.
<ul style="list-style-type: none"> - قابلیت جستجوی موضوعی و استخراج و ارزیابی اطلاعات مرتبط با موضوع 	<p>آشنایی با:</p> <ul style="list-style-type: none"> - موتورهای کاوش (گوگل، یاهو و....) - راهنماهای موضوعی (دایرکتوری ها) - کتابخانه های مجازی - پایگاههای وب نامرئی (عمیق) - ابرموتورهای کاوش 	<p>روش های جستجوی حرفه ای 1</p>	4.
<ul style="list-style-type: none"> - توان عملی: جستجو در سایت خاص / زمان خاص / فرمت خاص / فرمت خاص یا... - ایجاد یک پست الکترونیک و عضویت در چند بانک اطلاعات 	<p>آشنایی با:</p> <ul style="list-style-type: none"> - انواع جستجوگرهای عمومی و تخصصی - یگاه های اطلاعاتی - پست های الکترونیک و ..... - Google Buzz / google Alert ,... - جستجو در بانک ها و پایگاه های اطلاعاتی خاص 	<p>روش های جستجوی حرفه ای 2</p>	5.
<ul style="list-style-type: none"> - انجام یک پژوهش در فضای مجازی - فیش برداری از منابع الکترونیک 	<p>آشنایی با:</p> <ul style="list-style-type: none"> - سایت ها و بانک ها و پایگاه های اطلاعاتی پژوهشی - انواع نرم افزارهای فیش برداری 	<p>پژوهش اینترنت و الکترونیک</p>	6.
<ul style="list-style-type: none"> - تهیه لیستی از نرم افزارهای پژوهشی و توصیف برخی از آن ها 	<p>آشنایی با:</p> <ul style="list-style-type: none"> - نرم افزارهای عمومی - نرم افزارهای تخصصی - نرم افزارهای کتابخانه ای - نرم افزارهای خدمات پژوهشی 	<p>نرم افزارها و نقش ان ها در پژوهش</p>	7.

<p>- استفاده از نرم افزارهای موردنظر براساس موضوع و گرایش انتخابی</p>	<p>آشنایی بانرم افزارهای: - براساس تولیدکنندگان(موسسه نور، حوزه علمیه اصفهان، حج و زیارت و...) - براساس موضوع - براساس محل اجرا(رایانه، وب و...)براساس ...</p>	<p>8. انواع نرم افزارهای پژوهشی شیعی</p>
<p>- استفاده از نرم افزارهای موردنظر براساس موضوع و گرایش انتخابی و فیش برداری از آن ها</p>	<p>آشنایی بانرم افزارهای: - براساس تولیدکنندگان - براساس موضوع - براساس محل اجرا(رایانه، وب و...)</p>	<p>9. انواع نرم افزارهای پژوهشی اهل سنت</p>
<p>کار عملی: جستجو در بانک و پایگاه های اطلاعاتی</p>	<p>آشنایی با: - انواع بانک ها و پایگاه های اطلاعاتی - قابلیت ها و چگونگی استفاده از آن ها</p>	<p>10. بانک ها و پایگاه های اطلاعاتی</p>
<p>کار عملی: انجام جستجو در نرم افزار یا سایت و استخراج و ذخیره اطلاعات در نرم افزارهای مذکور</p>	<p>آشنایی با: - نرم افزارهای قابل دسترسی در محیط وب - وان نوت - اند نوت - پژوهیار(تحت وب) - فیش نگار(تحت وب)</p>	<p>11. نرم افزارهای خدمات پژوهشی</p>
<p>همکاری جمعی در ارزیابی کار های انجام شده دانش پژوهان</p>	<p>لیست منابع بر اساس ارزیابی دانش پژوهان اعلام خواهد شد</p>	<p>12. کار عملی جستجو در منابع ارجاعی و منابع تمام متن تحت وب</p>
<p>همکاری جمعی در ارزیابی کار های انجام شده دانش پژوهان</p>	<p>لیست منابع بر اساس ارزیابی دانش پژوهان اعلام خواهد شد</p>	<p>13. کار عملی نصب و استفاده از نرم افزارهای تخصصی</p>
<p>همکاری جمعی در ارزیابی کار های انجام شده دانش پژوهان</p>	<p>لیست شبکه های دین محور یا کتاب محور بر اساس ارزیابی دانش پژوهان اعلام خواهد شد</p>	<p>14. کار عملی حضور در شبکه های اجتماعی مرتبط و طرح بحث</p>
<p>همکاری جمعی در ارزیابی کار های انجام شده دانش پژوهان</p>	<p>ایجاد یک وبلاگ و ارسال پست های مورد نظر در وبلاگ</p>	<p>15. کار عملی حضور در فضای مجازی و ایجاد وب لاگ نمونه</p>
<p>همکاری جمعی در ارزیابی کار های انجام شده دانش پژوهان</p>	<p>ایجاد پست الکترونیک در یاهو و جی میل یا..... و تعریف قابلیت های آن ها</p>	<p>16. کار عملی حضور در فضای مجازی و ایجاد پست الکترونیک و عضویت در بانک های اطلاعاتی نمونه</p>

Bazrafshan43@gmail.com   bazrafshan@dte.ir

فهرست الفبائی پسوند انواع فایل‌ها

در زیر مشهورترین فرمت‌های فایل‌هایی که یک کاربر ممکن است با آنها روبرو شود آورده شده است. اگر پسوند مورد نظر در لیست زیر موجود نبود به سایت‌های تخصصی دیگری باید رجوع کنید. برای این منظور کلید واژه‌های suffix یا extention را در اینترنت جستجو کنید.

ACS= کارکترهای همکار آفیس یا microsoft office agent با این پسوند ذخیره می‌شوند.

APE= نوعی فایل صوتی که مخفف عبارت monkeys audio file format است.

ASP= فایل‌های ذخیره سازی وب پویا که با استفاده از برنامه ASP.Net ساخته می‌شوند. به صورت aspx نیز موجود هستند.

AVI= فرمت Audio Video Interleave که برای ذخیره فیلم‌های با کیفیت و حجم کم استفاده می‌شود.

BAS= فایل ذخیره سازی مازول‌های ویژوال بیسیک.

BAT= فایل‌های دسته‌ای یا batch با این پسوند ذخیره می‌شوند.

BGL= مخفف Babylon Glossary است. این فایل‌ها دیکشنری کوچکی هستند که می‌توانید آنها را دانلود کرده و بعد از نصب

محتویات آنها را توسط نرم افزار بایبلون مشاهده کنید. با استفاده از Babylon Builder می‌توانید دیکشنری خود را ساخته و در سایت بایبلون ثبت کنید.

BIK= فایل‌های ویدئوی بازیهای کامپیوتری که با برنامه Rad Video قابل مشاهده هستند.

BIN= این پسوند چون مخفف واژه Binary است لذا در موارد متنوعی مورد استفاده برنامه نویسان قرار گرفته است. آیکونهای سیستم عامل

مکینتاش با این پسوند ذخیره می‌شوند. یکی از پسوندهای مشهور فایل‌های فشرده نیز هست. بعلاوه فایل‌های بازی PlayStation 1 نیز عموماً با این پسوند ذخیره می‌شوند.

BMP= فایل‌های تصویری Bitmap ویندوز.

CAB= فایل‌های فشرده از نوع کابینت.

CHM= فایل‌های راهنمای برنامه‌ها که مخفف Compiled HTML است. نوع دیگر فایل راهنما HLP است. فهرست راهنمای برنامه‌ها که

با فشردن دکمه F1 فعال می‌شود از این نوع فایل می‌باشند. برای ساخت این فایلها از برنامه winchm یا Powerchm استفاده کنید.

CLS= فایل‌های class module که در ویژوال بیسیک استفاده می‌شود.

CMD= فایل Command Script که بسیار مشابه فایل Bat است.

CPL= مخفف Control Panel و همان فایل‌های پنلی هستند که در رابط کنترل پنل نمایش داده می‌شوند.

CSS= مخفف Cascade Style Sheets که نوعی فایل پرکاربرد در طراحی وب است. به بخش آموزش طراحی سایت رجوع کنید.

CUR= مخفف Cursor بوده و فایل‌های کورسور ماوس با این پسوند ذخیره می‌شوند. برای نمونه در RUN این آدرس را وارد کنید:

%windir%\Cursors

DAT= مخفف فایل داده یا Data است. فایل داده هر نوعی باشد اما دو نوع اصلی فایل داده یا DAT در ویندوز فایل‌های تصویری

و فایل‌های متنی هستند.

=DB

مخفف DataBase یا فایل داده است. پوشه‌های حاوی عکس و ویندوز تصاویر Thumbnail خود را در فایل موسوم به Thumb.db ذخیره می‌کنند. برای مشاهده این فایلها تنظیمات فولدر آپشن را تغییر دهید تا فایل‌های سیستمی از حالت پنهان خارج شوند.

DLL= مخفف Dynamik Link Library است و همان کتابخانه‌های پیوند پویا هستند.

DOC= مخفف Document بوده و فایل‌های مایکروسافت ورد 2003 و ماقبل با این پسوند ذخیره می‌شوند.

DOCX= مخفف Document بوده و فایل‌های مایکروسافت ورد 2007 با این پسوند ذخیره می‌شوند.

EXE=مخفف Executive به معنای اجرایی است. برنامه‌های اجرایی یا همان Application ها با این پسوند ذخیره می شوند. برنامه ها و نرم افزارهای مختلف دارای پسوند Exe هستند.

FLAC=مخفف free lossless audio codec نوعی فایل صوتی است.

FLV=مخفف Flash Video و نوعی فایل ویدئوی سبک فلش است.

FRM=فایل‌های فرم ویزوال بیسیک با این پسوند ذخیره می شوند.

FON=فایل قلم ویندوز. به پسوند TTF رجوع کنید.

GIF=مخفف graphics interchange format نوعی فایل عکس که بیشتر به منظور تهیه تصاویر متحرک استفاده می شود.

GLS=فایل‌های ساخت دیکشنری بایبلون. با استفاده از Babylon Builder می توانید دیکشنری خود را ساخته و در سایت بایبلون ثبت کنید.

GP3=موبایل‌های نوکیا سری 60 و موبایل‌های قدیمی تر از این فرمت برای ذخیره ویدئو استفاده می کنند.

HLP=پسوند فایل‌های راهنما یا Help برنامه‌ها. به پسوند Chm رجوع کنید.

HTA=مخفف HTML Application و پسوند فایل‌های وب اجرایی است. یک نمونه آنرا در ویندوز با نام wmptour جستجو کنید.

HTM=پسوند فایل‌های وب که به زبان HTML نوشته شده باشد. به HTML رجوع کنید.

HTML=مخفف HyperText Markup Language است. زبان اصلی طراحی وب می باشد.

ICL=کتابخانه‌های مانند کتابخانه‌های DLL که تنها محتوی آیکون هستند.

ICO=پسوند فایل‌های آیکون است. در ویندوز آیکونها در فایل‌های DLL مختلف ذخیره شده‌اند.

INF=پسوند فایل‌های اطلاعات یا Information که بسیار با اهمیت هستند. این فایلها دستوراتی ساده هستند که در notepad نوشته شده و با همین برنامه قابل ویرایش هستند. این فایلها تقریباً همه کاری می توانند انجام دهند. برای آشنائی با این فایلها مطلب [Autorun](#) را مطالعه کنید.

INI=مخفف Initial که نوعی فایل متنی ساده و مانند فایل‌های Inf است. برای آشنائی با این فایلها مطلب [Desktop.ini](#) را مطالعه کنید.

ISO=نوعی فایل فشرده مخصوص برنامه UltraIso که برای تهیه Image از سی دی ها بسیار پر کاربرد است.

JAD=تا آنجا که من اطلاع دارم فایل‌های کرک برنامه JAR با این پسوند ذخیره می شوند.

JAR=پسوند برنامه های نصب مخصوص گوشیها. نوع دیگر برنامه‌های نصب روی گوشیها SIS است.

JPEG=مخفف joint photographic experts group نوعی فایل عکس مرسوم است.

JPG=همان پسوند JPEG است.

JS=پسوند ذخیره سازی اسکریپتهای جاوا برای استفاده در وب سایت است.

MBM=مخفف MuliBitMap یک فایل محتوی چندین تصویر BMP که در نرم افزارهای موبایل بسیار استفاده می شود. به فایل‌های عکس رجوع کنید ...

MDB=مخفف Microsoft DataBase فایل ذخیره پایگاه داده اکسس 2003 است.

Mid یا **Midi**=نوعی فایل صوتی بسیار فشرده که به عنوان پس زمینه صوتی در وب بسیار استفاده می شود.

MP3=مخفف MPEG Layer 3 یک نوع فایل فشرده صوتی که به علت قابلیت پخش در دستگاه های پخش CD بسیار مورد استفاده است.

MPC=مخفف MousePack Audio نوعی فایل صوتی که دیگر استفاده نمی شود.

MPEG=مخفف Motion/Moving Picture Expert Group نوعی فایل تصویری بسیار محبوب که حجم و کیفیت مطلوبی دارد.

MPG=مخفف Motion/Moving Picture Expert Group نوعی فایل تصویری بسیار محبوب که حجم و کیفیت مطلوبی دارد.

MSC=مخفف MicroSoft Console فایل‌های کنسولی ویندوز هستند.

NRG=نوعی فایل Image که بیشتر توسط نرو استفاده می شود اما نرم افزارهای دیگر مانند UltraIso نیز آن را پشتیبانی می کنند.

OCX=فایل‌های اکتیوکس ویندوز دارای این پسوند هستند.

OGG = نوعی فایل صوتی که توسط بازیها استفاده می شود.

PDF = مخفف Portable Document File نوعی فایل متنی است که بر خلاف فایل های Doc چیدمان آن به سادگی تغییر نمی کند و

برای همین در وب بسیار استفاده می شود.

PHP = مخفف Personal Home Page نوعی صفحه وب است که مزایای آن در مباحث طراحی سایت آمده است.

PNG = مخفف portable network graphics نوعی فایل عکس سبک برای تهیه تصاویر ترنسپرننت و آیکون است.

PRJ = فایل های پروژه ویژوال بیسیک با این پسوند ذخیره می شوند.

PSD = فایل پروژه های ویرایش عکس برنامه فتوشاپ است.

RAR = فایل های آرشیو مخصوص برنامه WinRAR که بسیار فشرده تر از فایل های زیپ است.

REG = فایل های رجستری ویندوز که با برنامه notepad قابل ویرایش هستند.

REZ = نوعی فایل فشرده برای تهیه فیلم های بازی. عموماً فیلم های بازیها به فرمت BIK هستند.

RS = مخفف Resource فایل های منبع برخی برنامه ها که با برنامه Restorator قابل ویرایش است.

RTF = مخفف Rich Text Format که نوعی فایل متن است که با توسعه فایل های Text آمد.

SCF = دستورات ویژه ویندوز که در فایل های متن ذخیره شده و مانند یک برنامه کامل عمل می کنند.

SCR = فایل های Screen Saver ویندوز با این پسوند ذخیره شده اند. اسکرین سیورها در 32system ردیابی کنید.

SIS = گسترده ترین فایل های SIS برنامه های نصب نرم افزار روی گوشی های موبایل هستند.

SWF = فایل های مولتی مدیای فلش که بیشتر برای ساخت برنامه های تحت فلش استفاده می شود.

TAR = نوعی فایل فشرده که بسیار کم استفاده می شود.

TIFF = مخفف Tag Image File Format نوعی فایل عکس است که در اسکنرها خیلی استفاده می شود.

TTA = مخفف True Type Audio نوعی فایل صوتی است که دیگر استفاده نمی شود.

TTF = مخفف True Type Font فایل های قلم ویندوز است. اینکه چرا برخی متن ها در کامپیوتر شما نمایش داده نمی شود به نوع قلمی

که در تهیه متن استفاده شده بستگی دارد. برای نوشتن متن در اینترنت از قلم Tahoma استفاده کنید. قلم های فارسی مناسب عبارتند از ZAR,

Mitra, Nazanin, Titr, Lotous. برای افزودن این قلمها به ویندوز آنها را درون پوشه Font در کنترل پنل کپی کنید.

TXT = مخفف Text نوعی فایل متن بودن تصویر و جلوه ویژه مخصوص برنامه notepad است.

VLC = نوعی فایل تحت فلش مولتای مدیا است که کمتر استفاده می شود.

WAV = فایل صوتی استاندارد ویندوز که به صورت WAVE نیز ذخیره شده و در سی دی های صوتی استفاده می شود.

WMA = مخفف Windows Media Audio که توسط مایکروسافت برای رقابت با MP3 وجود آمد.

WMV = مخفف Windows Media Video که نوعی فایل مولتای مدیا بسیار کم حجم است.

XLS = پسوند فایل های تهیه شده با برنامه Excel 2003 است.

XLSX = پسوند فایل های تهیه شده با برنامه Excel 2007 است.

XML = مخفف Extensible Markup Language که در صفحات اینترنت از این فایلها استفاده می شود. برای توضیحات بیشتر به

صفحه طراحی سایت رجوع کنید.

ZIP = فایل های فشرده استاندارد ویندوز.

ZIP7 = فایل فشرده ویندوز که برخلاف فایل های زیپ می توانند خود بخود اکسترکت شده و عملیاتی مانند نصب یک برنامه خاص را انجام

دهد. جهت مدیریت این فایلها از برنامه winrar استفاده کنید.

مفاهیم قابل توجه در جستجوی منابع

تعریف Journal و تفاوت آن با Magazine

- نشریات ادواری به دو بخش عمده مجلات عمومی و جورنال‌های تخصصی تقسیم می‌شوند.
- مجله یک نشریه دوره‌ای است که برای عموم مخاطبان نوشته شده و دارای مقالاتی است که در موضوعات متفاوتی نوشته شده‌اند.
- جورنال یک نشریه دوره‌ای است که توسط یک موسسه و سازمان یا یک گروه پژوهشی منتشر می‌شود و حاوی اخبار، گزارش‌ها و مقالاتی از فعالیت‌های پژوهشی در یک موضوع خاص است.
- جورنال‌ها خود به انواع مختلف دیگری همچون جورنال‌های گزارشی، گفتمانی و جورنال‌های کاملاً پژوهشی و تحقیقاتی تقسیم می‌شوند.
- همه مطالب ارائه شده در جورنال‌ها، مقاله جورنالی یا پژوهشی نیست. جورنال‌ها حاوی مطالب دیگری همچون نقد کتاب، سرمقاله، اخبار و ... نیز می‌گردند.

راه شناسایی جورنال‌ها

- انتشارات دانشگاه کمبریج (Cambridge.org) هر سال فهرستی از جورنال‌های تخصصی را در وبسایت خود و به صورت یک کتابخانه که pdf آن قابل دانلود است ارائه می‌کند.
- یکی از مزایای این فهرست، اطلاعات کاملی است که راجع به سردبیر جورنال، سازمانی که جورنال را حمایت می‌کند و احیاناً راجع به نویسندگان آن ارائه می‌دهد.
- شرکت توزیع کننده و انتشاراتی WilsonWeb، فهرستی از جورنال‌های تخصصی ارائه می‌کند.
- فهرست DOAJ یا Directory of Open Access Journal که به طور ویژه بر فهرست‌بندی جورنال‌ها متمرکز است، نیز لیستی از جورنال‌ها را ارائه می‌کند.

آشنایی با مفهوم Full Text

- Full Text یا به طور کامل Full Text Search روشی برای جستجوی حجم بالایی از متون کامپیوتری است.
- روش انجام این Search ایجاد لیستی از کلیه واژه‌های موجود در Search در یک لیست غیر تکراری (Index) و انجام جستجو در این Index و تطابق آن با متن اصلی است.
- برخی از Database‌ها Full Text هستند و برخی دیگر، تنها بانک کتابشناسی می‌باشند.
- الزاماً مفهوم Full Text بودن Database به معنای ارائه دادن متن اطلاعات نیست.
- Database‌های زیادی تنها تصویر مقاله را ارائه می‌کنند ولی با این حال با استفاده از تکنولوژی OCR و سیستم‌های Document Retrieval امکان جستجوی Full Text را نیز فراهم می‌کنند.

آشنایی با مفهوم Bibliography

- Bibliography یا فهرست کتاب یا کتابشناسی، لیستی از کتابها در یک موضوع خاص یا بدون موضوع به صورت شمارشی است.

- برخی از Database ها فقط بانک اطلاعات کتابشناسی هستند. الزاما همه Database ها متن مقاله را ارائه نمی کنند.
- اصولا کتابشناسی ترجمه مناسبی برای Bibliography نیست زیرا در انگلیسی، Bibliography به مفهوم لیست و فهرستی از هر گونه object است که در یک کتابخانه فهرست می شود. نقشه، فایل کامپیوتری، مجله، کتاب، realia (وسایل کمک آموزشی) و ... در کتابخانه وجود داشته و فهرست نیز می شوند.

آشنایی با مفهوم Abstract

- Abstract یا همان خلاصه (چکیده)، در بسیاری از مقالات پژوهشی وجود دارد. معمولا در مقالات لاتین Abstract به صورت ایتالیک یا با فونت کوچک تر در ابتدای مقاله نوشته می شود.
- برخی از بانکهای اطلاعاتی تنها Abstract ارائه می کنند و حاوی متن مقاله نیستند.
- برخی از بانکهای اطلاعاتی Abstract را به صورت رایگان ارائه می دهند ولی برای مطالعه کامل مقاله می بایست هزینه پرداخت نمود.
- برخی از بانکهای اطلاعاتی ترکیبی از Abstract و Full Text را ارائه می کنند. برخی از مقالات به صورت Abstract و برخی دیگر به صورت Full Text ارائه می شود.
- گاهی اوقات از Abstract با عنوان Synopsis نیز یاد می شود.

آشنایی با Library Catalog

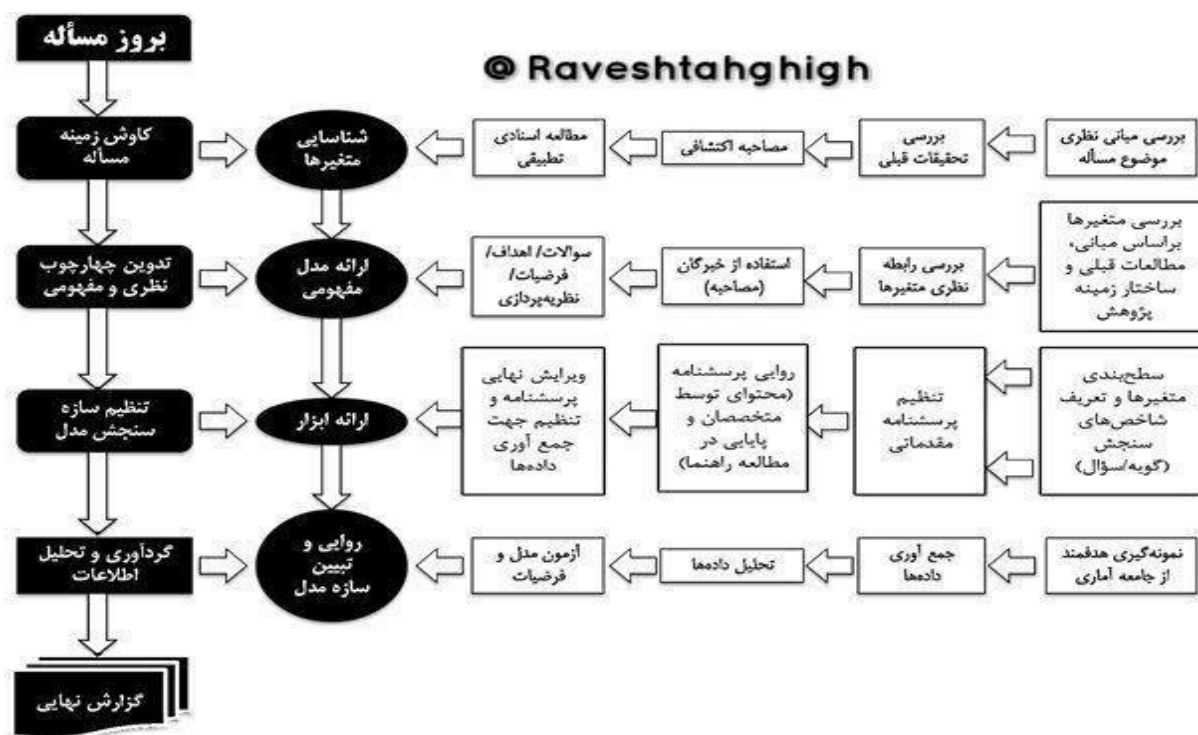
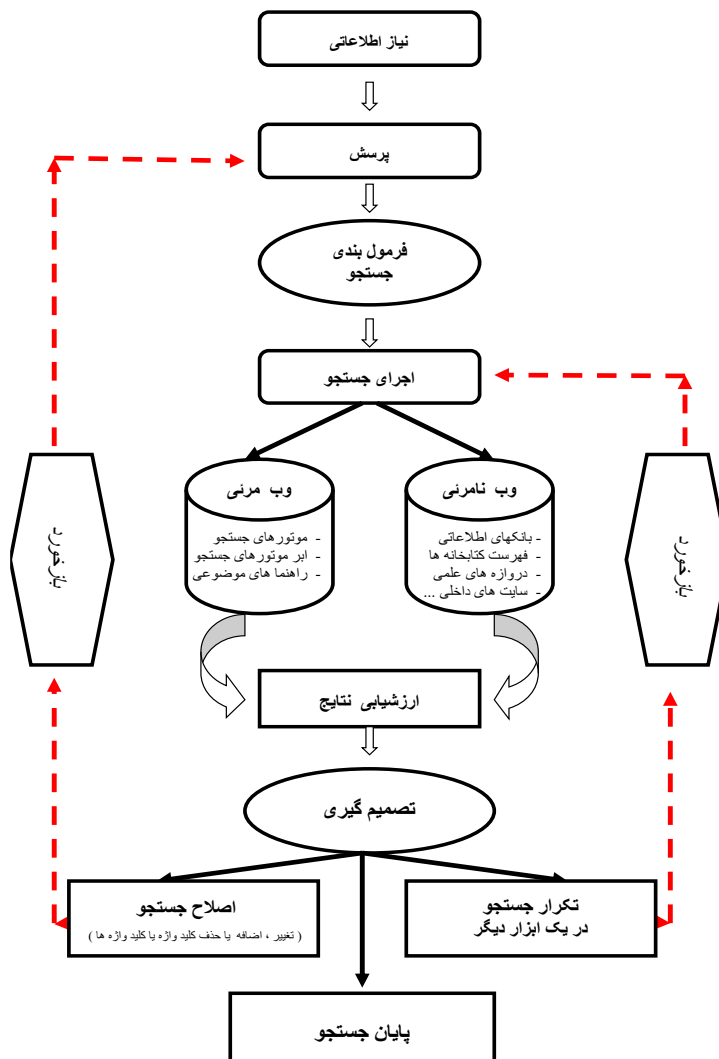
- کاتالوگ کتابخانه، در حقیقت مجموعه اطلاعات Bibliographic یا کتابشناسی کتابخانه است که معمولا در کتابخانه ها در قالب قفسه هایی ارائه می شود.
- در حقیقت کاتالوگ کتابخانه، فقط حاوی اطلاعات کتابشناسی است و شامل متن، Abstract و یا حتی Keyword (به معنای کامل آن) نمی باشد.

اصول تولید و ویرایش محتوا در ویکی ها (Wiki)

- هر فرد حق دارد، هر نوشته ای را در Wiki به هر نحو که مایل باشد ویرایش کند.
- هر فرد حق دارد متون ویرایش شده توسط فرد دیگری را مجددا ویرایش نماید.
- تفاوت هر نسخه از ویرایش های مختلف باید به طور جداگانه نگهداری شود.
- امکان بازگشت به هر نسخه پیشین در هر زمان وجود دارد.
- متون و تصاویر ارائه شده می بایست حق Copyright نداشته باشند یا اجازه این مستندات از صاحب Copyright گرفته شده باشد.
- مقالات در دسته ها یا stub های مختلفی قرار می گیرند.
- نویسندگان Wiki موظف به پالایش متون و ویراستاری آن هستند.

فرایند جستجو

وب پنهان

وب پنهان چیست؟

«وب پنهان» مفهومی است برای اطلاعاتی که بر روی شبکه جهانی وب وجود دارد، اما با استفاده از موتورهای جستجو بازیابی نمی شود.

واقعیاتی درباره وب پنهان

- بهترین موتورهای جستجو فقط قادر به در دسترس قرار دادن حدود 14٪ اطلاعاتی هستند که بر روی شبکه جهانی وب قرار داده شده است، بنابراین 86٪ اطلاعات خارج از دسترس موتورهای جستجو است.
- اندازه وب پنهان 550 میلیون بزرگتر از وب آشکار ظاهر است.
- وب پنهان بزرگترین رشد مقوله اطلاعات جدید را در وب دارد.
- 95٪ وب پنهان اطلاعات برای همگان قابل دسترسی است (اما از طریق موتورهای جستجو نمی توان به آنها رسید).
- بیش از نیمی از وب پنهان در پایگاههای اطلاعاتی معین است.

چرا موتورهای جستجو نمی توانند اطلاعات را بیابند:

- محتوایی در پایگاههای اطلاعاتی ذخیره شده است
- پایگاه اطلاعاتی با پرداخت هزینه قابل دسترسی است
- محتوا در زمان خاصی ارائه می شود
- قالبهای محتوا
- ورود به سایتها، نیازمند اجازه ویژه است
- تعاملی بودن محتوا
- محتوا به عنوان نتیجه کاوش کاربر، بصورت پویا تولید می شود.
- سایتهایی که توسط پروتکل های بازدارنده روباتها مسدود شده اند
- اطلاعاتی که به تازگی به سایت افزوده شده و موتورهای جستجو هنوز به آنها دسترسی نیافته اند.

راهنماهای موضوعی تخصصی

1. Subject categories
2. Mathematics
3. Statistics

درباره موتورهای جستجو

هم زمان با افزایش منابع اطلاعاتی، تعداد موتورهای جستجو نیز افزایش یافته است. نرم افزارهای کاربردی در وب هستند که برای جستجوی انواع منابع اطلاعاتی موجود در اینترنت طراحی شده اند. لذا با نمایه سازی منابع اطلاعاتی امکان جستجوی کلید واژه، عبارت و سایر قابلیت های جستجو بر روی سایت های مختلف را فراهم می آورند. پس از آن بر اساس ساز و کار رتبه بندی، صفحات یا مدارک بازیابی شده را به طور رتبه بندی شده در اختیار جستجوگر قرار می دهد.

اجزای موتورهای جستجو

- ربات خزننده و جمع آوری کننده اطلاعات
- برنامه نمایه ساز و پایگاه اطلاعاتی
- نرم افزار جستجو و رتبه بندی اطلاعات

انواع موتورهای جستجو

1. موتورهای جستجوی عمومی مثل: Google , Yahoo
2. موتورهای جستجوی موضوعی (موتورهای جستجوی رشته های علمی)
3. موتورهای جستجوی تخصصی (موتورهای جستجوی نوع خاصی از مدارک یا فایل ها)
4. ابرموتورهای جستجو

موتورهای جستجوی عمومی

بدون توجه به نوع، قالب، موضوع یا زبان و منطقه تمامی صفحات موجود در وب را براساس سیاست ها و الگوریتم خود نمایه سازی کرده و جستجوی آنها را ممکن می کنند.

موتورهای جستجوی موضوعی

این نوع موتورهای جستجو برای پاسخ به نیازهای اطلاعاتی مبتنی بر یک رشته علمی به وجود آمدند که براساس آدرسهای صفحات و موضوع سایتها به نمایه سازی و قابل جستجو کردن و ارائه آنها به کاربر می پردازند.

تمرین: اگر بخواهید موتورهای جستجوی رشته های ریاضی و یا آمار را بیابید چه می کنید؟

موتورهای جستجو تخصصی

این نوع موتورها امکان جستجوی نوع خاصی از مدرک، قالب فایل، یا صفحات خاص را ممکن می کنند. ممکن است یک موتور جستجو تنها قالب فایل های pdf را جستجو کند یا موتوری دیگر فقط فیلم و موسیقی و یا وبلاگها را جستجو کند.

ابرموتورهای جستجو

یک راه گسترش دادن دامنه جستجو استفاده از ابرموتورهای جستجو است. این نوع موتور جستجو پس از اخذ پرسش آنرا به چندین موتور جستجوی دیگر رسانده و معمولاً نتایج را به تفکیک نشان می دهد از ویژگی های این نوع موتور جستجو جامع بودن اطلاعات آن است.

راهبرد جستجو

• فرایندی است که از طریق آن فایلی مورد جستجو قرار می گیرد تا مدارک متناسب با نیاز کاربر شناسایی شود. این

فرایند شامل چندین مرحله است که همان اجرای جستجو می باشد.

• مدارک در اینترنت از طریق واژگان کنترل شده قابل بازیابی نیستند بنابراین نیاز به فنون خاصی است که منابع مرتبط را

شناسایی کنیم.

رعایت اصول کلی جستجو

• انتخاب کلیدواژه: تعیین مفاهیم کلیدی و مشخص کردن دقیق مترادفها و واژه های اعم و اخص همچنین جمع و مفرد

• شروع با واژه های اخص و حرکت در آن

• جستجوی مفهومی

• استفاده از واژه های پیشنهادی موتور جستجو

• جستجوی خاص: اسامی خاص (پدیدآورندگان یا قضیه خاص) عناوین مشخص (عنوان مدرک یا مجله)

• استفاده از علامت " در اول و آخر عبارت

استراتژی های تاثیرگذار در جستجو

استفاده از انواع جستجو

1. جستجوی ساده یا پایه:

جستجوی کلیدواژه بدون استفاده از هیچ محدودگر مواجهه با انبوهی از اطلاعات ضریب بازیافت بالا و ضریب دقت پایین

2. جستجوی پیشرفته:

سفارشی کردن جستجو با استفاده از فیلد خاص و عملگرهای منطقی، محدودگرهای زمانی، مکانی، زبانی، و موضوعی.

3. کوتاه سازی

این عمل موجب افزایش دامنه جستجو می شود که معمولاً با درج یکی از علامتهای زیر در ادامه کلمه ممکن می شود.

\$!#*~|&

4. عملگرهای بولی و همجواری

زیربنای منطق جستجو در تمام نظام های بازیابی اطلاعات، منطق بولی است که برجسته ترین و مهمترین قابلیت موتورهای جستجو است.

برخی از مهمترین عملگرها عبارتند از: AND, OR, NOT, NEAR,

ترفندهای جستجوی بهینه در گوگل

الف. در موتور کاوش گوگل

الف، 1. جستجوی پایه (Basic Search)

الف، 2. جستجوی پیشرفته (Advanced Search)

الف، 2-1. جستجوی عبارتی: استفاده از علامت ("")

الف، 2-2. جستجوی در یک وب سایت یا دامنه خاص:

الف، 2-3. تفریق منطقی: استفاده از علامت (-)

الف، 2-4. ضرب منطقی: استفاده از علامت (+) یا AND (نکات)

الف، 2-5. جمع منطقی: استفاده از کلمه OR

الف، 2-6. جستجو در بافت های خاصی از متن

- در عنوان: [intitle:]

- در متن: [intext:]

- در نشانی اینترنتی: [inurl:]

- در صفحاتی که به صفحه مورد جستجو پیوند داده اند: [inanchor:] مثال

الف، 2-7. تعیین نوع فایل (فرمت): [filetype:] یا [ext:] مثال

الف، 2-8. یافتن صفحات یا سایت هایی که به یک صفحه یا سایت خاص پیوند داده اند: [link:] مثال

الف، 2-9. یافتن صفحات یا سایت های مشابه بایک صفحه یا سایت خاص: [related:] مثال یا

الف، 2-10. جستجوی صفحاتی که قبلاً در گوگل نمایه شده و ممکن است در هنگام جستجو در دسترس نباشند: [cache:]

الف، 2-11. جستجوی شماره تلفن اشخاص (آمریکا): [phonebook:] مثال

الف، 2-12. یافتن اطلاعاتی خاص در مورد وب سایتی خاص [info:] یا [id:]

الف، 2-13. برخی دستورات دیگر: [movie:] [music:]

الف، 2-14. برخی نکات

- علامت پرانتز ()

- علامت \$ مثال

- علامت خط تیره (-) با فاصله مثال

فهرست خدمات گوگل

Alerts : دریافت اخبار و نتایج جستجو از طریق ایمیل

Local : پیدا کردن خدمات و محلهای تجاری

Answers: بخش مطرح کردن سوالات و دریافت پاسخ سوالات

Maps : نمایش نقشه ها و مسیرها

Blog Search : یافتن بلاگ ها در موضوع مورد علاقه شما

Mobile : کاربرد گوگل در تلفن همراه

Book Search: جستجو در کتابها

News: جستجو در اخبار

Catalogs: کاتالوگ ها

Scholar: گوگل مخصوص دانشجویان - مقالات

Directory: جستجو در گوگل بر حسب موضوع یا رشته خاص

SMS: ارسال پیام کوتاه متنی

Froogle: فروشگاه

Special Search: جستجو بر حسب موضوع خاص

Groups: ایجاد کردن گروه های مباحثه

University Search: جستجو در یک دانشگاه یا مدرسه خاص

Images : جستجوگر تصویر گوگل

Web Search: جستجوی معمولی در گوگل

Labs: بخش آزمایشات در گوگل

<http://video.google.com> Video: یافتن فیلم و یا فایل های ویدیویی

جستجو در یک سایت خاص یا دامین (Domain) جستجوی گوگل را محدود به محدوده یا یک سایت می کند

Site:irandoc.ac.ir

site:loc.gov

site:thomas.loc.gov

site:edu

site:nc.us

موضوع مورد جستجو	کلیدواژه اختصاصی	درخواست
	online Books electronic books e-Books	برای یافتن کتابهای الکترونیکی
	online Journals electronic journals e-Journals	برای مجله‌های الکترونیکی
	Conferences Seminars Symposiums	برای همایشها
	Research Papers Research articles Research Reports	برای مقاله‌ها و گزارشهای پژوهشی
	Research projects Research Topics	برای موضوعهای پژوهشی (اولیتهای پژوهشی)
	Theses Dissertations	برای پایان‌نامه‌ها
	Courses Syllabus Curriculum	برای برنامه‌ها و سرفصلهای درسی
	Bibliographies Indexes Sources	برای کتابشناسیها و منابع و مأخذ
	Slides Photo Images	برای اسلایدها، عکسها، تصاویر و برنامه‌های نمایشی
	Tests Quizz Exams	برای آزمونها و تستها
	Literature Review Annual review State of the Art	برای مرور نوشتارها و یافته‌های علمی
	Softwares Computer Programs	برای نرم‌افزارها و برنامه‌های رایانه‌ای

Improve Your Search Experience :

Weather :
Time :
Calculator :
Book Search :
Earthquakes :
Unit Conversion :
Public Data :
Synonym Search :
Dictionary Definitions :
Maps :
Plus (+) Operator :
Fill in the Blank :

فرمت های قابل جستجو در گوگل

· Adobe Portable Document Format (pdf)
· Adobe PostScript (ps)
· Lotus 1-2-3 (wk1, wk2, wk3, wk4, wk5, wki, wks, wku)
· Lotus WordPro (lwp)
· MacWrite (mw)
· Microsoft Excel (xls)
· Microsoft PowerPoint (ppt)
· Microsoft Word (doc)
· Microsoft Works (wks, wps, wdb)
· Microsoft Write (wri)
· Rich Text Format (rtf)
· Shockwave Flash (Swf)
· Text (ans, txt)

اطلاعات بیشتر در مورد انواع پسوند ها و پسوندهای نا آشنا در آدرس <http://www.filext.com>

شناسایی انواع نرم افزار

نرم افزار، مجموعه ای از برنامه های رایانه ای، رویه ها و مستندات است که انجام کارهای مختلف بر روی یک سیستم رایانه ای را بر عهده دارد. سطح بسیار ابتدایی، نرم افزار کامپیوتر، متشکل از زبان ماشین است که شامل گروهی از مقادیر دودویی بوده و دستورالعمل پردازنده را تعیین می کند. دستورالعمل پردازنده تغییر بیان از سخت افزار کامپیوتر در یک توالی از پیش تعریف شده می باشد. به طور خلاصه، نرم افزار کامپیوتر، زبانی است که اصطلاحاً به وسیله آن یک رایانه، صحبت می کند. انواع مختلفی از نرم افزارهای رایانه ای وجود دارد و باید دید اقسام اصلی آنها کدامند؟

نرم افزارها از منظرهای مختلفی قابل دسته بندی و تقسیم می باشند و متخصصین علوم رایانه ای با توجه به ابعاد مختلف نرم افزار به ارائه تقسیم بندی های متفاوتی از این پدیده فناورانه پرداخته اند.

با توجه به این نکته که هر تقسیم بندی می بایستی فلسفه و فایده ای داشته باشد و از طرفی نرم افزار از دو بعد فنی و حقوقی نیز امکان دسته بندی دارد، آنچه در پی می آید بر آن است که نرم افزار را از منظرهای متفاوتی مورد دسته بندی و تحلیل قرار دهد تا زوایا و ابعاد فنی و حقوقی نرم افزار، قدری روشن تر گردد؛ زیرا به نظر می رسد، میزان و شکل حمایت حقوقی با توجه به اجزا، مراحل و اقسام نرم افزار، متفاوت خواهد بود.

۱- تقسیم بندی های فنی نرم افزار

۱-۱ نرم افزارهای پایه : (Programming Software)

۱-۲ نرم افزارهای سیستمی : (System Software)

۱-۳ نرم افزارهای کاربردی : (Application Software)

به جهت فنی و ابعاد مرتبط با علوم رایانه ای، نرم افزارها را با توجه به معیارهای گوناگون از جمله هدف و مأموریت نرم افزار، زمینه استفاده، نوع نقش و عملکرد و یا کاربر نرم افزار، می توان مورد تقسیم بندی های مختلفی قرار داد. ذیلاً با توجه به معیارهای پیش گفته به بررسی انواع نرم افزارها از جهت فنی خواهیم پرداخت.

۱-۱ نرم افزارهای پایه : (Programming Software)

این دسته از نرم افزارها، یکی از انواع معمول، شناخته شده و مورد علاقه کاربران در میان نرم افزارهای کامپیوتری است. این نرم افزار در قالب ابزار بوده و به برنامه نویس در نوشتن برنامه های کامپیوتری کمک می کند. برنامه های کامپیوتری مجموعه ای از دستورات منطقی هستند که برای یک سیستم کامپیوتری، وظایف خاصی را انجام می دهند. ابزارهایی که به برنامه نویسان در ایجاد یک سیستم کامپیوتری کمک می کنند، شامل ویرایشگر متن، کامپایلرها و مترجم ها است. کامپایلرها (مفسرها)، کد منبع را که در قالب یک زبان برنامه نویسی، نوشته شده اند به زبانی که کامپیوتر آن را می فهمد، ترجمه می کنند. (اغلب در قالب دو دویی). کامپایلرها چیزهایی را که به وسیله رابط ها، تجمیع و تبدیل شده اند، تولید می کنند. دی باگرها (اشکال زدها)، جهت بررسی و اشکال زدایی کدها استفاده می شوند. کد منبع، بعضاً یا به طور کامل، برای ابزارهای اشکال زدا (Debugging tool) که بر روی آنها اجرا شده و به جهت برطرف کردن هرگونه

اشکال احتمالی به کار می روند، شبیه سازی می شود. مترجم ها (Interpreters) برنامه ها را اجرا می کنند. آنها کد منبع و یا یک کد از پیش تالیف شده را اجرا و یا کد منبع را قبل از اجرا به یک زبان میانی ترجمه می کنند.

۱-۲ نرم افزارهای سیستمی: (System Software)

این گونه از نرم افزارها به راه اندازی و اجرای سخت افزار رایانه ای و سیستم رایانه، کمک می کنند. نرم افزارهای سیستمی به سیستمهای عامل، درایورها، سرورها و برنامه های جانبی سیستمی (utilities) اطلاق می شود. نرم افزار سیستمی به یک برنامه نویس کاربردی در خصوص جداسازی و انتزاع زبان برنامه نویسی از سخت افزار، حافظه، و سایر اجزاء مرکب درونی یک رایانه، کمک می کند تا خودش را درگیر زبان ماشین نکند. یک سیستم عامل، برای کاربرها، با یک پلت فرم، امکان اجرای برنامه های سطح بالا را فراهم می آورد.

میان افزارها و سیستم ورودی و خروجی بایوس، ابزاری را فراهم می کنند تا سخت افزار به کار گرفته شود.

۱-۳ نرم افزارهای کاربردی: (Application Software)

۱-۳-۱ بدافزارها

۱-۳-۲ ابزارهای تبلیغاتی مزاحم

۱-۳-۳ نرم افزار انبارگردانی

۱-۳-۴ نرم افزارهای جانبی

۱-۳-۵ نرم افزار پشتیبان و بازیابی اطلاعات

۱-۳-۶ نرم افزارهای پردازش داده ها

۱-۳-۷ نرم افزارهای شبیه سازی و مدل سازی

۱-۳-۸ نرم افزارهای سیستم خبره

۱-۳-۹ نرم افزارهای سیستم بی درنگ

۱-۳-۱۰ نرم افزارهای سیستم نهفته

این قسم از نرم افزارها، کاربر نهایی را قادر می سازد تا امور معینی را به انجام رساند. نرم افزارهای مربوط به کسب و کار، پایگاههای داده و نرم افزارهای آموزشی، برخی از اشکال نرم افزارهای کاربردی هستند. همچنین واژه پردازهای مختلف که باید توسط کاربر، به انجام کارهای تخصصی اختصاص داده شوند، نمونه های دیگری از نرم افزارهای کاربردی هستند.

۱-۳-۱ بدافزارها: (Malware)

بدافزار، اشاره به هر گونه نرم افزار مخرب داشته و یک طیف وسیع تر از نرم افزارهایی را در بر می گیرد که به هر شکل، تهدیدی برای امنیت رایانه می باشند. ابزارهای تبلیغاتی مزاحم، جاسوس افزارها، ویروس های رایانه ای، کرم های رایانه ای، اسب های تروجان و یا ترس افزارها، مصادیق نرم افزارهای مخرب می باشند. ویروس های رایانه ای، برنامه های مخربی است که به تنهایی قادر به تکثیر خود بوده و از یک رایانه به رایانه دیگر در محیط شبکه و یا اینترنت گسترش می

یابند. کرم رایانه ای همین کار را انجام می دهد، تنها با این تفاوت که ویروس ها نیاز به یک برنامه میزبان ضمیمه دارند و با آن گسترش می یابند، در حالی که در خصوص کرم ها لازم نیست تا خود را به برنامه ای ضمیمه کنند. تروجان نیز خود را تکثیر و اطلاعات را سرقت می کند. نرم افزارهای جاسوسی می توانند بر فعالیت های کاربر بر روی یک رایانه، نظارت داشته و اطلاعات کاربر را بدون اینکه وی بفهمد، سرقت کنند.

۱-۳-۲ ابزارهای تبلیغاتی مزاحم: (Adware)

ابزارهای تبلیغاتی مزاحم نرم افزارهایی هستند که با استفاده از آن، تبلیغات اینترنتی در فضای مجازی، اجرا یا دانلود می شوند. برنامه نویسان، ابزارهای تبلیغاتی مزاحم را به عنوان وسیله تولید درآمد خود طراحی می کنند. آنها، اطلاعات کاربر، مانند وب سایت هایی را که وی اغلب بازدید می کند و صفحاتی که به عنوان صفحه مورد علاقه، ثبت کرده را استخراج می کنند. تبلیغاتی که به عنوان پاپ آپ در صفحه نمایش شما ظاهر می شوند، ناشی از برنامه های تبلیغاتی مزاحم هستند که شما را ردیابی می کنند. اما ابزارهای تبلیغاتی مزاحم برای امنیت رایانه و یا حریم خصوصی کاربر، مضر نیست؛ بلکه داده ها را جمع آوری کرده و تنها به وسیله پیشنهاد از طریق کلیک کاربر بر روی تبلیغات عمل می کنند.

برخی دیگر از نرم افزارها در میان سایر نرم افزارهای رایانه ای، مانند نرم افزار مدیریت موجودی، برنامه ریزی منابع سازمانی، نرم افزارهای جانبی و نرم افزار حسابداری وجود دارند که در زمینه خاص اطلاعاتی و سیستم های مدیریت داده ها، کاربرد دارند. ذیلاً نگاهی گذرا به برخی از آنها، خواهیم داشت.

۱-۳-۳ نرم افزار انبار گردانی: (Inventory Management Software)

این نوع از نرم افزار به یک سازمان در ردیابی کالاها و مواد خود بر اساس کیفیت و کمیت کمک می کند. توابع مدیریت موجودی انبار شامل نقل و انتقالات انبار داخلی و ذخیره سازی می باشد. این نرم افزار انبار کمک می کند تا یک شرکت در سازماندهی موجودی و بهینه سازی جریان کالا در سازمان خود بهتر عمل کرده و در نتیجه این امر به بهبود خدمات به مشتریان منجر می شود.

۱-۳-۴ نرم افزارهای جانبی: (Utilities Software)

همچنان که مطابق عرف معمول خدمات نرم افزاری شناخته شده اند، این گونه از نرم افزارها در خصوص مدیریت سخت افزار رایانه و نرم افزارهای رایانه ای کمک می کنند. این فرآیند نرم افزاری، طیف محدودی از وظایف و عملکردها را بر عهده دارد. یک پارچه سازهای دیسک سخت (Disk defragmenters)، نرم افزارهای سیستمی جانبی و ویروس یاب ها، برخی از نمونه های متداول نرم افزارهای جانبی هستند.

۱-۳-۵ نرم افزار پشتیبان و بازیابی اطلاعات: (Data Backup and Recover Software)

یک نرم افزار پشتیبان و بازیابی اطلاعات ایده آل، ویژگی هایی فراتر از کپی ساده از فایل های داده را فراهم می کند. این نرم افزار اغلب، نیازهای کاربر را در خصوص تشخیص موارد و زمان پشتیبانی و حمایت برنامه ها، برطرف می کند. نرم

افزارهای پشتیبانی و بازیابی، سازمان مندی اصلی فایل را حفظ کرده و هرگونه بازیابی آسان از اطلاعات پشتیبانی شده را ممکن می سازد.

۱-۳-۶ نرم افزارهای پردازش داده ها:

این مورد، رایج ترین زمینه برای تولید نرم افزار و استفاده از رایانه است. سیستم هایی نظیر حسابداری، انبارداری، حقوق و دستمزد و فروش، در این خصوص قابل ذکرند.

۱-۳-۷ نرم افزارهای شبیه سازی و مدل سازی:

به جهات اقتصادی و ایمنی و صرفه جویی در وقت، برای آموزش و تحقیق در بسیاری از موارد، از این قابلیت در رایانه استفاده می شود. آموزش خلبانی و طراحی بدنه اتومبیل و امثال اینها، مصادیق این دسته اند.

۱-۳-۸ نرم افزارهای سیستم خبره:

مقصود ساختن برنامه هایی است که بتواند کارهای هوشمندانه انسان نظیر گفتگو، ترجمه و تفسیر زبان و معاینه را انجام دهد. سیستم های باهوش مصنوعی، بر اساس منطق است و در آن از پایگاه دانش نیز علاوه بر پایگاه داده، استفاده می شود.

۱-۳-۹ نرم افزارهای سیستم بی درنگ:

در این سیستم ها، عکس العمل بلافاصله صورت می گیرند. نرم افزارهای بدین منظور بیشتر در مراکز تولیدی نظیر پالایشگاه مورد استفاده دارد که با بروز هر عامل و علامتی، بی درنگ عکس العمل نشان داده و به تنظیم فرآیند تولید می پردازد.

۱-۳-۱۰ نرم افزارهای سیستم نهفته:

بسیاری از وسایل کوچک و بزرگ نظیر اسباب بازی، اتومبیل و تجهیزات پزشکی وجود دارند که در آنها کامپیوترهای ریزی به کار رفته است و با برنامه هایی که روی آنها نصب گردیده، کار آن دستگاه کنترل می شود.

2. تقسیم بندی های حقوقی نرم افزار

2.1. نرم افزارهای سفارشی

2.2. نرم افزارهای رده عام

2.3. نرم افزار رایگان

2.4. نرم افزارهای منبع باز و منبع بسته

2.5. نرم افزارهای اختصاصی

2.6. نرم افزارهای مشروط و نرم افزارهای جزئی

2.7. نرم افزار اختراعی-نرم افزار کپی رایتی

2.8. نرم افزار مشاع و نرم افزار غیر مشاع

2.9. نرم افزار مکمل و نرم افزار سازگار

2.10. نرم افزارهای واسط و غیر واسط

با توجه به این که نرم افزار پدیده ای فنی بوده و در عین حال، دارای ارزش اقتصادی و مطلوبیت عرفی، می باشد، نیازمند مجموعه قواعد و حمایت های حقوقی است تا بتوان به وسیله آن، روابط پدیدآورندگان و مالکان نرم افزار را با مشتریان و مصرف کنندگان تنظیم کرده و از بروز اختلافات و نابسامانی ها و همچنین سوءاستفاده ناقضان احتمالی حقوق صاحبان حق در این حوزه جلوگیری به عمل آورد. در این راستا دسته بندی نرم افزار از حیث محدوده و نحوه بهره برداری کاربران و مشتریان نرم افزار، امری بسیار حائز اهمیت است که ذیلاً به آن پرداخته خواهد شد.

۲-۱ نرم افزارهای سفارشی: (Custom Software)

نرم افزاری است که برای یک کاربر یا سازمان خاص طراحی شده و از آنجا که برای یک کاربر خاص ساخته شده است، مشخصات و ویژگی های آن مطابق با نیاز کاربر می باشد.

البته عبارت نرم افزار سفارشی نرم افزاری را به ذهن متبادر می کند که طی قرارداد سفارش اثر تولید شده. در واقع می توان نرم افزارها را به لحاظ حقوقی و از حیث دارنده حق به نرم افزارهایی که طی قرارداد سفارش تولید شده اند و نرم افزارهایی که طی رابطه کارگر و کارفرمایی تولید شده اند، از یک سو و از حیث دیگر نرم افزار را به نرم افزارهایی که یک پدیدآورنده دارند در مقابل نرم افزارهایی که اثر مشترک محسوب می شوند؛ تقسیم بندی نمود. این در حالی است که به اعتبار دیگر نرم افزارها را می توان به اختصاصی و متن باز، تقسیم کرد. در واقع نرم افزار اختصاصی یا متن باز می تواند به اشکال مختلف و در روابط مختلف (از حیث نخستین دارنده حقوق) تولید شده باشد.

2-2 نرم افزارهای رده عام: (Off-the-Shelf Software)

برخلاف نرم افزارهای سفارشی، نرم افزار رده عام، بدون در نظر گرفتن رده و کاربر خاص، خریداری می شود. این نرم افزار، ممکن است جهت منظوری خاص یا در خصوص نیازهای کاربری خاص، طراحی شده باشند و یا به این منظور تولید نشده باشند، لیکن قابلیت استفاده عام داشته باشند و طیف وسیعی از کاربران بتوانند با استفاده از آن نیاز خود را در زمینه مطلوب خودشان برطرف نمایند؛ بدون اینکه هیچ گونه هماهنگی و ارتباطی با طراح نرم افزار داشته باشند. در حقیقت شما هنگام خرید این نرم افزار، با شرایط قرارداد لیسانس آن، موافقت می کنید.

۲-۳ نرم افزار رایگان: (free Softwer)

نرم افزاری است که یک کاربر، برای استفاده، تغییر و توزیع آن، آزاد است. نرم افزار رایگان به طور کلی بدون هزینه از آب در می آید. لیکن هزینه ها مشتمل است بر توزیع، ارائه خدمات، و نگهداری و پشتیبانی. واژه رایگان به آزاد بودن نرم افزار از نظام کپی رایت، توزیع و جرح و تعدیل اشاره دارد. البته باید در نظر داشت، نرم افزارهای رایگان به طور رایگان قابل دانلود و استفاده هستند اما ممکن است لزوماً قابلیت استفاده مجدد و تغییر و اصلاح توسط کاربر نداشته باشند. هر دو نوع نرم افزارهای آزاد و نرم افزارهای متن باز در یک ویژگی مشترک هستند: همه ی کاربران آن ها باید به کدهای منبع دسترسی داشته باشند. بدین معنی که کدهای منبع این نرم افزارها به شخص یا شرکت خاصی اختصاص ندارند و می توان آن ها را به اشتراک گذاشت.

۲-۴ نرم افزارهای منبع باز و منبع بسته: (Open Source and Closed Source Software)

در نرم افزارهای مدل منبع بسته، منبع نرم افزار برای عموم منتشر نشده است؛ در حالی که در نرم افزارهای منبع باز، کد منبع آن برای اصلاح و استفاده در دسترس است. نرم افزارهای منبع باز در قالب کد منبعشان در دسترس هستند و حق تغییر، بهبود و ارتقاء و بعضاً حق انتشار کد آن از طریق لیسانس های نرم افزار اعطا می شود. در جایی که نرم افزار برای عموم مردم تولید شده باشد به آن نرم افزار منبع باز اطلاق می شود؛ چه اینکه نرم افزار یاد شده توسط یک شرکت و یا توسط یک شخص تولید شده باشد.

۵-۲ نرم افزارهای اختصاصی: (Proprietary Software)

در نرم افزارهای اختصاصی، حقوق قانونی منحصرأ برای دارنده حق تکثیر باقی مانده و اکثر نرم افزارهای اختصاصی به صورت منبع بسته در دسترس قرار می گیرند.

این نوع نرم افزارها متعلق به یک شرکت یا شخص حقیقی است و استفاده از آنها مستلزم خرید یا کسب مجوز بهره برداری از دارنده است. دسترسی به کدهای منبع و تغییر آنها توسط کاربر در نرم افزارهای اختصاصی، امکان پذیر نیست. مطابق شرایط و ضوابط آنچه که « موافقتنامه مجوز بهره برداری کاربر نهایی » نامیده می شود، کاربران مجاز به تکثیر، به اشتراک گذاشتن، تغییر، توزیع مجدد یا مهندسی معکوس کدهای منبع نیستند.

برخی فروشندگان نرم افزار، کد منبع نرم افزارهای اختصاصی را با دسترسی محدود، میان مشتریان توزیع می کنند. نرم افزار اختصاصی به شکل نرم افزار مشروط یا نرم افزار معرف (Demoware) خواهد بود که کاربران جهت استفاده از آنها وجهی را پرداخت نمی کنند، و فی الواقع ترکیبی از نرم افزارهای رایگان و مشروط هستند. اینگونه نرم افزارها مشتمل بر هزینه بسته بندی نیست، زیرا در قالب بسته بندی بازاری ارائه نمی شوند؛ اینگونه نرم افزارها به صورت اینترنتی یا در قالب های سخت افزارهای حامل که نیاز به بسته بندی تجاری مجزا ندارند، به مشتریان ارائه می شوند. با این وجود ممکن است برنامه نویسان از شما بخواهند تا مبلغ اندکی را جهت استحقاق دریافت نسخه های پشتیبان و کمکی، پردازید.

۶-۲ نرم افزارهای مشروط و نرم افزارهای جزئی (Shareware and Retail Software) :

در حالی که نرم افزارهای مشروط به عنوان نسخه آزمایشی به کاربران عرضه می شود، نرم افزارهای جزئی به کاربران نهایی فروخته می شوند. با افزایش دسترسی به نرم افزارهای مشروط و رایگان بر روی اینترنت، بازار نرم افزارهای جزئی تغییر می کند. طراحان و فروشندگان، شروع به ارائه نرم افزارهایشان جهت فروش بر روی اینترنت می کنند. مکرراً نرم افزارهای مشروط به عنوان نرم افزاری غیر فعال (crippleware)، که در آنها ابعاد اصلی نرم افزار عمل نمی کنند و پس از اتمام دوره آزمایش به طور کلی از کار می افتند. اگرچه نرم افزارهای مشروط قالب های بسیار مشهوری هستند که در این قالب، نرم افزارهای جزئی کاملاً از این شهرت و تداول برخوردار نیست. برای مثال نرم افزار Microsoft office یک نرم افزار بسته بندی شده جزئی است که می بایستی خریداری شوند. نرم افزارهای جزئی ممکن است به عنوان بسته تجهیزات اصلی تولید منتقل شوند (OEM) در حال حاضر طراحان نرم افزار، به تولید کنندگان بزرگ بر اساس یک قرارداد لیسانس یک نسخه از کپی نرم افزار را به ایشان تحویل می دهند تا قبل از خرید امکان نصب نرم افزار مزبور را بر روی دستگاه های رایانه خود نصب کنند. بنابراین در بسته های موسوم به (Box Package Form) یک نسخه کپی از نرم افزار مجوز دار از طریق نمایندگی های مجاز به مشتریان تحویل داده می شود.

7-2 نرم افزار اختراعی-نرم افزار کپی رایتی (Patent software and copy right software) :

نرم افزار از جهت این که تابع احکام کدام رژیم حمایتی حقوقی باشد قابل دسته بندی است. دو نظام حقوقی معروف و نسبتاً جا افتاده برای اموال غیر مادی وجود دارد که جنبه بین المللی نیز یافته و کنوانسیون های متعددی در خصوص آنها به تصویب رسیده است. نظام حق مولف یا کپی رایت و نظام حق اختراع. یکی از معمولترین نظام های پیشنهادی برای حمایت از پدید آورندگان نرم افزار، نظام حق مولف است. برخی مشابهت ها بین یک اثر ادبی همانند کتاب و یک برنامه رایانه ای به خصوص در ابتدای عمر مهندسی نرم افزار که به شکل پیشرفته کنونی مطرح نبود، سبب شد قوانین کپی رایت بسیاری از کشورها، طوری اصلاح شوند که از نرم افزارهای رایانه ای نیز همانند آثار ادبی حمایت شود. این در حالی است که تفاوت های در موضوع و نیز عدم تناسب احکام حق مولف با نرم افزار موجب شده است نظرها به نظام حقوق صنعتی (حق اختراع) معطوف شود و البته حق اختراع نیز کاملاً برای نرم افزارها مناسب نبوده و نقطه ضعف هایی بر آن بار می شود.

۸-۲ نرم افزار مشاع و نرم افزار غیر مشاع:

هرگاه اشخاص متعدد در پدید آوردن نرم افزار، مشارکت داشته باشند، چنانچه سهم مشارکت هریک در پدید آوردن نرم افزار مشخص باشد، حقوق مادی حاصل از آن به نسبت مشارکت به هریک تعلق می گیرد. در صورتی که کار یکایک آنان جدا و متمایز نباشد، اثر مشترک نامیده می شود و حقوق ناشی از آن، حق مشاع پدید آورندگان است. البته باید خاطر نشان کرد که هریک از شرکا به تنهایی یا همه آنها به اتفاق می توانند در مورد نقض حقوق موضوع قوانین مربوطه به مراجع قضایی، مراجعه کنند.

۹-۲ نرم افزار مکمل و نرم افزار سازگار:

یکی از حقوقی که همیشه در مورد نرم افزار و سایر آثار دارای حق مالکیت فکری مورد بحث و اختلاف نظر بوده است «حق تولید سازگار» است که در مورد آثار ادبی و هنری با عنوان تولید آثار اشتقاقی یا تلفیقی عنوان می شود. به زبان ساده، آثار اقتباسی آثاری هستند که ریشه در آثار قبلی دارند. اثر جدید اگر چه از نظر محتوا و شکل بیان دارای اصالت است اما برخی از عناصر را از اثر پیشین کسب کرده است. این امر در نرم افزارها نیز بسیار رایج است. در برخی از نظام های حقوقی، استفاده از نرم افزارهای دیگر برای ایجاد نرم افزارهای سازگار و مکمل که قابلیت ها و ظرفیت ها یا کاربری جدید ایجاد کند بلا مانع است و نقض حقوق پدید آورنده نرم افزارهای دیگر محسوب نمی شود؛ مشروط بر اینکه پدید آورنده نرم افزار سازگار و مکمل، رضایت کتبی پدید آورندگان نرم افزارهایی که برای نخستین بار در آن کشور، تولید شده است را گرفته باشد.

۱۰-۲ نرم افزارهای واسط و غیر واسط:

ماده ۴ قانون حمایت از پدید آورندگان نرم افزارهای رایانه ای چنین مقرر داشته که:

"حقوق ناشی از آن بخش از نرم افزاری که به واسطه نرم افزارهای دیگر پدید می آید متعلق به دارنده حقوق نرم افزارهای واسط نیست"

منظور از واسط، آن چیزی است که میان یک نرم افزار با نرم افزار دیگر یا سخت افزار ارتباط ایجاد می کند زیرا یک نرم افزار به تنهایی کاری نمی تواند انجام دهد مگر اینکه از طریق واسطها دادهها را بگیرد و از طریق سخت افزار در اختیار کاربر قرار دهد به عبارت دیگر اینکه کاربر چگونه از صفحه کلید یا صفحه نمایش با سخت افزار یا نرم افزار سیستم ارتباط برقرار کند، به ماهیت آن جزء از برنامه بستگی دارد که واسط کاربر آن است.

اغلب دعاوی، ادعای کپی شدن بخشی از برنامه است که عمدتاً شامل همین واسط‌ها است. اما نکته خاصی که در برخی آراء مورد توجه قرار گرفته است، محدودیت‌های اجباری است که در تولید نرم افزار جدید اتفاق می‌افتد. عوامل ثابتی که در این صنعت وجود دارد، خواه ناخواه منجر به شباهت برخی از بخش‌ها و ساختارها می‌گردد زیرا مشخصات رایانه‌ای که به وسیله آن نرم افزار طراحی می‌شود، استانداردهای طراحی، تقاضاهای موجود در بازار و رویه‌های برنامه نویسی که به صورت عرف در آمده است، محدودیت‌هایی را در تنوع و تمایز محصول ایجاد کرده است.

همچنین در تعریف نرم افزارهای مذکور گفته اند، منظور از نرم افزارهای واسط یا رابط برنامه‌نویسی نرم‌افزار) به انگلیسی: **Application Programming Interface (API)** یا به صورت خلاصه رابط برنامه نویسی، رابط بین یک کتابخانه یا سیستم عامل و برنامه‌هایی است که از آن تقاضای سرویس می‌کنند.

رابط کارکردهایی را تعریف می‌کند که کتابخانه یا سیستم عامل می‌تواند ارائه دهد و مفهومی مجرد است. این کارکردها سپس در قالب یک نرم‌افزار یا کتابخانه پیاده‌سازی می‌شوند. به عبارت ساده‌تر، رابط برنامه‌نویسی مجموعه توابعی است که یک برنامه می‌تواند از یک برنامه دیگر فرا بخواند.

برای مثال مایکروسافت برای **API** های ویندوز مرجع‌هایی استاندارد دارد که با استفاده از آنها برنامه‌نویسان می‌توانند از قابلیت‌ها و سرویس‌های سیستم عامل در توسعه و نوشتن برنامه‌های کاربردی خود استفاده کنند.

همان‌طور که می‌بینیم از جهت حقوقی، نرم افزارهای واسط، نمی‌توانند مورد حمایت مضاعف واقع شده و به مناسبت تولید هر نرم افزار، مورد حمایت قرار گیرند .

نتیجه گیری:

آنچه در سطور بالا آمد چشم اندازی از اقسام عمده نرم افزارها و نحوه توزیع آنها بود. امروزه نرم افزارهای رایانه‌ای به صورت گسترده متداول بوده و تصور رایانه‌ها بدون نرم افزارها غیر ممکن است و بدون نرم افزارها امکان استفاده از رایانه بدین سهولت وجود نخواهد داشت.

آنچه در خصوص رایانه‌ها جالب توجه است این است که آنها زبان مخصوص به خودشان را داشته و همچنین راه‌های مخصوص به خودشان را برای برقراری ارتباط با انسان دارند. به علاوه این که ابزار آنها برای برقراری ارتباط شامل انواع مختلف نرم افزار می‌شود. لازم به ذکر است شناخت هرچه بیشتر انواع و اجزاء نرم افزارها از جهت فنی و علمی، به جهت موضوع شناسی دقیق‌تر، سبب افزایش سطح کیفی و کارآمدتر شدن حمایت‌های حقوقی از این پدیده پیچیده و پر کاربرد معاصر، خواهد شد .

منبع:

<https://www.systemgroup.net> 23/10/1397

برگرفته از:

1. <http://www.buzzle.com/articles/major-types-of-software.html>
2. <http://www.systemgroup.net/intellectual-property/articles/1770>
3. <http://fa.wikipedia.org/wiki/>

4. حقوق پدیدآورندگان نرم افزارهای کامپیوتری، دکتر امیر صادقی نشاط، نشر میزان، چاپ دوم

منابع نقد کتاب در حوزه اسلامی در ایران

1- amamzon.com/amazon.co.uk

این دو سایت چون که جنبه بازاریابی برای فروش کتاب دارند بیشتر علاوه بر شرح توصیفی بر کتاب نکات مثبت آن را بیان می کنند البته در بسیاری از موارد هم پوشانی دارند.

2- Books in print

(www.bokksinprint.com) که بیش از نیم میلیون نقد کتاب در خود جای داده است.

3- Book Review index

4- (www.gale.com/BRIOnline)

در این پایگاه تقریباً دو میلیون نقد کتاب از 500 مجله، روزنامه و غیره از سال 1969 موجود است.

5- H-review (www.h-net.org/review)

این پایگاه تماماً به نقد کتاب‌های دانشگاهی در حوزه علوم انسانی و اجتماعی می پردازد و دسترسی به آن رایگان است. مجموعه آن گلچین و با کیفیت بالا انتخاب شده است.

جستجوی مقالات و نشریات در داخل و خارج از کشور

رشد و توسعه اینترنت بیش از هر زمانی مقالات و مجلات را جهت استفاده محققین دسترس پذیر ساخته است. اما هر محقق قبل از اینکه بخواهد از مقالات دانشگاهی استفاده کند باید پیش زمینه موضوعی در زمینه مربوطه را داشته باشد بدلیل اینکه موضوعات مقالات بسیار تخصصی هستند که در اینجا قصد داریم مقالات و نشریات مطالعات مذهب با گرایش اسلام در پایگاههای بین رشته ای در منابع فارسی و انگلیسی و نحوه دسترسی به آنها را معرفی کنیم.

راهنمای جستجوی مقالات در داخل کشور (رضا کریمی - راهنمای منابع تحقیقاتی اسلام، 1395)

1. نمایه ملی ایران (نما): جامع ترین راهنمای اطلاعات کتابشناختی مقالات

فهرست مقالات فرهنگی در مطبوعات جمهوری اسلامی ایران. می باشد. در این پایگاه امکان جستجو کلید واژه، نام نویسنده، عنوان مقاله و نام نشریه فراهم آمده است. کلید واژه های موضوعی مقالات با استفاده از اصطلاحنامه اصفا نمایه سازی شده است.

2. پایگاه مجلات تخصصی نور: (www.noormags.com)

پایگاه مجلات تخصصی نور علاوه بر اطلاعات کتابشناختی تمام متن مقالات را نیز در اختیار می گذارد، در شش موضوع تخصصی قرآن و حدیث، فلسفه و کلام، عرفان، فقه و اصول، حقوق، اطلاع رسانی، علمی - پژوهشی و علوم انسانی است. در این پایگاه علاوه بر جستجوی کلیدواژه ای می توان بر اساس موضوع نیز مجلات را دسته بندی کرد.

3. پایگاه اطلاعات مقالات اسلامی (www.seraj.ir)

با بیش از 76000 مقاله در موضوعات اسلامی که 14000 عنوان آن به صورت تمام متن می باشد می تواند منبعی بسیار مناسب برای موضوعات پژوهشی باشد امکان بسیار مناسبی که در این پایگاه گذاشته شده این است که دارای اصطلاحنامه موضوعی می باشد که اطلاعات از کل به جزء در آن مرتب شده و در هر مرحله تعداد مقاله های آن آورده شده است.

4. نما متن (فهرستگان) www.namamatn.com

نرم افزار جدید جستجو و مشاهده متن کامل مقالات فهرستنویسی شده نشریات تحت وب با نام فهرستگان تولید و در سال 1385 مستقیماً توسط شرکت ایلا نرم افزار تولید کننده این مجموعه به بازار ارائه گردید. است .
که به دو صورت توسط سازمانها قابل دریافت است هم به صورت اینترنت و شبکه داخلی و هم از طریق اینترنت جهت مشاهده این نرم افزار به صورت online میتوانید به وب سایت www.namamatn.com مراجعه نمایید.
جستجوی مطالب در بخشهای مختلف این سایت رایگان بوده و نیازی به عضویت ندارد.

5. پایگاه اطلاع رسانی سراسری اسلامی islamicdatabank.com

همانطور که در تصویر زیر مشاهده می کنید این ژایگاه نیز همانند ژایگاه سراج دارای اصطلاحنامه موضوعی می باشد

6. مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران irandoc.ac.ir

پژوهشگاه اطلاعات و مدارک علمی ایران، پژوهشگاهی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است که در سال 1347 به منظور فعالیت در حوزه اطلاع رسانی و کتابداری تاسیس شد. هدف این پژوهشگاه، فعالیت تحقیقاتی اطلاع رسانی، گردآوری و اشاعه اطلاعات و مدارک علمی به منظور رفع نیازهای اطلاعاتی در این زمینه و تلاش برای ایجاد شبکه اطلاعات علمی در کشور است. بخش قابل توجهی از منابع اطلاعاتی مانند: مقاله، گزارش و طرحهای پژوهشی و پایان نامه می توان به این پایگاه مراجعه نمود.

7. بانک اطلاعات نشریات کشور (مگیران) magiran.com

این پایگاه تقریباً مجلات تمامی حوزه های موضوعی را تحت پوشش قرار می دهد. بهترین نوع جستجو در آن از طریق راهنمای موضوعی مجلات می باشد. علاوه بر اطلاعات کتابشناختی تمام متن مقالات را نیز می توان هم به صورت حقوقی و حقیقی دریافت نمود. مزیت این پایگاه علاوه بر پوشش موضوعی مناسب در تمام زمینه های موضوعی اسلام روز آمد بودن آن است.

8. کتابخانه منطقه ای علوم و تکنولوژی شیراز <http://www.srlst.com>

با استفاده از موتور جستجوی این پایگاه علاوه بر جستجو در موضوعات کلی با استفاده از موتور جستجوی جامع پایگاههای تخصصی در موضوعات خاص را نیز می توان جستجو کرد. در کنار مرکز مدارک علمی ایران برای پایان نامه ها منبعی مهم محسوب می شود.

9. پایگاه استنادی جهان اسلام <http://www.isc.gov.ir>

پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (ISC) یک سیستم اطلاع رسانی علمی است که در صدد تجزیه و تحلیل مجلات علمی کشورهای اسلامی بر اساس معیارهای علم سنجی معتبر می باشد. از مهم ترین خدمات آن می توان به گزارشهای استنادی نشریات فارسی^[۲] (PJCR)، گزارشهای استنادی نشریات عربی^[۳] (AJCR) و گزارشهای استنادی نشریات انگلیسی^[۴] (EJCR) اشاره کرد .

که از طریق این گزارش ها می توان به این نتیج دست یافت

- تعیین میزان دقیق اسنادها
- تعیین تداوم زمانی اسنادها
- تعیین منابع و زمان اسنادها

- تعیین میزان اثرپذیری و اثر گذاری رشته‌ها بر یکدیگر
- بررسی و مشاهده مقالات چند رشته‌ای
- تعیین افراد هسته برای درک اندیشه‌ها و ارتباط موثر با آنها
- تعیین عمر نوشته‌های در حوزه‌های مختلف
- کمک به تدوین نقشه جامع علمی کشور

10. پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی (SID) sid.ir

- جستجو و ارائه چکیده مقالات نشریات علمی - پژوهشی کشور
- دسترسی به متن کامل (Full Text) مقالات
- معرفی و ارائه مقالات نشریات ایرانی نمایه شده در ISI
- دسترسی به مجموعه مقالات محققان ایرانی چاپ شده در نشریات بین المللی
- سرویس گزارش‌های استنادی نشریات علمی - پژوهشی کشور (JCR) از طریق شاخص تاثیر (Impact Factor) و شاخص آنی (Immediacy Index)
- معرفی نشریات و نویسندگان مقالات پر استناد

جستجو در مقالات انگلیسی

در طول چند سال گذشته اکثر مجلات دانشگاهی به صورت تمام متن چه به صورت رایگان و چه به صورت اشتراکی از طریق پایگاه‌ها قابل دریافت هستند. که خروجی بعضی از این پایگاهها ممکن است از یک ناشر یا چند ناشر کوچک باشد که همگی با هم نمایه سازی و چکیده نویسی می شوند. البته ممکن است یک مجله در چند پایگاه نمایه سازی و چمیده نویسی شود و از همه این پایگاهها قابل دریافت است.

به دلیل این که موضوع مطالعات اسلام و بسیاری از موضوعات دیگر بین رشته ای است و ممکن بسیاری از رشته های دانشگاهی در گیر آن باشند نمی توان موضوع آن را منحصر به پایگاه خاصی کرد. جهت اینکه دامنه جستجویی که می خواهیم انجام دهیم وسیع باشد ابتدا باید از موتور جستجوهای بین رشته ای و پایگاههای بین رشته ای آغاز کنیم تا بتوانیم مجلات ، نویسندگان و عناوین مقالات مورد نظر را از طریق این پایگاهها شناسایی کنیم.

که البته بعضی از این پایگاه ها علاوه مشخص کردن توصیفات کتابشناختی از قبیل عنوان مقاله ، نویسنده مقاله ، مجله ، و نام پایگاهی که مجله در آن نمایه سازی می شود پایگاه های مثل ISI و scopus به ارزشیابی مقاله و مجلات نیز می پردازند.

از مهمترین پایگاه های بین رشته ای می توان به این موارد اشاره کرد.

Google scholar (scholar.google.com)

اگر محقق می خواهد مقاله ای دانشگاهی در زمینه موضوعی خاص مثل مطالعات اسلام پیدا کند. مسلماً بهترین نقطه شروع Google scholar خواهد بود زیرا این موتور جستجو بر عکس موتور جستجوی google فقط به جستجوی منابع علمی و دانشگاهی می پردازد. از مزیت‌های دیگر این موتور جستجو می توان به رایگان بودن آن ، جستجو در چندین پایگاه مختلف بدون دانستن موضوعات آن ، سادگی استفاده از آن را اشاره کرد. البته متن کامل بعضی از مقالات بازیابی شده

از این موتور جستجو رایگان نیستند. که شما می توانید از طریق نام پایگاهی که به شما ارائه میدهد متن کامل مقاله را بدست آورید.

در جستجوی پیشرفته این موتور جستجو می توان دامنه جستجو را عنوان ، انتشارات ، تاریخ و نویسنده ای خاص محدود کرد.

در شکل نمایش بازبای اطلاعات "cited by" نشانه تعداد افراد و مشخصات مقالاتی است که از این منبع استفاده کرده اند. که این می تواند ارزش این مقاله به تعداد افرادی که از آن استفاده کرده اند را برساند همچنین می توانید مقاله های مرتبط و موضوعات جدیدی که کار شده را مشاهده نمایید. "websearh" جستجوی عنوان و نام نویسنده در موتور جستجوی google را انجام می دهد. این از آن جا اهمیت دارد که در بسیاری از موارد این مقالات را که در وب سایت خود نویسنده احتمالا می توان رایگان آن را بدست آورد. گزینه "import into endnote" از طریق این گزینه می توانید این مقاله را وارد این نرم افزار کرده تا در موقع نوشتن مقاله به صورت خودکار ارجاعات آن مطابق شیوه ای مجله ای که جهت چاپ مقاله انتخاب می کنید برای شما ویرایش کند.

گزینه "All 3 versions" نشان دهنده نسخه های دیگر مقاله در پایگاههای دیگر است گزینه "related article" نشان دهنده موضوعات مرتبط با این مقاله است .

جهت دستیابی به متن کامل از طریق این موتور جستجو می توان این راه ها پیمود:

- 1. گام اول:** مشخص کردن پایگاه هایی که مجله در آن نمایه شده و وجود دارد. که نام پایگاه معمولا بعد از عنوان ، نویسنده ، نام مجله ، سال انتشار می آید.
- 2. گام دوم:** مطابقت دادن نام پایگاه با پایگاه های موسسه یا دانشگاهی که در آن فعالیت دارید. و پیدا کردن مقاله تمام متن از پایگاهی که موسسه شما اشتراک شده است.
- 3. گام سوم:** اگر پایگاه مد نظر شما در اختیار نداشتید می توانید با جستجو کردن نویسنده و عنوان مقاله از طریق این موتور جستجو دریابید که نسخه مجانی آن وجود دارد یا نه؟ در این موقعیت Google scholar نسخه های متفاوتی از همان مقاله و یا مقاله هایی که از این مقاله استفاده کرده اند به شما ارائه می دهد که ممکن است دقیقا همان مقاله اصلی نباشد اما می تواند شبیه مقاله شما باشد
- 4. گام چهارم:** جستجو در وب سایت نویسنده از طریق موتور جستجوهای نظیر yahoo, google, msnsearch , ask.com زیرا نویسنده ممکن است پیوندی به نسخه تمام متن آن ایجاد کرده باشد یا این که از پست الکترونیکی بتوانید از نویسنده اصل مقاله را دریافت کنید.
- 5. گام پنجم:** جستجو در موتور جستجوهای (open access) یا دسترسی باز که ببیند آیا نسخه ای رایگان از آن وجود دارد یا نه؟ نمونه :

OAster(oaister.umdl.umich.edu/o/oaister)

- 6. گام ششم:** اگر مجله ای در هیچ یک از پایگاه های تمام متن یافت نشد می توانید آن را از طریق وب به صورت رایگان دریافت کنید.

CrossRef

این پایگاه در بردارنده انتشارات 1400 موسسه و ناشر دانشگاهی است می تواند به صورت هزمان در میان انتشارات تمامی این ناشران به صورت تمام متن جستجو کند مزیت عمده ای که crossRef نسبت به Google scholar دارد این است این موتور جستجو علاوه جستجوی اطلاعات کتابشناختی قادر به جستجوی متن مقالات نیز هست در حالیکه Google scholar چنین کاری را نمی توان انجام دهد موتور جستجوی crossRef را می توان از طریق این ناشران دسترسی پیدا کرد

Sage: sagepub.com

Blackwell : www.blackwell-synergy.com

Cambridge: journals.cambridge.org

crossRef علاوه بر مقالات، کتابها، و مدخل های دایره المعارفی را نیز جستجو می کند و اگر دانشگاه یا موسسه شما پایگاه را نیز مشترک داشته باشند تمام متن مقاله نیز بدون مراجعه به پایگاه قابل دسترس است و از مزیت های خوب crossRef می توان به پیوند فهرست ماخذ هر مقاله با تمام متن آن مقاله اشاره کرد.

یکی از معیارهایی که برای پژوهشگران حائز اهمیت است. نمایه شدن مجلات در پایگاه های ISI و ISC است زیرا این دو پایگاه به ارزشیابی مجلات می پردازند. پایگاه ISI به ارزشیابی مجلات در سطح بین المللی می پردازد. و پایگاه ISC به ارزشیابی مجلات در سطح کشورهای جهان اسلام.

بدیهی است ورود نشریات به این دو پایگاه درجه اعتبار مجلات را می رساند حال اگر بخواهیم بدانیم کدامیک از مجلات درخواستی در این دو پایگاه وجود دارد می توانیم از این موارد استفاده کنیم. ساده ترین را برای دانستن مجلات ISC مراجعه به پایگاه استنادی جهان اسلام می باشد البته پایگاه های دیگر نیز مثل SID و پایگاه نشریات کشور (مگیران) نیز این اطلاعات را ارائه میدهند.

اما در مورد پایگاه ISI به دو طریق می توان اقدام کرد:

1- مراجعه به وب سایت مجله مورد نظر

2- مراجعه به وب سایت WEB of science

در این وب سایت با وارد کردن مجله مورد نظر در پایگاه JCR مرتبه آن را در میان مجلات دیگر باز شناخت. اما اگر مجله خاصی مد نظر نبود می توان با وارد کردن موضوع مورد نظر مجلات را از طریق تجزیه و تحلیل خود پایگاه ISI شناسایی کرد.

طبقه بندی انواع نرم افزارها

<u>عکس پس زمینه</u>	▪	بازی	•
<u>کتاب الکترونیکی</u>	▪	<u>ماجرایی</u>	▪
<u>نرم افزار موبایل</u>	•	<u>مدیریتی</u>	▪
<u>آی او اس</u>	▪	<u>مسابقه ای</u>	▪
<u>اندروید</u>	▪	<u>معمایی</u>	▪
<u>جاوا</u>	▪	<u>ورزشی</u>	▪
<u>نوکیا</u>	▪	<u>دسته بندی نشده</u>	○
<u>و.....</u>	▪	صوت	•
<u>نرم افزار</u>	•	<u>مذهبی</u>	▪
<u>آموزشی</u>	•	<u>قرآن</u>	▪
<u>ابزار آموزشی</u>	▪	<u>مولودی</u>	▪
<u>ریاضیات</u>	▪	مالتی مدیا	•
<u>زبان</u>	▪	<u>آموزشی</u>	▪
<u>علم و دانش</u>	▪	<u>انگلیسی</u>	▪
<u>فرهنگ لغت / دیکشنری</u>	▪	<u>طنز و خنده دار</u>	▪
<u>اداری</u>	○	<u>ورزشی</u>	▪
<u>آفیس</u>	▪	<u>کارتون و انیمیشن</u>	▪
<u>ابزار تالیف</u>	▪	موبایل	•
<u>ارائه</u>	▪	<u>بازی موبایل</u>	•
<u>سازمان دهنده و تقویم</u>	▪	<u>آی او اس</u>	▪
<u>ماشین حساب / مبدل</u>	▪	<u>اندروید</u>	▪
<u>مترجم متن</u>	▪	<u>جاوا</u>	▪
<u>مدیریت پروژه</u>	▪	<u>تم موبایل</u>	•
<u>پرینتر و اسکنر</u>	▪	<u>تم اندروید</u>	▪
<u>پی دی اف</u>	▪	<u>لایو والپیپر</u>	▪
<u>ارتباطات</u>	○	<u>تم سونی</u>	▪
<u>اتصالات</u>	▪	<u>تم نوکیا</u>	▪
<u>ایمیل</u>	▪	<u>تم IOS</u>	▪
<u>فکس و تلفن</u>	▪	<u>تم ....</u>	▪
<u>ویدئو و وب کم</u>	▪	مالتی مدیا	•
		<u>آهنگ و زنگ</u>	▪

- چت و مسنجر
- آنتی ویروس
- حذف ایمن اطلاعات
- دیوار آتش / فایروال
- ضد هرزنامه و ضد جاسوسی
- مدیریت پسورد
- نظارت و کنترل
- پنهان سازی / آشکار سازی
- کنترل دسترسی
- اینترنت
- ابزار اینترنت
- ابزار شبکه
- اشتراک فایل
- اف تی پی
- سرور
- مدیریت دانلود
- مرورگر اینترنت
- کنترل از راه دور
- توسعه
- ابزار ایجاد راهنما
- ایجاد برنامه نصب
- بسته بندی، رمزگذاری و محافظت
- زبان برنامه نویسی
- محیط یکپارچه توسعه نرم افزار
- ویرایشگر منابع
- پایگاه داده / دیتابیس
- کامپایلر و مفسر
- کامپوننت و کتابخانه
- توسعه وب
- ASP | PHP
- HTML | XML | CSS
- طراحی وب
- خانگی
- ساخت فهرست و کاتالوگ
- ستاره شناسی و نجوم
- فرهنگ و هنر
- مذهب
- دسکتاپ
- تم و پوسته
- ساعت و آلارم / هشدار دهنده
- محافظ صفحه نمایش / اسکرین سیور
- مدیریت میز کار / دسکتاپ
- دیسک
- ابزار ایمج
- درایو مجازی
- دیگر
- رایت
- سازنده اتوران
- قفل گذاری و محافظت
- مبدل
- سیستم عامل
- ویندوز
- اپل
- مالتی مدیا
- بسته های کدک
- تصویربرداری صفحه نمایش
- ضبط و ویرایش صوت
- ضبط و ویرایش ویدئو
- مبدل صوتی
- مبدل ویدئویی
- میکسر صوتی / سینتی سائزر
- پخش کننده صوتی

- پخش کننده ویدئویی
- پلاگین صوتی و تصویری
- **کاربردی**
- ابزار تلفن موبایل
- ابزار رجیستری
- ابزار سخت افزار
- ابزار هارد دیسک
- اتوماسیون
- ایجاد نسخه پشتیبان
- بازیابی اطلاعات
- بهینه ساز
- حذف کننده
- دیسک مدیریت و بوت
- سیستمی
- فشرده سازی فایل ها
- مدیریت درایور
- مدیریت فایل ها
- همگام سازی
- ویرایشگر متن
- کنسول و ارتباط دهنده
- **گرافیکی**
- آلبوم دیجیتال ساز
- ابزار آیکن
- ابزار فونت
- انیمیشن سازی
- دیگر
- طراحی دو بعدی
- طراحی سه بعدی
- طراحی مهندسی
- فلش
- مبدل تصویر
- نمایشگر تصویر
- ویرایشگر عکس
- پلاگین
- **کتاب الکترونیکی**
- ادبیات
- رمان
- علمی
- کامپیوتر
- آی تی
- برنامه نویسی
- شبکه
- نرم افزار
- گوناگون
- **گرافیک**
- عکس / تصویر
- آیکون
- تصویر وکتور
- والپیپر / کاغذ دیواری
- **فتوشاپ**
- اکشن / دستور
- براش / قلمو
- **فونت**
- انگلیسی
- عربی

نرم افزارهای رایگانی که باید روی هر کامپیوتر نصب شود

1.	ویندوز ۱۰
2.	مرورگرهای مناسب
3.	برنامه‌ی Ninite
4.	آنتی ویروس AVG
5.	آنتی بدافزار
6.	برنامه‌ی PC Decrapifier
7.	برنامه‌های benchmark و stress-test
8.	برنامه‌ی CCleaner
9.	Secunia PSI
10.	برنامه‌ی پخش رسانه‌ی VLC Player
11.	برنامه‌ی نقاشی Paint.net
12.	برای مطالعه Sumatra PDF
13.	iTunes / Spotify
14.	Password Manager برای مدیریت رمز عبور
15.	برنامه‌های کاربردی اداری
16.	Steam

کاربران بسته به نیازهایی که دارند و حرفه‌ای که دنبال می‌کنند، سیستم کامپیوتری خاصی متناسب با کاربری‌شان تهیه می‌کنند. هر کامپیوتر دسکتاپ یا لپ‌تاپی که خریده می‌شود، مانند یک صفحه‌ی سفید و آماده است که با برنامه‌هایی که روی آن نصب می‌شود، کامل می‌شود. فعالیت‌های کاربر هر چه باشد (مهندسی، هنری یا پزشکی)، یک سری نرم‌افزار هستند که مانند شاه‌کلید عمل می‌کنند و لازم است تا روی هر سیستمی نصب شوند. چون دیر یا زود به کار با این‌ها احتیاج پیدا می‌کنید. در ادامه ۱۶ تا از بهترین نرم‌افزارهای رایگان کامپیوتر را به شما معرفی می‌کنیم. نسخه‌ی تمام این برنامه‌ها روی اینترنت موجود است.

۱. ویندوز ۱۰

معمولاً یک نسخه‌ی ویندوز روی سیستم‌ها نصب هست. در صورتی که این نسخه، ویندوز ۸٫۱ یا نسخه‌ی دیگری بود، اولین کاری که می‌کنید این باشد که آن را به **ویندوز ۱۰** ارتقا بدهید؛ یک نسخه‌ی بسیار راحت و بی‌بقتص از ویندوز برای کامپیوترها. اگر به اینترنت وصل باشید، برای به روز کردن نسخه‌ی ویندوز پیامی به شما فرستاده می‌شود.

اگر هم به هر دلیلی از کار با Windows 10 خوش‌تان نیامد، تا ۳۰ روز وقت دارید به همان نسخه‌ی قبلی ۸٫۱ برگردید.

۲. مرورگرهای مناسب

کار با اینترنت بدون یک مرورگر مناسب و خوب، ممکن نیست. **Internet Explorer** که به صورت پیش‌فرض روی ویندوز هست، یا **Edge Browser**، به‌خوبی پاسخگوی نیاز اکثر کاربرها نیستند و باید برنامه‌های بهتری را جایگزین‌شان کنید. **Firefox** و **IE 11** مرورگرهای خوبی هستند ولی توصیه می‌کنیم از **Chrome** استفاده کنید.

۳. برنامه‌ی Ninite

وقتی سیستم را روشن می کنید، این برنامه باعث می شود تا سیستم سریع تر لود شود. برای نصب، به وبسایت Ninite بروید. در این جا ده ها نرم افزار برای نصب گذاشته شده که خیلی کاربردی هستند.

فایل تان را انتخاب و روی Get Installer کلیک کنید. سایت، یک فایل exe به شما می دهد که باید نصب و اجرای شود.

۴. آنتی ویروس AVG

به محض این که به اینترنت متصل شوید یا از طریق **پورت USB** اقدام به انتقال اطلاعات کنید، خطر ویروسی شدن سیستم شما وجود دارد. گاهی آنتی ویروسی روی ویندوز نصب هست اما این ها معمولا کارایی خوبی ندارند.

AVG آنتی ویروس خوبی است که به طور رایگان هم در دسترس است. به علاوه **Avast** و **Panda** هم آنتی ویروس های

رایگان نسبتا مفیدی هستند.

۵. آنتی بدافزار

یک آنتی ویروس مثل **AVG** برای امنیت سیستم و اطلاعات تان لازم است اما کافی نیست. شما به یک آنتی بدافزار (**Anti-Malware**) هم احتیاج دارید.

آنتی بدافزار **Malwarebytes** را هم دانلود و نصب کنید. و یادتان باشد که بعد از نصب آن حتما نسخه **Anti-Exploit** را هم از همان وب سایت نصب کنید. این یکی ۴ لایه ای امنیتی مضاعف به مرورگر شما اضافه می کند.

۶. برنامه ی PC Decrapifier

برای پاک کردن برنامه های به درد نخوری که تا حالا خودتان یا شرکت سازنده روی سیستم نصب کرده اید و جز پر کردن فضا و کند کردن کارایی دستگاه فایده ی دیگری ندارند، پیشنهاد می کنیم برنامه ی **PC Decrapifier** را نصب کنید.

وقتی این را نصب کردید، برنامه سیستم شما را اسکن می کند و لیستی از چیزهایی که قبلا نصب کرده بودید اما مدت ها است بلا استفاده مانده، برای شما ارایه می کند. آن هایی که نمی خواهید را پاک کنید.

۷. برنامه های benchmark و stress-test

اگر تمام قطعه های سخت افزاری را خودتان با دقت سرهم کرده باشید، معمولا جای نگرانی نیست. ولی اگر دستگاه را به صورت یک کامل خریده اید و از قابلیت اجزا مطمئن نیستید، این برنامه ها را اجرا کنید تا از میزان توانایی و کشش سخت افزاری دستگاه تان اطمینان حاصل کنید. برنامه های رایگان متعددی برای تست **Benchmark** و **Stress** وجود دارند که دستگاه را تحت شرایط سخت کارکرد قرار می دهند و میزان قابلیت و ظرفیت آن را ارزیابی می کنند.

۸. برنامه ی CCleaner

نصب **CCleaner** خیلی به بهتر کار کردن سیستم شما کمک می کند. این برنامه تمام کوکی ها ((Cookies)، سوابق ((History)، فایل های غیرضروری و مانند آن ها را پاک می کند. این اطلاعات معمولا انباشته می شوند و سرعت کارکرد سیستم را پایین می آورند.

۹. Secunia PSI

برنامه ها اگر به روز نشوند، احتمال دارد که حفره های امنیتی به وجود بیاورند یا آن طور که باید، درست کار نکنند. برنامه ی **Secunia's Personal Software Inspector** به طور خودکار تمام برنامه های روی سیستم را به روز نگه می دارد. در صورتی که آپدیت هر مورد هم به هر دلیل میسر نباشد، پیامی روی دسکتاپ به کاربر می دهد و اطلاع می دهد که نسخه ی به روز رسانی روی اینترنت در دسترس هست و باید نسبت به آپدیت برنامه اقدام کنید.

۱۰. برنامه ی پخش رسانه ی VLC Player

یک اشکال بزرگ ویندوز ۱۰ ضعف آن در اجرای فایل های DVD است. برنامه **VLC Player** برای اجرای فایل های صوتی و تصویری (Media) خیلی خوب کار می کند و آپشن های مناسبی برای تنظیمات دارد.

۱۱. برنامه نقاشی **Paint.net**

برنامه **Paint.net** نسبتا سبک و ساده ای برای نقاشی و ویرایش تصویری عکس ها است و با این که قابلیت های فتوشاپ را ندارد اما ویژگی های به درد بخوری ارابه می دهد که از آن یک برنامه کاربردی می سازد.

۱۲. برای مطالعه **Sumatra PDF**

برنامه **Sumatra PDF** اگر بهتر از **Adobe Reader** کار نکنند، از آن بدتر نیست؛ ضمن این که **Adobe Reader** دایم باید آپدیت شود و گاهی فایل ها را نمی خواند. با برنامه **Sumatra** به راحتی می توانید فایل های متنی با فرمت PDF را مطالعه کنید.

البته **Sumatra** شاید خیلی از ویژگی های جانبی و فانتزی سایر برنامه های PDF خوان را نداشته باشد ولی برنامه ی پرسرعت و بی دردسری هست که تقریبا اصلا با آن مشکلی نخواهید داشت. ضمنا هکرها هم کم تر سراغ این برنامه می روند و از این جهت هم می تواند خیال تان راحت باشد.

۱۳. **iTunes / Spotify**

این دو برنامه برای گوش دادن به موسیقی و جدیدترین آهنگ ها و دانلودشان مناسب هستند. **iTunes** شما را به اقیانوس موسیقی و آهنگ ها متصل می کند، ضمنا می توانید آرشیو گوشی و سیستم کامپیوتری تان را هم سان سازی (Sync) کنید و از آهنگ ها روی هر دو دستگاه بهره مند شوید. **Spotify** هم برای گوش دادن رایگان به میلیون ها آهنگ روی اینترنت عالی است؛ البته فقط گاهی تبلیغاتی بین آهنگ پخش می شود.

۱۴. **Password Manager** برای مدیریت رمز عبور

این برنامه ها برای مدیریت کلمه های عبوری که روی سیستم تان برای سایت ها و برنامه های مختلف تعریف می کنید، مناسب و ضروری هستند.

این روزها که دسترسی هکرها به password کاربران و اطلاعات شخصی شان به یک روال تبدیل شده و امنیت حریم ها در خطر است، توصیه می کنیم پسوردهای مطمئن و پیچیده ای بسازید و برای هر سایت یا برنامه، پسورد متفاوتی را تعیین کنید؛ نه این که یک پسورد را برای همه بگذارید. برنامه هایی مانند **Daslane**، **Lastpass** یا **KeePass** برای این کار مناسب هستند.

۱۵. برنامه های کاربردی اداری

برنامه ای مانند **Excel** خیلی برای کارهای اداری و آکادمیک کاربردی هستند. برنامه های **OpeOffice** و **LibreOffice** هم در این زمینه خیلی کاربردی هستند، ضمن این که گزینه ها و قابلیت های خوبی هم برای ساختن یک فایل حرفه ای در اختیار تان قرار می دهند. برنامه **Google Docs** هم خوب است اما فقط در حالت آنلاین کار می کند.

۱۶. **Steam**

گاهی هم بد نیست که دست از کار بکشید و بازی کنید. **Steam** بازی های خوبی ارابه می دهد که می توانید مدت ها با هر کدام از آن ها سرگرم باشید و ایده های تازه برای ادامه ی کارتان پیدا کنید.

مقایسه برخی از نرم افزارهای مدیریت استناددهی

پژوهیار، دستیار پژوهشی شما در تالیف مقاله، کتاب و پایان نامه است

www.pajohyiar.ir

		Zotero	Endnote	Mendeley	Refworks	CiteULike	JabRef	Papers	Citavi	Pajohyiar
جستجو جستجوی کتابشناختی پایگاهها	Pubmed	■	■							
	Scopus				■					
	Web of Science	■	■					■	■	■
	Bookmarklet	■	■	■	■	■		■	■	■
اشتراک ذخیره به صورت آنلاین اشتراک اطلاعات با دیگران	WWW	■	■	■	■	■				■
	PDF files		■	■	■	■				■
	Public folders		■	■	■	■				■
	API	■	■	■	■	■				■
ذخیره سازماندهی منابع بر روی کامپیوتر	Windows	■	■	■	■		■		■	■
	Macintosh	■	■	■			■	■		■
	Linux	■		■			■			■
	iPhone/iPad			■				■		■
خواندن ورود اطلاعات - جستجو - خواندن و سازماندهی فایل های پی دی اف	Extract metadata	■	■	■	■		■	■		■
	Fulltext search	■	■	■	■			■		■
	PDF viewer			■				■		■
	File organizer			■				■		■
نوشتن ایجاد فرمت خروجی به صورتهای مختلف	Microsoft Word	■	■	■	■				■	■
	Open Office	■	■	■	■					■
	LaTex			■			■			
	Edit styles		■	■	■				■	

© کلیه حقوق برای پژوهیار محفوظ است.

آشنایی اجمالی با نرم افزارهای مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی نور

بدیهی است که شناخت قابلیت‌های مشترکی که در معمول نرم افزارهای مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی قابل دسترسی است، کمک شایانی به کاربران و پژوهشگران در استفاده بهتر از محصولات نور می‌نماید. این مرکز با بهره‌مندی از قابلیت‌های متنوع پژوهشی و امکانات ارزشمند در حوزه تحقیق در متون اسلامی، راه محققان و کاربران عزیز را در این مسیر به‌خوبی هموار نموده است. این قابلیت‌ها در معمول برنامه‌های نور ارائه شده و در شمار امکانات مشترک نرم افزارهای آن به شمار می‌روند.

جستجوی ساده و پیشرفته در متن و فهرست کتب، نمایش متن، دامنه تحقیق، فهرست درختی و گزینشی عناوین مباحث و سرفصل‌های کتب، محیط‌های مستقل کاربری، لغت‌نامه، یادداشت‌برداری، چاپ، حاشیه‌نویسی، رنگی کردن و رابط کاربری سه‌زبانه، از جمله امکانات مشترک برنامه‌های نور می‌باشند. شناخت این امکانات کارآمد موجب می‌شود که کاربران در کمترین زمان ممکن بتوانند پژوهش خود را به گونه‌ای شایسته سامان دهند و از محتوای علمی و امکانات فنی برنامه‌های تولیدی مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی کمال بهره را ببرند.

با توجه به آمار گرفته‌شده از بخش امور کاربران مرکز بیشترین کاربران نور از نرم افزارهای ذیل استفاده می‌کنند برای شفاف‌سازی مباحث، مثال‌های ارائه شده را از میان برخی از این برنامه‌ها انتخاب کرده‌ایم: جامع تفاسیر نور، گنجینه روایات نور، نور 2 جامع الأحادیث، مثنوی معنوی، نور الجنان، شاهنامه فردوسی، موسوعه نهج البلاغه، جامع فقه اهل بیت، نور السیره 2، درایه النور، معجم موضوعی بحار الانوار، نور الولاية و نور عرفان.

این نرم افزارها، با توجه به چگونگی بازیابی اطلاعات، به دو گروه تقسیم می‌شوند: لفظی و لفظی-معنایی

1. نرم افزارهای لفظی:

نرم افزارهایی است که تعداد زیادی کتب را در خود جای داده و به شکل یک کتابخانه بزرگ ارائه شده است؛ مانند نور الاحادیث (2)، معجم فقهی، و کتابخانه اهل بیت (ع) (3). در این نرم افزارها بازیابی اطلاعات با استفاده از جست‌وجوی لفظی یا جست‌وجوی ترکیبی الفاظ، با کمک عملگرهای بولین صورت می‌گیرد.

2. نرم افزارهای لفظی-معنایی:

در این نرم افزارها امکان دستیابی به موضوع مورد نظر، به دو روش لفظی و کلید واژه‌ای (موضوعی) برای محققان فراهم شده است. بیشتر این نرم افزارها، برای موضوع خاصی تدوین شده‌اند؛ مانند درایه النور (6)، أئمة الهدی (ع) و...

نرم افزارهای لغت در حیطه علوم اسلامی

همه نرم افزارهای لغتی در علوم اسلامی کاربرد دارند، زیرا اسلام به زبان و زمان خاصی محدود نیست و همه ادیان، اقوام و نژادها مخاطب این دین هستند. لازمه این مخاطب نیز در برگیری تمام زبان‌هاست. به دلیل غلبه استفاده از زبان عربی در آموزش و انتقال مفاهیم اسلامی، لذا نرم افزارهای مربوط به آن را به طور خلاصه معرفی می‌کنیم.

1. نرم افزارهای مستقل

الف. قاموس النور

این نرم افزار در برگیرنده کتاب های «کتاب العین»، «لسان العرب» و «مجمع البحرين» است. متن کتاب ها به طور کامل در آن گنجانده شده و از امکانات خوبی برخوردار است. از ویژگی های آن می توان به گرافیک عالی، منوهای کافی، و سرعت بالا اشاره کرد. به کارگیری مناسب رنگ ها و تصاویر پس زمینه و نیز خطوط مورب و خمیده، رنگ آمیزی فوق العاده شاداب و گیرا که موجب جلوگیری از خستگی کاربر می شود، از شاخصه های این نرم افزار است.

با این همه پنجره اصلی ثابت است و انعطاف پذیر نیست. سرعت رد و بدل شدن اطلاعات در آن نیز نسبت به نرم افزارهای مشابه پایین است. در این برنامه، از نوآوری در چینش لغات خبری نیست و همان متن کتاب در اینجا آمده است. از همه مهم تر، لغات پر استعمال در آن به چشم نمی آید که خود نقص بزرگی است و بخش عظیمی از کاربران مترجم زبان عربی نمی توانند از آن استفاده کنند.

ب. جامع معاجم اللغة

قابلیت های این نرم افزار فوق العاده است و از خصوصیات یک نرم افزار روزآمد تا حدودی بهره مند است. یکی از ویژگی های این نرم افزار، در برداشتن بخش های جانبی مفید و مناسب است. بخش اصلی، همان قوامیس اللغة است که کتبی چون «لسان العرب»، «القاموس المحيط»، «کتاب العین»، «الصحاح»، «المقایس فی اللغة» و «المنجد» در آن قرار دارد. قسمت دیگر «المعاجم والتراجم» است که پنج عنوان در آن به چشم می آید؛ «معجم البلدان»، «معجم ما استعجم»، «معجم الأمثال والحکم»، «طیب السمر» و «حیاء الحيوان الکبری».

در این نرم افزار بخشی با نام «النحو والإعراب» گنجانده شده که کتب «الفیء ابن مالک»، «شرح الأشمونی» و... در آن آمده است. از دیگر بخش های مهم می توان به «غریب القرآن و الحدیث» و «تفسیر القرآن و علومه» نام برد که حاوی کتب بسیار ارزنده ای است.

نرم افزار حاضر از گرافیک متنوع و خوبی برخوردار است، رنگ های مناسب و خطوط و نقوش زیبا در طراحی آن به کار برده شده است و نمونه ایده آلی برای طراحی نرم افزارهای مشابه است.

ج (المنجد

این نرم افزار همان متن کتاب المنجد است که در طراحی آن هیچ گونه خلاقیتی به چشم نمی آید. گرافیک آن بسیار پایین و ابتدایی است، رنگ آمیزی متنوع و جذابی ندارد و فاقد منوهای لازم است.

عدم دقت در ترجمه لغات و به کارگیری کلمات و جملات غیر دقیق و در برخی موارد ناصحیح، از مهم ترین نقاط ضعف این نرم افزار است. در ترجمه فارسی آن نیز قواعد دستور زبان و خط فارسی رعایت نشده است.

این نرم افزار به واسطه وجود دستیار مترجم در بسیاری از جاها کاربرد دارد و نقطه قوت آن به شمار می آید.

نرم افزارهای تحت برنامه

این فرهنگ لغت‌ها به طور مستقل و تحت برنامه جداگانه ارائه نشده است، بلکه در ضمن برنامه‌های دیگر آمده‌اند؛ مانند نرم‌افزار جامع «المعجم الفقهي» که در انتهای فهرست کتاب‌های آن، چند کتاب لغوی ضمیمه شده است؛ مانند «صحاح»، «لسان العرب»، «القاموس المحيط»، «مجمع البحرين»، و «تاج العروس». کتاب‌های ارائه شده مانند برنامه معجم، از کیفیت پایینی برخوردار است و از حداقل‌های یک نرم‌افزار روزآمد بی‌نصیب است. فرهنگ لغت، به طور کلی به سه بخش قابل تقسیم است:

1. فرهنگ لغت تک زبانه:

فرهنگی که در نگارش آن از یک زبان استفاده شده و به ترجمه لغات، اصطلاحات، ضرب‌المثل‌ها و نکات دستوری همان زبان می‌پردازد. برای نمونه تعدادی از این نرم‌افزارها را معرفی می‌کنیم.

فارسی - فارسی

الف. لغت‌نامه بزرگ دهخدا (نسخه اول)

با همه اهمیت و ارزشی که نسخه نرم‌افزاری این کتاب دارد، عیوب متعددی در آن وجود دارد. بخشی از ایرادات در خود برنامه ذکر شده است: کمبود تصاویر، نداشتن صدا، مسائل مربوط به دستور و به خصوص سرهم نوشتن کلمات، نکاتی است که در پنجره یادآوری‌های لازم آمده است؛ اما نواقص این نرم‌افزار فراتر از این است؛ برای مثال، گرافیک بسیار ضعیف و نازل، نداشتن منوهای لازم برای جست و جو، فونت‌های قدیمی و... نیز از کیفیت نرم‌افزار کاسته است. پدیدآورندگان نرم‌افزار باید بازنگری جدی و جدیدی در آن داشته باشند تا برنامه‌ای در شأن این لغت‌نامه جامع و کامل ارائه شود.

ب. واژگان (نسخه اول)

این نرم‌افزار از سوی مؤسسه فرهنگی امام حسن مجتبی (ع) در اصفهان طراحی شده است؛ در این برنامه نوآوری‌های جست و جوی لغات بسیار پایین است. منوهای به کاررفته در آن جایگاه مناسبی ندارد و فونت‌های آن جدید نیست. از همه مهم‌تر گرافیک پایین این برنامه است و برای رسیدن به یک نرم‌افزار روزآمد، باید تغییراتی کلی در آن ایجاد کرد.

انگلیسی - انگلیسی

الف. لغت‌نامه Oxford Talking Dictionary

این نرم‌افزار ویژگی‌های مناسبی برای استفاده در ترجمه متون انگلیسی دارد. گرافیک نسبتاً خوب، سرعت بالای دسترسی به اطلاعات، دارا بودن منوهای لازم و ضروری، تلفظ لغات به دو لهجه آمریکایی و بریتانیایی، جست و جوی انفرادی و ترکیبی واژگان، فونت‌های زیبا و... از نقاط مثبت این نرم‌افزار است. با این همه دامنه لغات آن کم است.

ب. لغت‌نامه Dictionary Longman Advanced American

از کامل ترین نرم افزارها در زمینه واژگان که از خصوصیات یک نرم افزار روزآمد برخوردار است. گرافیک جذاب، سرعت بالا، فونت متنوع، استفاده از تصاویر و فیلم های آموزشی، داشتن بخشی برای امتحان تافل و دیگر ویژگی های منحصر به فرد که آن را در حد عالی قرار داده است. این نرم افزار می تواند الگوی خوبی برای دیگر نرم افزارها باشد.

عربی - عربی

در این زمینه می توان به نرم افزارهایی چون لسان العرب، مقایس اللغه، صحاح، جامع معاجم اللغه و... اشاره کرد

2. فرهنگ لغت دو زبانه:

در این نوع فرهنگ لغات، اصطلاحات و... یک زبان به زبان دیگر ترجمه و معادل سازی می شود. مانند فرهنگ پیشرو آریانپور، فرهنگ معاصر، فرهنگ حیم، المنجد و...

عربی - فارسی

المنجد نمونه بارز چنین نرم افزاری است که در بخش «نگرشی بر نرم افزارهای علوم اسلامی» مورد بحث و بررسی قرار گرفت.

انگلیسی - فارسی

الف. فرهنگ شش جلدی پیشرو آریانپور

از کامل ترین مراجع لغت دو زبانه، فرهنگ مزبور است. دکتر منوچهر آریانپور، طی چهل سال تلاش مداوم، کاری سترگ از خود بر جای گذاشتند. این نرم افزار دو سویه که حاوی ترجمه فارسی به انگلیسی و بر عکس است، با همه نقایصی که دارد، از نکات مثبت بسیاری برخوردار است. از ویژگی های این نرم افزار می توان به جست و جوی سریع بیش از 200/000 سرواژه اشاره نمود. جست و جوی جزئی واژه های انگلیسی و ترجمه کلمه به کلمه متون انگلیسی را می توان در این نرم افزار یافت.

بیش از 5000 تصویر برای واژه ها دارد و تلفظ بیش از 40/000 واژه، به لهجه UK و US را در خود گنجانده است.

تغییر زبان رابط کاربر از فارسی به انگلیسی و به عکس و کاربرد اکثر واژه های کلیدی در جمله های انگلیسی، همراه با ترجمه از شاخصه های مهم این نرم افزار است پس از ارائه معانی و جمله های روشنگر هر واژه، اصطلاحات و عبارات مربوط به آن نیز همراه با ترجمه فارسی ارائه شده است.

در این فرهنگ علاوه بر لغات و معانی آشنا، واژگان ارائه شده توسط فرهنگستان و مترجمان و لغات ناب موجود در آثار شاعرانی چون فردوسی و حافظ و حتی واژه های مفید گویش های محلی نیز آورده شده است.

در مورد اشکالات نرم افزار مزبور می توان به عدم تنوع در گرافیک آن اشاره کرد. با استفاده از رنگ های شاداب و خطوط مناسب تر، می توان بر جذابیت برنامه و پایداری کاربر در استفاده از نرم افزار افزود.

ب. فرهنگ معاصر

اثر آقای محمدرضا باطنی و دستیارانش شامل 45586 مدخل اصلی و بدون تکرار است. دارای تلفظ بیش از 40000 تلفظ انگلیسی و آمریکایی است. از ویژگی های این نرم افزار می توان به جست و جوی هوشمند، حفظ خصوصیات

موجود در نسخه چاپی، ارجاع‌های هو شمند، راهنمای تلفظ لغات، راهنمای نشانه‌های اختصاری، غلطیاب املائی و نمایش تصاویر داخل متن به همراه 1000 تصویری برای درک و فهم بهتر معانی لغات اشاره نمود.

از شاخصه‌هایی که در نرم‌افزارهای دیگر به چشم نمی‌آید این است که اگر کلمه‌ای را جست و جو کنید و در فرهنگ موجود نباشد، این نرم‌افزار به طور خودکار نزدیک‌ترین واژه‌های لغت مورد نظر را به شما نمایش می‌دهد؛ برای مثال زمانی که لغتی به حالت جمع یا اسم یا... مورد جست و جو قرار گیرد، برنامه گونه‌های دیگر آن لغت، چون مفرد، صفت و... را به کاربر ارائه می‌دهد.

در حالی که این برنامه از امکانات مناسبی برخوردار است، اما باید به گرافیک نه چندان مناسب آن ایراد گرفت. سرعت آن هم ایده‌آل و در حد نرم‌افزارهای مشابه نیست.

3. فرهنگ چند زبانه:

فرهنگ چند زبانه در برگیرنده حداقل سه زبان است. تعداد این گونه فرهنگ‌ها به واسطه عدم کاربرد زیاد، بسیار کم است.

قابلیت‌های مشترک نور

به طور کلی، امکانات مشترک نرم‌افزارهای نور عبارت‌اند از:

1. دستیابی به متن از راه‌های گوناگون؛
2. جستجوی ساده و پیشرفته در متن و فهرست کتب؛
3. محدود کردن دامنه تحقیق به کتب دلخواه؛
4. دسترسی به متن از طریق فهرست درختی و گزینشی؛
5. مقایسه همزمان دو متن از یک یا دو کتاب با یکدیگر؛
6. قابلیت محیط‌های مستقل کاربری به منظور انجام پژوهش‌های جداگانه در برنامه؛
7. ارتباط متن با لغت‌نامه با امکان جستجو در ریشه و مشتق کلمات؛
8. تهیه فهرست‌های متنوع و پویا از کلمات جهت توسعه حوزه پژوهش؛
9. انتقال متن به صفحه یادداشت با امکان ذخیره‌سازی؛
10. ویرایش متن انتقال داده شده به صفحه یادداشت و چاپ آن؛
11. امکان انتقال مستقیم متن انتخابی برنامه به محیط MS-Word؛
12. ارتباط با بخش‌های مختلف برنامه از طریق پژوهش فعال؛
13. ارائه اطلاعات مفید در باره کتب و مؤلفان آن‌ها؛
14. دسترسی به توضیحات کافی در مورد چگونگی عملکرد بخش‌های مختلف برنامه از طریق گزینه راهنما؛
15. قابلیت‌های پژوهشی مانند: حاشیه نویسی، نمایه زنی، رنگی کردن و علامت گذاری؛
16. ارائه امکانات جانبی شامل: صفحه کلید، قلم، تحقیقات، زبان؛
17. ارائه رابط کاربری، بخش راهنما و قسمت «درباره برنامه» برخی از تولیدات نور به سه زبان: انگلیسی، عربی یا فارسی.

قابلیت‌های مشترک نور

1. جستجو

قابلیت «جستجو» یکی از امکانات عمومی و مشترک برنامه‌های نور است که به دو صورت: «جستجو در متن» و «جستجو در فهرست» انجام می‌گیرد. با انتخاب این گزینه، توانایی‌های مختلفی به منظور جستجوی الفاظ و عبارات متن و فهرست کتب برنامه به روش‌های گوناگون برای کاربر فراهم می‌آید. انواع جستجوی پیشرفته در فهرست و متن با کمک عملگرهای جستجو (جستجوی ترکیبی) و امکان فهرست‌سازی از فهرست و متن کتاب‌ها با استفاده از علائم عمومی یا Wildcard؛ یعنی: علامت سؤال (؟) و ستاره (*) و همچنین انجام عملیات مختلف در فهرست‌های ایجاد شده، در این قسمت وجود دارد. دستیابی به متون مورد نظر از طریق شماره جلد و صفحه، و نیز بازسازی فهرست کلمات با تغییر دامنه جستجو، از دیگر قابلیت‌های این بخش به شمار می‌آید.

مثال: در جامع تفاسیر نور در بخش کتابخانه چنانچه در قسمت جستجو در متن برگه گروه 1 را فعال کنید و سپس مثلاً واژه «شهادت» را به همراه علامت ستاره (*) جستجو کنید، 43 کلمه فهرست می‌شوند که شامل واژه شهادت و کلماتی است که با کلمه شهادت شروع شده‌اند و بعد از آن نیز حروف دیگری آمده و کلمات جدیدی ساخته شده‌اند، مانند: شهادت، شهادت دهندگان، شهادتگاه، شهادت‌طلبی، شهادتین و شهادت گونه. در این حالت می‌توانید تمام یا برخی از این کلمات را انتخاب کنید و محدوده پژوهش خودتان را گسترش دهید و یا آن را به واژگان مورد نظر خویش محدود نمایید.

در این جا شما می‌توانید حتی روی این فهرست نیز پژوهش جدیدی انجام دهید و روند تحقیق خود در برگه 1 را تکمیل کنید. با انتخاب برگه گروه 2 و درج مثلاً کلمه «شهادتین» و افزودن علامت ستاره به بعد از آن، سه واژه: «شهادتین»، «شهادتین‌اند» و «شهادتین‌ست» فهرست می‌شود که مسیر محقق را برای انجام پژوهش دلخواه روی موضوع شهادتین هموارتر می‌سازد. البته کاربر همچنین می‌تواند به کمک امکانات موجود در برگه گروه 2 تحقیق جدید و مستقل از برگه 1 را نیز به سامان برساند.

2. نمایش متن

در این بخش، می‌توان به متن کامل تمام آثار موجود در برنامه دست پیدا کرد. انتخاب فهرست درختی و گزینشی و ارتباط دو سویه آن با متن را می‌توان از ویژگی‌های مهم بخش نمایش برشمرد. استفاده از رنگ‌های متمایز برای هر متن، انتخاب عنوان کتاب، جلد و صفحه و گسترده کردن صفحه متن و بزرگ‌نمایی آن، از ویژگی‌های بخش نمایش است. در قسمت نمایش همچنین می‌توان به مقایسه دو متن به صورت همزمان و محدود کردن دامنه کتب، ابواب و سرفصل‌ها اقدام نمود.

مثال: در برنامه جامع تفاسیر نور در صورت انتخاب قسمت نمایش و فعال کردن برگه «فهرست درختی» فهرستی از عناوین تمام کتب برنامه ارائه می‌شود که امکان انتخاب فصول و ابواب هر کتاب و دست‌رسی به متن مربوط به عنوان انتخابی نیز وجود دارد. چنانچه برگه «فهرست گزینشی» را فعال نمایید، بیش از نیم میلیون مورد از عناوین و سرفصل‌های کتب برنامه در این قسمت فهرست می‌شود. از ویژگی فهرست گزینشی می‌توان به امکان محدود کردن این فهرست بزرگ به موضوعات و واژگان دلخواه است؛ مثلاً با درج واژه «شهادت» در خط ورود بالای این فهرست، فهرست گزینشی به 53 مورد از عناوین و سرفصل‌های کتب برنامه محدود می‌شود که مشتمل بر این کلمه‌اند. بدیهی است که در این حالت، راه تحقیق در موضوع مورد نظر پژوهش‌گر راحت‌تر می‌شود. برخی از این عناوین

عبارت اند از: شهاد یحیی (برگزیده تفسیر نمونه)، نسخ در آیه شهادت (بیان در مسائل قرآن)، گفتاری در معنای شهادت (ترجمه المیزان)، شهادت و اعتماد (تفسیر هدایت)، باب تعدیل الشهود و من تقبل شهادته (فقه القرآن فی شرح آیات الأحکام).

3. دامنه‌های متنوع

در تحقیقات رایانه‌ای، وسیع بودن عرصه پژوهش همیشه به سود محقق نیست و گاهی امر تحقیق را با دشواری‌هایی چند روبه‌رو می‌کند. از این رو، وجود ابزاری کارآمد برای محدود کردن دامنه تحقیق لازم است. به همین منظور، مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی برای آسان‌سازی امر پژوهش، گزینه‌ای را با عنوان «دامنه» در نرم‌افزارهای خود گنجانده است. کاربر می‌تواند با انتخاب این گزینه، دامنه تحقیق خود را محدود سازد تا سریع‌تر به مطلب مورد نظر دست یابد.

این قابلیت که درباره آن در مقاله «شیوه‌های جستجو در نرم‌افزارهای نور» نیز سخن گفتیم، از امکانات مشترک برنامه‌های نور است که معمولاً شامل امکانات ذیل است:

امکان مرتب‌سازی کتب بر اساس نام الفبایی کتاب‌ها و نویسندگان، دسته‌بندی موضوعی کتب، مرتب‌سازی بر اساس زبان متون، قابلیت حذف کتب یا مجلدات دلخواه از یک یا چند کتاب، تنظیم ترتیب و اولویت‌بندی در نمایش فهرست کتب، محدودسازی دامنه نمایش کتب، محدود کردن دامنه جستجو در کتاب یا کتب مورد نظر.

علاوه بر دامنه‌نمایشی و دامنه‌جستجو، این قابلیت در برخی نرم‌افزارها تفاوت‌هایی از نظر تنوع با دیگر نرم‌افزارها دارد؛ مثلاً در نور الحکمه 3 علاوه بر دامنه‌نمایشی و جستجو، دامنه موضوعی و کتابی نیز قابل دسترسی است. برای اطلاع بیشتر در این باره به مقاله «شیوه‌های جستجو در نرم‌افزارهای نور» چاپ شده در شماره 28 همین فصلنامه مراجعه کنید.

4. فهرست درختی

با انتخاب این گزینه، فهرست درختی کتب برنامه در اختیار کاربر قرار می‌گیرد. این فهرست در ابتدا تنها نام کتب را در بر دارد که با کلیک روی علامت کنار نام هر کتاب، عناوین ابواب و فصول آن کتاب، عرضه خواهد شد. ارائه این قابلیت در برنامه‌های نور به محقق امکان می‌دهد که به تمامی مباحث موجود در یک کتاب دسترسی داشته باشد.

5. فهرست گزینشی

چنانچه این گزینه فعال باشد، فهرست عناوین ابواب و فصول تمامی کتبی که در دامنه‌نمایشی انتخاب شده‌اند، در اختیار محقق قرار می‌گیرد و با کلیک پایینی روی هر یک از این عناوین، می‌توان متن مربوط به آن را در پنجره روبه‌روی فهرست مشاهده کرد. ویژگی این بخش از نرم‌افزارهای نور این است که شما می‌توانید فهرست همه یا برخی از کتب را به موضوع دلخواه خویش محدود کنید. با درج مثلاً موضوع «وحدت» در خط ورود فهرست گزینشی نرم‌افزار نور الولایه، این فهرست که در وهله اول مشتمل بر بیش از 31000 مورد است، به 3 مورد تقلیل می‌یابد؛ یعنی این واژه سه مرتبه در فهرست فصول یا ابواب و عناوین کتب به کار رفته است.

6. مقایسه متون

در معمول نرم‌افزارهای نور امکان مقایسه دو متن از یک یا دو کتاب با یکدیگر برای کاربر فراهم آمده است. بدیهی است که این قابلیت کاربردی کمک شایانی به پژوهشگران در انجام تحقیقات تطبیقی بین مباحث و موضوعات گوناگون خواهد نمود. یکی دیگر از کاربردهای این قابلیت، توانایی انجام مقایسه میان متن اصلی و متن ترجمه شده است؛ به عنوان مثال، در نرم‌افزار گنجینه روایات نور شما

می توانید متن حدیث مورد نظران را با ترجمه های متعدد آن مقایسه کنید و در نهایت، ترجمه دلخواه خود را انتخاب نمایید. از دیگر توانمندی های این بخش می توان به امکان اولویت بندی و مرتب سازی متون جهت مقایسه با همدیگر اشاره کرد.

7. محیط های مستقل کاربری

از جمله قابلیت های برنامه های نور، استفاده از «محیط های مستقل کاربری» است. پژوهشگران می توانند برای پاسخگویی به نیازمندی های خود به طور همزمان در چند محیط مستقل کاربری به پژوهش پردازند. محیط های مستقل کاربری با قابلیت ذخیره و نگاهداری تمامی اطلاعات، فرایند تحقیق را سهولت می بخشند و کاربر در این بخش می تواند وضعیت تحقیق خویش را در هر محیط به طور جداگانه به ثبت برساند. همچنین این بخش قادر است پاسخگویی تحقیق چند کاربر باشد. برخی از برنامه هایی که از این محیط های پژوهشی بهره می برند، عبارت اند از: نور الأنوار 2/2، جامع الأحادیث 2/5، نور الفقاهه 3، نور الحکمه 3، معجم موضوعی بحار الأنوار و نور السیره 2.

8. لغت نامه

«لغت نامه» نیز یکی دیگر از امکانات مشترک برنامه های نور است که به منظور فهم آسان واژه ها و دستیابی به معانی عبارات در اختیار محققان و کاربران قرار گرفته است. یکی از نیازهای اساسی هنگام پژوهش، استفاده از لغت نامه ها یا فرهنگ نامه ها است. این بخش به گونه ای طراحی شده که به راحتی می توان از طریق ریشه یا مشتق به معانی و ریشه هر لغت دست یافت و در صورت نیاز، متن کامل لغت نامه را نیز مطالعه کرد. سه کتاب: مجمع البحرين، لسان العرب و کتاب العین از جمله لغت نامه های معتبری است که می توان در بیشتر نرم افزارهای نور به آن ها دسترسی داشت. در بعضی برنامه ها بسته به موضوع آن نرم افزار برخی فرهنگ لغات یا اصطلاحات تخصصی نیز ارائه شده است، نرم افزارهایی چون: کتابخانه کلام اسلامی، نور الحکمه 3، کتابخانه اصول فقه، جامع فقه اهل بیت (ع) و نور الفقاهه 3.

9. فهرست سازی

یکی از قابلیت های پیشرفته برنامه های نور، ویژگی فهرست سازی توسط علائم عمومی یا Wildcard؛ یعنی: علامت سؤال (؟) و ستاره (*) است. با استفاده از این امکان می توان فهرست های پویا و متنوعی از کلمات به شکل های مختلف تهیه نمود و به کاوش در یک کلمه یا تمام کلمه های یک فهرست اقدام کرد. علاوه بر این، می توان این فهرست ها را با یکدیگر ترکیب نمود و جستجوهای گوناگونی در آن ها انجام داد. در قسمت جستجو توضیحاتی را درباره این امکان مشترک بیان نمودیم.

10. یادداشت برداری

در تمام صفحات برنامه های نور، امکان ذخیره سازی متن و ویرایش آن در قسمت یادداشت وجود دارد. همچنین پژوهشگر می تواند از امکان انتقال متن از صفحه یادداشت به محیط Ms-word و بر عکس بهره مند شود. قسمت یادداشت به کاربر امکان می دهد که به ویرایش مطالب و ذخیره آن ها با فرمت های گوناگون پردازد. در این قسمت، امکانات متنوعی جهت ساماندهی حاصل تحقیق در دسترس کاربر قرار دارد.

11. پژوهش فعال

در معمول نرم افزارهای نور، قابلیت «پژوهش فعال» به منظور ارتباط آسان تر با دیگر بخش های برنامه ارائه شده است. در صورتی که کاربر هنگام ملاحظه متن نیازمند مراجعه به قسمت های دیگر همچون: نمایش، جستجو، شرح، قرآن، لغت نامه یا کتابنامه باشد، می تواند

از این قابلیت استفاده کند. با راست کلیک روی متن نمایشی به این امکان دسترسی خواهید داشت. گزینه‌های موجود در این قسمت، در نرم‌افزارهای مختلف بسته به بخش‌های موجود در آن، اندکی متفاوت است.

12. کتاب‌شناسی

به کمک این گزینه که یکی دیگر از امکانات مشترک برنامه‌های نور است، می‌توان درباره کتاب‌های موجود در برنامه و شرح حال نویسندگان آن‌ها اطلاعات مفیدی به دست آورد. در قسمت «کتاب‌شناسی یا کتاب‌نامه» نام کتب موجود در برنامه قابل مشاهده بوده، امکان دسترسی به توضیحات کافی در مورد هر کتاب و مؤلف آن برای کاربر فراهم است. در ضمن می‌توان در مورد نسخه‌شناسی هر یک از کتب نیز اطلاعات را به دست آورد.

13. چاپ

کاربر می‌تواند در صورت نیاز از گزینه «چاپ» استفاده کرده، از قابلیت‌های متعدد آن جهت چاپ متون موجود در نرم‌افزارهای نور و یادداشت‌های خود بهره‌برد.

14. راهنما

با انتخاب گزینه «راهنما» که در همه نرم‌افزارهای نور فعال است، می‌توان توضیحات مفیدی را در خصوص آشنایی بیشتر با قسمت‌های مورد نظر برنامه به دست آورد.

15. امکانات پژوهشی

امکانات متنوع پژوهشی، از کارآمدترین بخش‌های نرم‌افزارهای نور است که کاربر می‌تواند با بهره‌مندی از آن به طور چشمگیری پژوهش خویش را سرعت و سامان بخشد. این قابلیت‌ها عبارت‌اند از:

- نمایه‌گذاری بر متن:

- «نمایه‌گذاری بر متن» یکی از روش‌های نوین در بازیابی اطلاعات است که پژوهشگر می‌تواند با استفاده از این قابلیت متون مختلف را مطالعه و محتوای اصلی آن را در چند عبارت یا کلمه خلاصه کند و در انتها با حذف موارد مشابه و کنار هم چیدن نمایه‌ها، نکات جدیدی را به دست آورده، به نتیجه‌گیری از آن‌ها پردازد.

- حاشیه‌نویسی:

- قابلیت «حاشیه‌نویسی» در نرم‌افزارهای نور موجب تسهیل در امر تحقیق شده است. کاربر می‌تواند با استفاده از این قابلیت، نکته، نظر یا مطلب مورد نظر خود را به طور اختصار یا تفصیل در قسمت حاشیه‌نویسی یادداشت کند تا در مراحل بعدی پژوهش به آن‌ها مراجعه نماید و تحقیق خود را عمق یا وسعت بخشد.

- رنگی کردن:

- «رنگی کردن» یکی دیگر از امکانات مشترک نرم‌افزارهای نور جهت بازیابی اطلاعات در متن است. با این گزینه می‌توان با رنگی کردن متن مورد نظر خود و متمایز ساختن آن با دیگر قسمت‌های متن و در نظر گرفتن عنوانی خاص برای قسمت رنگی شده، هنگام رجوع مجدد به متن، سریع‌تر به مطالب دلخواه دست یافت.

- - علامت گذاری:

با استفاده از گزینه «علامت گذاری» می توان بخش های مهم متن را علامت گذاری و در صورت نیاز به آن ها مراجعه کرد. محقق با این روش به آسانی می تواند قسمتی از متن را مشخص نموده، در صورت لزوم آن را با قسمت های دیگر مقایسه کند.

16. امکانات جانبی

امکانات جانبی برنامه های نور شامل: صفحه کلید، قلم، تحقیقات و زبان می شود. در این بخش جهت سهولت در استفاده از نرم افزارها، هفت نوع صفحه کلید رایج گنجانده شده است. در این قسمت همچنین امکان انتخاب هفت نوع قلم نمایش برای کاربر وجود دارد که می تواند قلم های موجود در متون را به دلخواه تنظیم نماید. محقق در قسمت «تحقیقات» نیز می تواند برای ضبط پژوهش های خود مسیری را مشخص کند و به حذف نمایه ها، حاشیه ها، رنگ متن ها و علامت های موجود در کتب اقدام نماید. در قسمت «زبان» امکان تغییر زبان برنامه به: فارسی، عربی یا انگلیسی فراهم آمده است که با انتخاب زبان دلخواه تمامی گزینه های برنامه، به جز متن کتب، به زبان مورد نظر تغییر می یابد.

17. رابط کاربری

رابط کاربری یا User Interface، بخش راهنما (Help) و قسمت «درباره برنامه» (About) شماری از تولیدات نور به سه زبان: انگلیسی، عربی یا فارسی قابل تنظیم است تا کاربران مختلف، راحت تر از برنامه استفاده کنند. البته در صورت تغییر زبان برنامه به مورد دلخواه، زبان متون موجود در برنامه هیچ گونه تغییری نخواهد کرد و به همان صورت اصلی باقی خواهد ماند. برخی از نرم افزارهایی که رابط کاربری آن ها به سه زبان: فارسی، عربی و انگلیسی ارائه شده، عبارت اند از: نور الأنوار 2/2، نور الجنان، موسوعه نهج البلاغه، شاهنامه فردوسی، جامع تفاسیر 2/1، جامع الأحادیث 2/5، دانشنامه نبوی، نور الولاية، درایه النور 1/2، نور السیره 2، کتابخانه حکمت اسلامی، نور الحکمه 3، معجم موضوعی بحار الأنوار، جامع فقه اهل البيت 1/2، کتابخانه اصول فقه، تراث و جغرافیای جهان اسلام.

انواع نرم افزارهای رجالی

نرم افزارهای موجود در علم رجال را می توان به سه گروه تقسیم کرد:

گروه اول: نرم افزارهای متنی

گروه دوم: نرم افزارهای فهرستی

گروه سوم: نرم افزارهای سندی

الف) نرم افزارهای متنی

محتوای این گونه نرم افزارها متن کتب رجال، تاریخ و سیره است که به طور مستقل و یا به شکل جزئی در برنامه های دیگر ارائه شده اند. ویژگی های این گروه از نرم افزارها عبارت اند از:

1. امکان نمایش متن کتب، همراه جلد و صفحه و نیز قابلیت دسترسی به جلد و صفحه خاص؛

2. امکان جستجو در متن (لفظی و ترکیبی) با امکان محدود کردن دامنه جستجو به کتب یا جلد خاص از یک کتاب؛

3. وجود فهرست در بعضی از برنامه‌ها؛

4. قابلیت یادداشت برداری در بیشتر آنها.

در این گروه برای نمونه می‌توان به نرم‌افزارهای ذیل اشاره کرد:

- **المعجم الفقهي**، که بزرگ‌ترین نرم‌افزار موجود در علوم اسلامی خاصه تشیع می‌باشد و محصول مرکز معجم فقهی در حوزه علمیه قم است. این برنامه 665 جلد کتاب را به بخش رجال، تاریخ و سیره اختصاص داده است؛ رجال شیعه (84 جلد)، رجال عامه (307 جلد) و سایر کتب که در مورد سیره، فهرست و انساب می‌باشد.

- **معجم الفاظ رجال**، تحت داس (Dos) محصول مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی. این برنامه مصادر اولیه رجال شیعه مانند: رجال طوسی، رجال نجاشی و رجال ابن غضائری، رجال ابن داود، رجال کشی و فهرست شیخ طوسی را ذکر کرده است. این برنامه به لوح فشرده نور 2 - جامع الاحادیث، محصول همین مرکز، اضافه شده است.

- **مکتبه الالفیه للسنة النبویه**، محصول مرکز التراث که از بزرگ‌ترین برنامه‌های علوم اسلامی اهل سنت می‌باشد. نسخه سوم این نرم‌افزار 112 عنوان شامل بیش از 700 جلد کتاب را به رجال و تاریخ، طبقات و بلدان اختصاص داده است. و از کتبی مانند: التاريخ الكبير، الاوسط، ثقات ابن حبان، المجروحین، تاریخ بغداد، تاریخ مدینه دمشق، لسان المیزان و سیر اعلام النبلاء می‌توان نام برد.

- **مکتبه التاريخ و الحضارة الاسلامیه**

ب) نرم‌افزارهای فهرستی

محتوای این برنامه‌ها ارائه فهرست روات به همراه مصادر ترجمه آنها می‌باشد و ویژگی‌های موجود در این نوع

نرم‌افزارهای رجالی از قرار ذیل است:

1. ارائه فهرست روات؛

2. نشانی مصادر ترجمه؛

3. متن مصادر ترجمه؛

4. قابلیت جستجوی لفظی و ترکیبی با امکان محدود کردن دامنه جستجو به کتب یا جلد خاص از یک کتاب.

از میان نرم‌افزارهای فهرستی می‌توان به دو لوح فشرده پرداخت:

- کشف الرجال، محصول مؤسسه تحقیقاتی ولی عصر (عج) قم، کامل‌ترین و جامع‌ترین نرم‌افزار این گروه به شمار می‌رود که حدود 400/000 عنوان راوی شیعه و سنی را از 74 عنوان کتاب در 363 مجلد استخراج کرده است. در این برنامه 112 جلد از کتب دارای متن کامل می‌باشند که برخی از آنها عبارت‌اند از: جامع الرواۃ، معجم رجال الحدیث، رجال النجاشی، لسان المیزان و تهذیب الکمال. وجود امکانات مفیدی همچون: ارائه طبقات رجال کتب اربعه با ذکر استاد، شاگرد و مأخذ؛ طریق شیخین در مشیخه؛ ضبط راویان و مکانت راویان کتب اربعه به همراه بیان سال ولادت و وفات ایشان بر کارآمدی و ارزشمندی کشف الرجال افزوده است.

گفتنی است که این برنامه قابل اجرا در شبکه بوده، تحت سیستم عامل Dos و windows اجرا می‌شود.

- **المعجم الفقهي**، محصول مرکز معجم فقهی، قسمتی را به عنوان رجال، که شرح زندگی 15/000 راوی است، آورده است. این برنامه به شرح و زندگی راویان احادیث کتب اربعه شیعه (الكافی، التهذیب، الاستبصار و من لا یحضره الفقیه) با استفاده از کتاب معجم رجال الحدیث اثر آیه الله العظمی خوئی پرداخته است.

ج) نرم افزارهای سندی

این نرم افزارها تحقیقات گسترده‌ای را در سند روایات انجام داده‌اند و از ویژگی‌های متفاوتی نسبت به دو گروه دیگر برخوردارند. مهم‌ترین این قابلیت‌ها عبارت‌اند از:

1. مشخص شدن اسم کامل راوی؛
2. تعیین مترادفات، حیلوله‌ها و معلقات در سند؛
3. معرفی مکانات و صحبت هر راوی؛
4. جایگاه مکانات سند.

در این گروه نیز به 2 نرم افزار می‌توان اشاره کرد:

- **درایه النور**، محصول مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی قم که کتب اربعه شیعه و وسائل الشیعه را تحقیق کرده است.

درایه النور شامل 14 عنوان از مهم‌ترین کتاب‌های رجالی و حدیثی شیعه در 86 مجلد می‌باشد. امکانات اختصاصی که در بخش کتب هشت گانه رجالی ارائه گردیده، عبارت‌اند از: شناسایی راویان، فهرست‌های متنوع، تصحیح فهرست شیخ طوسی، مشاهده طریق روایی راویان و فهرست توصیف‌ها.

ارائه فهرست الفبایی از اسامی 15688 راوی به همراه فهرست کامل اعلام و ویژگی کارآمد فهرست‌سازی در بخش معجم رجالی الحدیث قابل دستیابی است. کاربرد می‌تواند در بخش اسناد، از قابلیت‌های اختصاصی چون: بازسازی اسناد، ارزیابی سند از جهت اتصال و اعتبار، شناسایی سریع راوی، سیستم مترادفات جهت حل مشکل پراکندگی در تعبیر از یک راوی، معرفی شاگردان و اساتید، مشاهده فراوانی روایات به صورت نمودار میله‌ای یا دایره‌ای و تعیین طبقه راوی و ترکیب راویان بهره‌مند شود و از امکان مقایسه دو متن، استفاده مطلوبی را برای سامان دادن تحقیقات خویش برد.

- **موسوعة الحدیث الشریف**، محصول شرکت صخر که کتب تسعه حدیثی اهل سنت را مورد پژوهش رجالی قرار داده است.

امکانات این برنامه عبارت‌اند از:

1. امکان جستجوی لفظی متن کتب، با تعیین محدوده؛
2. فهرست عناوین و ابواب؛
3. تفکیک راویان هر سند همراه با ترجمه، شیوخ، تلامیذ، رتبه، جرح و تعدیل با ذکر مأخذ؛
4. سندشناسی در این قسمت به مرفوع، موقوف، معلق، مرسل و معضل بودن سند همراه با نمودار، نمایش می‌یابد.

لوح فشرده کتابخانه نور، تراجم و کتاب‌شناسی

محتوای اصلی این نرم‌افزار، پنج عنوان کتاب در مورد علم شخصیت‌شناسی (تراجم) و کتاب‌شناسی می‌باشد؛ کتاب نخست در علم کتاب‌شناسی و سه کتاب بعد در علم تراجم و کتاب آخر در حالتی بینابین تألیف شده است:

1. - الذریعة إلى تصانیف الشيعة در 25 مجلد، تألیف علامه شیخ آقا بزرگ تهرانی؛
2. - أعيان الشيعة در 11 مجلد رحلی بزرگ، تألیف علامه سید محسن امین عاملی؛
3. - مستدرکات أعيان الشيعة در 7 مجلد، تألیف محقق گرانمایه سید حسن امین عاملی؛
4. - أمل الآمل در 2 مجلد، تألیف محدث بزرگ شیخ حرّ عاملی؛
5. - معالم العلماء در 1 جلد، تألیف دانشمند بزرگ ابن شهر آشوب مازندرانی.

1. الذریعة

کتاب «الذریعة» با هدف ثبت آثار مؤلفان شیعی و گردآوری اسامی کتاب‌های تألیف شده توسط نویسندگان شیعی در کلیه زمینها و در هر منطقه و زبان و اعم از خطی و چاپی، نگاشته شده است. شیخ آقا بزرگ تهرانی قدس سره در طی تلاش طاقت‌فرسای 60 ساله خود (از سال 1330 تا 1398 ه. ق) این کتاب نفیس را تألیف نموده است. او در این مدت کتابخانه‌های شخصی و عمومی زیادی را دیده است.

شیخ آقا بزرگ در الذریعه علاوه بر نام کتاب و نویسنده، اطلاعاتی در مورد موضوعات و مدخل‌های کتاب و مکان یافتن کتاب و خطی بودن آن عرضه نموده است. تنظیم کتاب به صورت الفبایی بوده و ما در فهرست درختی این کتاب، در هر مجلد مشخص کرده‌ایم که از نام چه کتابی تا نام چه کتابی بحث شده است. مجلد بیست و ششم، استدارکات مؤلف بر الذریعه است. بی شک، الذریعه کاملترین کتاب موجود در موضوع کتاب‌شناسی شیعه است.

2. معالم العلماء

اما کتاب معالم العلماء را ابن شهر آشوب بر سبک و سیاق فهرست شیخ طوسی قدس سره و به عنوان تتمه آن کتاب نوشته است. این کتاب، مشتمل بر نام 990 شخص از نویسندگان و شاعران شیعه و بر حسب الفبایی تنظیم گردیده است. نقاط ضعف و قوت اشخاص نیز تذکر داده شده است که به همین جهت، یکی از منابع علم رجال نیز محسوب می‌شود.

3. أعيان الشيعة و مستدرکات آن

کتاب اعیان الشيعة، تألیف سید محسن امین عاملی به منظور شخصیت‌شناسی و معرفی بزرگان و رجال شیعه امامیه نگاشته شده است.

این کتاب، حاوی شرح احوال بزرگان و شخصیت‌های شیعی از صدر اسلام تا کنون است که از آن جمله اند: صحابه پیامبر، تابعین، تابعین تابعین، علماء، راویان احادیث، محدثان، قراء، مفسران، فقها، حکما، متکلمان، منطقیون، ریاضیدانان، ادیبان، لغویون، دانشمندان علم معانی و بیان، نسب دانان، پزشکان، شاعران، عارفان، واعظان، پادشاهان، وزیران، امیران،

نوسندگان، قضات و رؤسا اعم از مردان و زنان به همراه تاریخ تولد و وفات، اخبار و لطیفه ها و نیز پاره ای از نظم و نثر آنها تا آنجا که مقدور بوده، ذکر شده است. همچنین، نام این افراد و پدرانشان، کشورها و شهرهایشان آورده شده است.

این کتاب در بر دارنده بیش از 12000 شرح حال است که یک جلد شامل فهرست های متنوع در مورد این افراد می باشد و مطالب کتاب در ده جلد رحلی بزرگ فراهم آورده است.

جلد اول و دوم به تاریخ و سیره پیامبر (ص) و اهل بیت (ع) اختصاص دارد. در ابتدای جلد نخست سه مقدمه و دوازده مبحث مربوط به شیعه و شبهاتی که علیه آن مطرح می شود، آورده شده است.

انواع فهرست های این مجموعه عبارتند از:

1- فهرست تراجم و شرح حال شخصیت ها به ترتیب الفبا

2- فهرست تخصص ها

3- فهرست شهرها

4- فهرست وفیات

5- فهرست اعلام

6- فهرست قبایل، مذاهب و ...

7- فهرست کتاب ها و اجازات

8- فهرست اشعار و رجزها

9- فهرست مکان ها

10- فهرست زنان

مستدرکات اعیان الشیعه را فرزند سید محسن به عنوان تکمله ای بر اعیان الشیعه در 7 مجلد نگاشته است. او پس از در گذشت پدر؛ یعنی در سال 1331 ه.ش تالیف مستدرکات را شروع کرده است.

4. امل الآمل

کتاب «امل الآمل فی شرح علماء جبل عامل» تالیف شیخ حر عاملی که در موضوع تراجم و رجال علمی شیعی بر خاسته از جبل عامل لبنان فراهم آمده است. این کتاب داری دو بخش است:

بخش اول به تراجم و شرح حال علمای جبل عامل اختصاص دارد و مشتمل بر 214 شرح حال است.

بخش دوم، علمای پس از شیخ طوسی قدس سره را ذکر می کند که مشتمل بر 1122 شرح حال است. بخش اول به

تفصیل نگاشته شده است، اما در بخش دوم، شرح حالها بسیار مختصر آمده است.

کتابخانه دیجیتال روی خط نور

www.noorlib.com

مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی تا کنون بخش عظیمی از کتاب‌ها و منابع اصلی علوم انسانی و اسلامی با موضوعاتی مختلف را به نسخه‌های دیجیتالی تبدیل نموده و در قالب نرم افزارهای مختلفی به بازارهای جهانی عرضه کرده است. پس از آن که شرایط عرضه همین متون در اینترنت نیز فراهم گردید، این مرکز بر آن شد تا کلیه منابع مذکور را با همان قابلیت‌های پژوهشی و تخصصی که در نرم‌افزارها وجود داشت در اینترنت عرضه نماید؛ به همین منظور در سال 1385 اقدام به راه اندازی پایگاه کتابخانه دیجیتال روی خط نور نمود.

کتابخانه دیجیتال روی خط نور به منظور دسترسی سریع و آسان محققان علوم اسلامی به کتاب‌ها و منابع دست اول هر یک از رشته‌های علوم اسلامی، راه اندازی شده است. این پایگاه بر آن است تا کلیه متون و منابع مذکور را همراه با امکانات و قابلیت‌های پژوهشی پیشرفته، از طریق اینترنت در اختیار جامعه علمی و تحقیقاتی قرار دهد. البته در مرحله‌های بعدی حجم عظیمی از سایر منابع و کتاب‌ها نیز به این مجموعه اضافه خواهد شد.

معرفی بخش‌های اصلی

- 1. نمایش:** در بخش نمایش قابلیت‌های متنوعی در اختیار کاربر قرار می‌گیرد. ارائه فهرست الفبایی کتاب‌ها به تفکیک کتابخانه و موضوع، ارائه شناسنامه کامل یک کتاب، ارائه فهرست مطالب کتاب به صورت درختواره، امکان جستجو در صفحات کتاب جاری، امکان انتخاب کتاب‌های شرح مرتبط با کتاب جاری و امکان ارتباط بین کتاب‌های شرح و متن از مهم‌ترین امکانات پژوهشی است که کاربر را در استفاده بهتر از متون و محتوای کتاب‌ها یاری می‌نماید.
- 2. جستجو:** جستجو و همه امکانات آن در راستای پژوهش کارآمد و مفید کاربر طراحی شده‌اند. کاربر با استفاده از جستجو و امکانات آن می‌تواند دامنه جستجوی خود را در عناوین و یا فهرست کتاب‌ها محدود نماید. همچنین در این قسمت امکان جستجو در متن یا فهرست کتاب خاص، پدیدآورندگان و تعیین دامنه‌های زمانی و زبانی برای کاربر، مهیا شده است.
- 3. قرآن:** قرآن کریم به لحاظ اهمیت، در قسمتی خاص ارائه شده است که ارتباط آن با ترجمه، تفسیر و لغت نامه‌های مختلف نیز فراهم آمده است.
- 4. پدیدآورندگان:** فهرست الفبایی پدیدآورندگان و ناشران، همراه با امکان جستجو در فهرست اسامی آنان و همچنین ارتباط هر یک از نویسندگان به آثار آنان، و ناشران کتب، از جمله امکاناتی است که در این قسمت دیده می‌شود.
- 5. عضویت:** استفاده از کتابخانه و امکانات پژوهشی آن منوط به عضویت در سایت است. برای این امر، کاربر باید در قسمت مشترکین، اطلاعات خواسته شده را تکمیل و ارسال نماید.

برخی از قابلیت های مهم کتابخانه دیجیتالی نور

الف) قابلیت های جستجو

1. امکان جستجو در عنوان کتاب ها
2. امکان جستجو در فهرست کتاب ها
3. امکان جستجو در کتاب های یک کتابخانه خاص مانند کتابخانه تاریخ یا تفسیر و...
4. امکان جستجو در محتوای خاص
5. امکان جستجو در یک کتاب خاص

ب) قابلیت های پژوهشی

1. امکان تعریف نمایه و اختصاص آن به صفحات کتاب
2. امکان ثبت نشانه گذاری (Book mark) در صفحات مورد نظر کاربر
3. امکان رنگی کردن بخش هایی از متون
4. تعریف پروژه های پژوهشی و مدیریت آن
5. مدیریت عملیات پژوهشی در پروژه
6. حاشیه نویسی

ج) قابلیت های بخش نمایش

1. ارائه فهرست الفبایی کتاب به تفکیک کتابخانه و موضوع
2. ارائه فهرست الفبایی پدید آورندگان
3. ارائه شناسنامه کامل یک کتاب (در صورت وجود)
4. ارائه فهرست مطالب کتاب به صورت درختواره
5. امکان جستجو در صفحات کتاب جاری
6. ارائه فهرست فرمت های بکاررفته در متن کتاب ها و دیدن آدرس فرمت ها مثل فرمت آیات، احادیث و اشعار.
7. ارائه فهرست کتاب های مرتبط با کتاب جاری
8. امکان انتخاب کتاب های شرح مرتبط با کتاب جاری
9. امکان لینک بین کتاب های شرح و متن

د) سایر امکانات

1. امکان تعریف صفحه شخصی و ایجاد امکانات شخصی در آن
2. امکان تعریف کاربران همکار یا دوست به منظور دسترسی به تحقیقات یکدیگر
3. امکان تنظیم دسترسی کاربران همکار به صفحه شخصی و پروژه های پژوهشی

پایگاه ها و خدمات مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی در فضای مجازی

<http://www.noorsoft.org> پایگاه مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی

معرفی ساختار تشکیلات، اخبار و رویدادهای مرتبط با مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی در ذیل گزینه های: محصولات / فروشگاه / خدمات / آموزش / پشتیبانی و دریافت ها و دریافت کد فعال سازی نرم افزارهای مرکز

<https://abrenoor.ir/> پیشخوان بر خط نرم افزارهای نور (ابر نور)

سامانه ابر نور (پیشخوان بر خط نرم افزارهای نور) از مجموعه پایگاه های مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی است که دسترسی به نرم افزارهای نور را در همه سیستم عامل ها ممکن کرده است.

<http://www.noormags.ir> پایگاه مجلات تخصصی نور

این پایگاه در سال ۱۳۸۴ و با هدف ایجاد بانک اطلاعاتی گسترده از مجلات حوزه علوم اسلامی و انسانی، پایه ریزی شده و در بردارنده هزاران شماره مجله در صدها عنوان از مجلات کهن تا امروز است. این پایگاه علاوه بر عرضه و امکان ذخیره سازی مجلات به صورت تمام متن و تمام تصویر، قابلیت هایی چون: جستجو، نقد، برگزیدن، مدیریت مقالات و نیز اطلاعات مربوط به صاحبان آثار را در اختیار کاربر قرار می دهد.

<http://www.noorlib.ir> پایگاه کتابخانه دیجیتال نور

این پایگاه در سال 1385 و با هدف عرضه کتاب های تخصصی حوزه علوم اسلامی و انسانی بر روی شبکه جهانی اینترنت راه اندازی شده و در بردارنده هزاران جلد از منابع ارزشمند علوم اسلامی در موضوعاتی همچون: علوم قرآن و تفسیر، علوم حدیث، ادعیه و زیارات، تاریخ و سیره، فقه، اصول، اخلاق و عرفان و ... است و از قابلیت های منحصر به فرد پژوهشی برخوردار است.

<http://www.noorhadith.ir> پایگاه جامع الاحادیث

این پایگاه در تیرماه ۱۳۹۳ و با هدف عرضه فعالیت های حدیثی مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی در وب راه اندازی شد. جامع الاحادیث بزرگ ترین وبگاه حدیثی شیعه است که جهت تسهیل فعالیت های پژوهشی علاقه مندان و متخصصان حدیث، فعالیت می کند. در حال حاضر نزدیک به ۴۱۵۰۰۰ حدیث از ۲۷۸ جلد کتاب حدیثی شیعه، در آن ارائه شده است. جستجو در احادیث، امکان مشاهده روایات مشابه، امکان مقایسه روایات با یکدیگر، امکان دسته بندی روایات و امکان ایجاد پروژه های پژوهشی شخصی، از مهم ترین ویژگی های این پایگاه است.

<http://textmining.noorsoft.org> پایگاه متن کاوی

سایت گروه متن کاوی با هدف برقراری ارتباط با مؤسسات دیگر و همچنین پژوهشگران و دانشمندان حوزه متن کاوی ایجاد شده است. در این سایت، اخبار آخرین دست آوردهای مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی به علاوه ابزارها و دادگان های تولیدی این مرکز و همچنین مقالات چاپ شده پژوهشگران متن کاوی مرکز ارائه شده است.

<http://www.hawzah.net> پایگاه اطلاع رسانی حوزه

پایگاه حوزه با هدف ترویج فرهنگ دینی، در سال ۱۳۷۷ عرضه شد. در آن زمان این پایگاه اولین مرجع ارائه محتوا و معارف شیعی به زبان فارسی بود. اکنون این پایگاه شامل انبوهی از اطلاعات است که دسترسی به بیش از ۵۵۰۰۰ مطلب به صورت موضوعی؛ متن کامل قرآن

کریم، نهج البلاغه، صحیفه سجاده به همراه ترجمه و شرح؛ متن کامل ۵۰۰۰۰ مقاله از ۲۵۰۰ شماره مجله؛ ارائه مشخصات ۲۰۰۰۰ پایان نامه و ارائه ۵۰۰۰ پرسش و پاسخ در موضوعات مختلف دینی از آن جمله است.

<http://www.andishvaran.com>

پایگاه اندیشوران حوزه

این پایگاه در سال ۱۳۸۶ و با هدف اطلاع رسانی در زمینه معرفی پژوهشگران راه اندازی شده است. معرفی هزاران پژوهشگر حوزه علوم انسانی و آثار آنان، امکان دستیابی به اطلاعات پژوهشگران از طریق فهرست الفبایی پژوهشگران، فهرست پژوهشگران بر مبنای تخصص، فهرست پژوهشگران بر اساس مراکز و همچنین امکان ویرایش اطلاعات توسط خود پژوهشگران از امکانات مهم این پایگاه است.

<http://www.imamalinet.net>

پایگاه امام علی علیه السلام

پایگاه امام علی علیه السلام در سال ۱۳۷۹ و به دنبال اعلام این سال به نام مبارک امیرالمؤمنین علی علیه السلام راه اندازی شد. در این پایگاه مطالب گوناگون درباره اندیشه، سیره، شیعه و فضایل امام علی علیه السلام و همچنین متن و ترجمه نهج البلاغه به همراه شرح، مصادر و مستدرکات آن و متن کامل کتاب الغدير به همراه ترجمه فارسی با امکان دسترسی به فهرست موضوعی کتاب الغدير ارائه شده است.

<http://www.rasoolnoor.com>

پایگاه رسول نور حضرت محمد (ص)

این پایگاه در سال ۱۳۸۵ و در پی نام گذاری این سال از جانب مقام معظم رهبری به نام پیامبر اعظم (صلی الله علیه و آله) راه اندازی شد که در بردارنده مطالب مرتبط با پیامبر اعظم (ص) در موضوعاتی همچون: سخنان پیامبر (ص)، تاریخ، سیره، اهل بیت پیامبر (ص) و ... است.

نوشتیار
نرم افزار آموزشی کاربردی

آموزش
«تایپ صوتی آنلاین»
و «تبدیل عکس به متن تایپ شده»
با خواندن متن فارسی آن را تایپ کنید.

24.com
received

نوشتیار

- تایپ صوتی فارسی در کامپیوتر و لب تاب فقط با یک میکروفن معمولی و اینترنت
- پس از این آموزش با کمک سامانه گوگل داک می توانید با خواندن متن فارسی آن را تایپ کنید.
- همچنین می توانید از کتاب یا مقاله چاپ شده فارسی یا عربی، عکس بگیرید یا اسکن تهیه کنید سپس آن را به متن تایپ شده تبدیل کنید.
- دقت بالای ۹۵٪ در تایپ صوتی
- دقت بالای ۹۷٪ در تبدیل عکس کتاب به متن تایپ شده
- برای تایپ گفتاری فقط به یک میکروفن معمولی و اینترنت پر سرعت نیاز دارید.
- در صورت نداشتن اینترنت ADSL می توانید اینترنت «تری جی» یا «فور جی» موبایل را به کامپیوتر یا لب تاب متصل و از آن استفاده کنید. حجم اینترنت مصرفی بسیار ناچیز می باشد.
- آموزش ها کامل، گام به گام، به زبان ساده و قابل فهم و قابل اجرا حتی برای افراد مبتدی می باشد.
- با سرعت یک تایپیست بلکه بالاتر از آن صحبت های خود را تایپ کنید.

مشخصات شناسه های اثر - وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

مناصب: اثر - عموم کاربران رایانه
نام فارسی اثر: نرم افزار آموزشی کاربردی نوشتار
نوع: آموزش اثر - اثر رایانه
تولید کننده اثر: شرکت نسیم شامخ اطلاعات نور (بافشان)
تاریخ صدور: ۱۳۸۶/۱۲/۲۵
انتشار اثر: شرکت نسیم شامخ اطلاعات نور (بافشان)
شماره ویرایش: ۱
سیستم عامل مورد نیاز: ویندوز XP و بالاتر
حجم نرم افزار روی حادام:
مشخصات حداقل سیستم سخت افزاری مورد نیاز:

نشانی: اهر بولور جمهوری - ساختمان نور - شرکت نسیم شامخ اطلاعات نور (بافشان)
پست الکترونیک: haghparvan@yaho.com   ۰۲۰-۲۷۲۰۲۹

«هر گونه نسخه برداری و استفاده غیر مجاز از این نرم افزار، شرعاً جایز نمی باشد و قابل پیگرد قانونی است.»

نرم افزار تبدیل تصویر متن به فایل قابل ویرایش

(OCR) Optical Character Recognition

OCR از لحاظ لغوی به معنی تشخیص متون موجود در تصاویر می باشد که به یک تعبیر ساده به معنی تبدیل تصاویر

اسناد مکتوب به متن کامپیوتری می باشد.

کاربردهای نرم افزار:

با توجه به ماهیت سیستم OCR فارسی و قابلیت‌های مختلف نرم افزار تقریباً همه موسسات و سازمانها و ارگانها و... می توانند در حوزه فعالیت و چهارچوب عملکرد خود از این سیستم بهره ببرند.

خصوصیات نرم افزار: ورودی نرم افزار واژه شناس می تواند به دو صورت تامین شود، اولین نوع تصاویر اسناد از پیش ذخیره شده می باشد که می تواند با انواع فرمت های رایج تصویری مانند Bmp, Tiff, Jpeg, Pcx, Gif, Multipage به عنوان ورودی به نرم افزار وارد شود. روش دیگر ورودی به نرم افزار اسکن تصاویر مستقیماً از درون برنامه می باشد. قبل از عملیات تشخیص می توان تنظیماتی چون موتور تشخیص متن، تشخیص یا عدم تشخیص اعراب، در نظر گرفتن کیفیت پایین تصویر، در نظر گرفتن کلمات شکسته، تشخیص یا عدم تشخیص جداول و... را انتخاب کرد تا حالت بهینه تشخیص ایجاد شود. هم چنین می توان متن خروجی را با انواع فرمت های Rich text format، Html، DTP، Dos یا با فرمت پیشنهادی خود واژه شناس ذخیره کرد یا مستقیماً به نرم افزارهای Microsoft outlook express یا Microsoft word ارسال کرد

مشخصات نرم افزار:

دقت تشخیص تا 90٪ برای کتابها و روزنامه های فارسی و غیره

تشخیص اعراب در متون فارسی و عربی

باز کردن چندین فایل در یک زمان

تشخیص جداول در تصاویر اسکن شده

پشتیبانی خاص برای جداول ناقص

تشخیص کلمات با خط زیر

تشخیص حروف شکسته یا به هم چسبیده

تشخیص خودکار شکل حرف (Regular, Bold)

پشتیبانی از قابهای غیر مستطیلی

پشتیبانی از تصاویر رنگی

پشتیبانی فارسی، عربی و انگلیسی و 15 زبان دیگر

OCR فارسی با انواع فرمت های فایل تصویری (bmp, .tiff, .pcx, Multipage, etc) سازگار می باشد

OCR فارسی واژه شناس می تواند متن خروجی را با فرمت های مختلف .rtf, .txt و غیره ذخیره کند.

سرفصل های کلی

فناوری اطلاعات و ارتباطات

- 2-3 معرفی پلیمهای صوتی تصویری
- 3-3 تبدیل کننده های صوت و ویدئو
- 3- نرم افزارهای کاربردی
- 4-1 نرم افزار های فشرده ساز
- 4-2 نرم افزارهای رایت
- 4-3 نرم افزارهای بازگردانی اطلاعات
- 4-4 نرم افزارهای بهبود سرعت

1: دنیای دیجیتال

- 1-1 سواد کامپیوتری،
- 1-2 شهر و شهروند الکترونیک
- 1-3 مدیریت اطلاعات
- 1-4 تکنولوژی اطلاعات
- 5-1 سواد رسانه ای
- 6-1 مدیریت دانش

2: شناخت اصول ارتباطات

1- شبکه جهانی اینترنت

- 1-1 آشنایی با شبکه های کامپیوتری
- 1-2 معرفی شبکه جهانی اینترنت
- 1-3 خدمات و سرویس های اینترنت
- 1-4 نحوه اتصال به اینترنت به روش Dialup
- 1-5 آشنایی با پیکربندی اینترنت ADSL
- 1-6 راه اندازی اینترنت Wimax

2- موتورهای جستجو در وب

- 1-3 آشنایی با سرویس های اینترنتی
- 3-2 معرفی جستجوگرهای پرکاربر
- 3-3 اصول جستجو در وب
- 3-4 فروم های شبکه های اجتماعی، برنامه های اینترنتی

3- سرویس های پست الکترونیک

- 4-1 آشنایی با سرویس پست الکترونیک
- 4-2 نحوه ایجاد پست الکترونیکی
- 4-3 آشنایی با امکانات سرویس های پست الکترونیک
- 4-4 اصول ارسال و دریافت نامه الکترونیکی
- 4-5 مدیریت مخاطبین

3: بسته های نرم افزاری

1- نرم افزارهای امنیتی

- 2-1 آنتی ویروس nod32
- 2-2 معرفی دیگر نرم افزارها
- 2-3 نرم افزارهای کنترل فرزندان

2- چندرسانه ای ها

- 3-1 معرفی نرم افزارهای چندرسانه ای

4: کاربری پیشرفته اینترنت

1- ابزارهای کار با وب

- 1-1 معرفی مرور گرهای موزیلا و کروم
- 1-2 نرم افزارهای مسنجر
- 1-3 دانلودرها
- 1-4 نرم افزارهای اینترنتی مفید

2- سرویس های فارسی زبان

- 2-1 جستجوگرهای فارسی زبان
- 2-2 سرویس پست الکترونیک ایرانی
- 2-3 فروم وشبکه های اجتماعی فارسی زبان
- 2-4 سایتهای مفید فارسی زبان

3- وبلاگ نویسی

- 3-1 سرویس دهندهای وبلاگ معروف
- 3-2 راه اندازی وبلاگ
- 3-3 وبلاگ نویسی
- 3-4 معرفی امکانات مفید وبلاگ

4- اصول دانلود و آپلود

- 4-1 اصول دانلود آپلود
- 4-2 سرویس دهنده های آپلود فایل
- 4-3 اصول آپلودبرروی آپلودرها

5: آسب شناسی اینترنت و فضای مجازی

6: روش نگارش برای شبکه های مجازی

7: کار عملی با شبکه های اجتماعی فارسی، عربی و انگلیسی

چت و مسنجرها و نرم افزارهای گفتگو، قابلیت‌ها و امکانات آنها
(نمونه در یاهو، یلوکس، پالتاک، گوگل تالک یا ال.فور.آی):

فروم و انجمن‌های فرهنگی تبلیغی
مخاطب‌شناسی و شیوه تعامل با مخاطب
اصول نویسندگی در شبکه مجازی
جنگ نرم (آشنایی و تاکتیک‌ها)
امنیت در شبکه‌ها و فضای مجازی
فیلترینگ و انواع جرائم سایبری
وب‌سنجی، شاخص‌های اعتبارسنجی

ریز موضوعات قابل طرح محور اصلی it/ ict/ ickt

ویژگی‌های تخصصی - فناوری اطلاعات - مدیریت - ارتباطات:
روانشناسی - رنگ‌شناسی - جامعه‌شناسی - واژه‌شناسی - ساختار
شناسی - نماد شناسی

روش‌های تعاملی:

تابلوی اعلانات آن لاین / خبر نامه / مسابقه / مشارکت در تولید /
انجمن‌ها / رده بندی / نظرسنجی / نظرخواهی / عضویت / مفاهیم
و تعاریف (فضای سایبر / رسانه‌های نوین / فضای مجازی / شبکه‌های
اجتماعی)

- انواع فعالیت‌های مرتبط کلیات فناوری اطلاعات و ارتباطات

مزایای رسانه جامع:

- شفافیت فرآیند پذیری بازدهی
- تحول در نظام آموزشی و امکان کار در منزل
- تعداد نامحدود مجاری و قالبهای انتقال پیام
- تحول در نظام انتقادات و پیشنهادات
- سرعت در انتقال و انتشار اطلاعات
- ایجاد رضایتمندی با تعاملی شدن فرآیندها
- بکارگیری بهینه منابع انسانی
- تسهیل در پاسخگویی و ارتباطات
- افزایش کیفیت تولید و خدمات - تعریف
- ویژگی‌های رسانه‌های نوین و انواع آن

رسانه‌های نوین

- ویژگی‌های شبکه‌های اجتماعی
- وب و شبکه‌های اجتماعی
- انواع کاربران شبکه‌های اجتماعی
- آمار شبکه‌های اجتماعی
- تاریخچه شبکه‌های اجتماعی

شبکه‌های اجتماعی، فرصت‌ها و تهدیدها

1. آسیب‌ها و چالشها

الف: فردی و شخصی

1. شکسته شدن حریم خصوصی افراد
2. عدم مدیریت زمان و اتلاف وقت
3. هجوم شبهات و چالشهای اعتقادی
2. اعتیاد به اینترنت و بازیهای کامپیوتری

ب: خانواده و گروه

1. ایجاد گسل‌های عاطفی و کاهش روابط خانوادگی
2. تردید و سوءظن نسبت به رفتار همسر
3. ناهنجاریهای اخلاقی کودکان
4. کم‌رنگ شدن نقش تربیتی و پرورشی والدین
5. تضعیف ارزشها و باورهای دینی
6. افت تحصیلی کودکان
7. رشد آمار طلاق

ج: جامعه و فرهنگ

1. رشد مصرف‌گرایی و تجمل‌باوری
2. آثار مخرب روحی بر قشر نوجوان
3. مشارکت سیاسی یا شهروندان بی تفاوت
4. رکود میزان پژوهش‌ها و تحقیقات علمی دانشجویان
2. افزایش سطح آگاهی و آموزشهای عمومی
2. تبلیغ و توسعه ارزشهای دینی و اخلاقی
4. معرفی فرهنگ‌های محلی و آداب و رسوم قومیتها
3. رشد دامنه ارتباط با دوستان

شبکه‌های مجازی و آزاداندیشی دینی

ملزومات ورود به فضای سایبر

ضرورت و اهمیت تبلیغ دین در فضای مجازی

فضاهای الکترونیک و مجازی، سایبر و قابلیت‌های تبلیغی و

ترویجی آن‌ها

بسترهای تبلیغ در فضای سایبر

وب دو و شبکه‌های اجتماعی (کاربر محور)

فضاهای مجازی و اشتراکی (راهکارهای ورود و استفاده از آن)

سایت و چگونگی مدیریت محتوای سایت

نرم‌افزارهای مدیریت محتوای (CMS)

وبلاگ نویسی و مدیریت محتوا: (فوتوبلاگ، ویدئوبلاگ، پادکست)

- چشم انداز
- شبکه های اجتماعی
- ضرورت حضور در شبکه های مجازی
- مهارت های لازم در شبکه های اجتماعی
- قابلیت های فرد با سواد اطلاعاتی
- مهارت اطلاعات شناسی در آموزش عالی
- شاخص های ارزیابی و نقد شبکه های اجتماعی

بررسی کاربرد شبکه های اجتماعی موبایلی در ارتباطات پژوهشی مجازی و تامین منابع

ابداع اینترنت در سال 1969

• ارسال و انتقال اطلاعات به وسیله رایانه ها

• بی بی اس ها

• ایمیل پاپ تری

• یوزنت ها

• بولتن برد ها

• انحصار اینترنت در دست نظامیان ، دانشگاه ها و مراکز صنعتی بزرگ

نسل اول وب : (1990 تا 2000)

• ایمیل

• وب سایت

• موتورهای جستجو

• یلو پیج ها

• دایرکتوری ها

• چت رومها (یاهو)

نسل دوم وب : (2000 تا 2014)

شبکه های اجتماعی یا رسانه های اجتماعی

• وبلاگها (داخلی و خارجی ، نرم افزارهای بلاگ نویسی)

• میکرو بلاگها (توئیتر)

• شبکه های دوست یابی (اورکات)

• سایت های اجتماعی (فیس بوک ، مای اسپیس ، کلوب)

• ویکی ها (ویکی پدیا)

• سایت های اشتراک گذاری

• فلیکر ، یوتیوب ، کلام تی وی)

• پیام رسانها (یاهو مسنجر ، گوگل تاک)

• تالارهای گفتگو (انواع فرومهای عمومی و تخصصی)

• گروه های ایمیلی (یاهو و گوگل)

• خبرخوانها (انواع فیدها ، نیوز پارسیک)

• پادکستها (پادکست ، ودکست)

• لینکدونی های عمومی

• (بالاترین ، والاترین)

• فناوری های سخت افزاری مانند آی پی تی وی و آیفون

شبکه های اجتماعی موبایلی

• شبکه های اجتماعی موبایلی، بخشی از شبکه های اجتماعی اینترنتی یا شبکه های اختصاصی هستند که از طریق نرم افزارهای مبتنی بر موبایل قابل استفاده می باشند. زیر ساخت این شبکه ها، گوشی های هوشمند(اسمارت فونها) تبلتها و اینترنت موبایلی است

تعریف اپلیکیشن

• نرم افزار واسط کاربری

• انواع اپ ها:

• مبتنی بر اندروید، IOS

• اسکایپ ، فیس بوک مسنجر

• آی کلاد اپل، وایبر، تانگو

انواع اپ ها

• بازی و سرگرمی

• کاربردی

• امور مالی

• آموزشی

• علمی و پزشکی

• سبک زندگی

• شبکه اجتماعی

• پیام رسان

• اطلاع رسانی و خبری

• عکس و فیلم

فروشگاه های اپلیکیشن ایرانی

• هم اکنون فروشگاه های ارائه دهنده خدمات نرم افزاری برای کاربران ایرانی گوشی های هوشمند در بخش سیستم عامل اندروید و هم در بخش سیستم عامل ios شکل گرفته که به نوعی نیاز کاربران ایرانی را از اپ استورها های معروف جهانی همچون گوگل پلی و ای تیونز رفع ساخته است.

• براساس آخرین اعلام وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات نزدیک به 10 درصد پهنای باند کل کشور را این فروشگاه های نرم افزاری مثل : کافه بازار، سیپچه، کندو، مای کیت و پارس هاب به خود اختصاص داده اند.

فروشگاه کافه بازار

• وی چت، وایبر، واتس آپ، تانگو و اینستاگرام هر کدام بیش از یک میلیون بار توسط کاربران ایرانی کافه بازار بارگذاری شده

است. شمار کاربران اپل از این بارگذاری این برنامه های کاربردی به بیش از 300 هزار نفر می رسد

•وی چت، وایبر، واتس آپ، تانگو و اینستاگرام همگی رایگان هستند

وی چت

•براساس آمارهای موجود 400 میلیون نفر در دنیا از نرم افزار چینی وی چت برای چت کردن و ارسال صوت و تصویر به صورت کاملا رایگان استفاده می کنند که براساس گفته محمود واعظی یک درصد این کاربران معادل 4 میلیون نفر ایرانی هستند.

•یکی از محبوب ترین شبکه های اجتماعی در ایران است، که به دلیل بسته شدن برخی قابلیت های نرم افزار در ایران، در حال حاضر نرم افزار پر کاربردی به حساب نمی آید

Instagram

•هم اکنون این شبکه اجتماعی بالغ بر 100 ها میلیون کاربر در سراسر جهان دارد. Instagram نام نرم افزاری است که ویژه سیستم عامل آندروید و IOS ، توسط همین کمپانی عرضه شده است که توسط آن می توانید اکانت اینستاگرام خود را مدیریت کنید. این نرم افزار به شما این امکان را خواهد داد تا بتوانید در صفحه خود تصاویر مختلف را قرار دهید تا دوستانتان آن را مشاهده کنند.

وایبر = Viber

•با نرم افزار وایبر نیز امکان تماس تلفنی و ارسال پیام رایگان بر بستر اینترنت به صورت رایگان فراهم شده است؛ نرم افزار پیام رسان واتس آپ - WhatsApp - نیز از ارتباط دیتا و یا WiFi برای ارسال پیام استفاده می کند و دیگر لازم نیست کاربر هزینه ای برای پیام کوتاه پرداخت کند. همچنین نرم افزار تانگو تماس صوتی تصویری رایگان با میلیون ها نفر از طریق WiFi و یا دیتا را برقرار می کند و اینستاگرام نیز شبکه اجتماعی با قابلیت به اشتراک گذاری عکس و تصویر است.

•محبوب ترین نرم افزار برقراری تماس اینترنتی در دنیا، بعد از نصب آن و اتصال به اینترنت از طریق سیم کارت یا WiFi در آن ثبت نام کنید. برای مکالمه با دوستانتان باید طرف مقابل نیز این برنامه را نصب داشته باشد که خود وایبر به شما برای شناسایی دوستانی که وایبر را بر روی گوشی اندرویدی خود نصب دارند کمک می کند.

واتس آپ

•با این برنامه قطعا با SMS های معمولی خداحافظی می کنید! این شعار بزرگترین و معروفترین شعاری است که سازندگان این نرم افزار آن را بیان می کنند. واتس آپ نیز یکی از محبوب ترین نرم افزارها در نوع خود به شمار می آید که می تواند جایگزین ارسال اس ام اس ها به صورت معمول برای شما شود.

واتس آپ

•تا کنون هیچ شرکت دیگری نتوانست در مدت زمان چهار سال نخست خود با سرعتی شبیه واتس آپ پیشرفت کند. این سرعت یعنی ۴۵۰ میلیون کاربر فعال روزانه که همچنان در هر روز یک میلیون کاربر به آن افزوده می شوند. زاگر برگ می گوید: « این اپلیکیشن در مسیری برای برقراری ارتباط یک میلیارد نفر، قرار دارد.»

۴۴ درصد از کاربران اسمارت فون ها حداقل یک بار در هفته از اپلیکیشن واتس آپ (whatsapp) استفاده می کنند. این رقم برای فیس بوک که حالا بیش از یک میلیارد کاربر در سراسر جهان دارد ۳۵ درصد است.

واتس آپ حالا ماهانه بیش از 4۵۰ میلیون کاربر فعال دارد. کاربرانی که روزانه دست کم ۴۰۰ میلیون عکس رد و بدل می کنند. نزدیک ترین رقیب به واتس آپ وی چت است که حالا چیزی در حدود ۲۴۰ میلیون کاربر فعال در سراسر جهان دارد. این گروه حالا ۵۰ میلیارد پیغام را روزانه از طریق هفت پلت فرم هدایت می کند. میزان سرپا بودن سرویس در این محصول ۹۹٫۹ درصد است و این چنین است که اعتماد کاربران را به خود جلب کرده است.

خرید اپلیکیشن پیام رسان واتس اپ

• شرکت فیس بوک اقدام به خرید اپلیکیشن پیام رسان واتس اپ به ارزش ۱۹ میلیارد دلار نمود. این اپلیکیشن تقریباً شبیه به مسینجر فیس بوک است که برای پیام رسانی تحت موبایل از آن استفاده می شود

ooVoo

• پس از بسته شدن نرم افزار وی چت بسیاری از کاربران ooVoo را به عنوان مقصد خود انتخاب کرده اند! از نظر امکانات محدودتر از برنامه ویچت می باشد اما رابط کاربری ساده و انتقال فایل های صوتی با کمترین حجم از جمله مواردی است که باعث شده است میلیون ها کاربر در سراسر جهان از ooVoo برای تماس و ارتباط با دوستان خود استفاده کنند. ooVoo امکان تماس تصویری را نیز برای کاربران خود ایجاد کرده است که می توانید در حین برقراری تماس از افکت های زیبای تصویری که در نرم افزار گنجانده شده است نیز استفاده کنید.

DiDi

• دی دی (DiDi) : یکی از شبیه ترین نرم افزارها به شبکه اجتماعی وی چت می باشد که به دلیل ترافیک مصرف بالای سی پی یو نتوانسته به محبوبیت رقیب خود برسد! با استفاده از این نرم افزار می توانید به صورت گروهی با دوستانتان به گفتگو پردازید و عکس هایشان را لایک کنید. امکانات دی دی تقریباً با وی چت برابری می کند، پس در صورتیکه با وی چت کار کرده باشید مشکلی با استفاده از نرم افزار اندروید دی دی نخواهید داشت!

kik

• کیک (kik) : از مواردی که درباره مسنجر kik می توان به آن اشاره کرد، امکان ارسال پیام با اینترنت کم سرعت است. با توجه به فشرده سازی که در موتور این نرم افزار اندروید قرار داده ها با حجم بسیار کم انتقال پیدا می کنند و باعث کاهش مصرف اینترنت شما می شود. همچنین این امکان را نیز فراهم می کند که با سرعت بسیار کم اینترنت امکان استفاده کامل از این مسنجر قدرتمند را داشته باشید.

KakaoTalk

• KakaoTalk : نرم افزاری با امکانات قابل قبول که توانسته بیش از 110 میلیون کاربر در جهان را با خود همراه کند. از مهمترین ویژگی های این نرم افزار پیام رسان می توان به قابلیت delivery اشاره کرد. با استفاده از این قابلیت این امکان برای شما فراهم می شود که از خوانده شدن یا نشدن پیامتان توسط دریافت کننده آن با خبر شوید. در این نرم افزار شماره موبایل همان نام کاربریتان خواهد بود و همچنین قابلیت اضافه کردن مخاطبین سیم کارتتان به لیست دوستان شما را دارا می باشد.

Tango

• این نرم افزار نیز در کنار وایبر و واتس آپ یکی از محبوب ترین نرم افزار های پیام رسان اندروید به حساب می آیند. تانگو امکان نمایش دوستانی که از این برنامه استفاده می کنند را برای شما فراهم می آورد تا بتوانید راحت تر دوستان خود را پیدا کنید و با آنها به گفتگو پردازید. از مهمترین ویژگی هایی که باید به آن اشاره کنیم کیفیت صدا و تصویر فوق العاده بالای تانگو می باشد که باعث می شود انتقال داده های اطلاعاتی صوتی و تصویری با بالاترین کیفیت انجام شد.

nimbuzz

• نیم باز (nimbuzz) : مسنجری قدرتمند جهت برقراری ارتباط بین دو یا چند کاربر، نیم باز نرم افزار متنی است که باعث می شود به راحتی و در صورت دسترسی به اینترنت با کاربران لیست خود به صحبت پردازید. امکان آپلود فایل به مقدار نامحدود نیز در این مسنجر گنجانده شده است که به این وسیله می توانید عکس ها و ویدئوهای خود را نیز با دوستانتان به اشتراک بگذارید. از مواردی که در این نرم افزار اندروید وجود دارد اتصال آن به پروفایل فیسبوکتان است. کاربران نیم باز می توانند در صورت آنلاین بودن دوستانشان در فیس بوک با آنها به وسیله این مسنجر اندرویدی صحبت کنند.

واقعیت افزوده

- واقعیت افزوده Augmented Reality یک نمای فیزیکی زنده، مستقیم یا غیرمستقیم (و معمولاً در تعامل با کاربر) است، که عناصری را پیرامون دنیای واقعی افراد اضافه می کند. / این عناصر بر اساس تولیدات کامپیوتری که از طریق دریافت و پردازش اطلاعات کاربر توسط سنسورهای ورودی مانند صدا، ویدئو، تصاویر گرافیکی یا داده های GPS می باشد ایجاد می شود.
- واقعیت رایانه ای مفهوم کلی واقعیت افزوده است. / در واقعیت افزوده معمولاً چیزی کم نمی شود بلکه فقط اضافه می شود.
- همچنین واقعیت افزوده تا حدودی شبیه به واقعیت مجازی است که توسط یک شبیه ساز، دنیای واقعی را کاملاً شبیه سازی می کند.
- در واقع وجه تمایز بین واقعیت مجازی و واقعیت افزوده این است که در واقعیت مجازی کلیه عناصر درک شده توسط کاربر، ساخته شده توسط کامپیوتر هستند. اما در واقعیت افزوده بخشی از اطلاعاتی را که کاربر درک می کند، در دنیای واقعی وجود دارند و بخشی توسط کامپیوتر ساخته شده اند.
- واقعیت افزوده که اکنون به اختصار AR نامیده می شود؛ در عمل چیزی نیست جز تماشای یک پدیده در دنیای واقعی که به آن اطلاعات دیداری، شنیداری و ویدئویی کامپیوتری و یا اطلاعات برخاسته از جی پی اس (GPS) سیستم مکان یاب جهانی متکی بر ناوگان ماهواره ای - افزوده شده است.
- به عبارت بهتر؛ واقعیت افزوده محصول ارتباط دو جهان با یکدیگر است: جهان رسانه ای و جهان واقعی.
- واقعیت مجازی (Virtual Reality) را که به اختصار VR خوانده می شود نباید با AR یا همان واقعیت افزوده اشتباه گرفت.
- در مورد واقعیت مجازی؛ کلیه عناصری که توسط کاربر نهایی درک و دریافت می شود، ساخته کامپیوتر هستند؛ اما در واقعیت افزوده، بخشی از اطلاعاتی که کاربر می گیرد، در دنیای واقعی وجود دارد و بقیه بخش ها توسط کامپیوتر و در قالب دیجیتال ساخته شده اند.

گوگل گلس (پروژه عینک گوگل)

• کاهش هزینه های مخابراتی

تهدیدها:

• کاهش قدرت کنترل خانواده و دولت	• علت جذابیت شبکه های اجتماعی موبایلی
• امکان ترویج سبک زندگی غربی	• 1- جایگزینی برای کارکردهای تلفن مانند پیامک، تماس صوتی، تماس ویدئویی، ارسال فایل
• ترویج فساد اخلاقی	• 2- امکان شبکه سازی و گروه سازی میان دوستان
• ارتباطات نامحدود	• 3- ثبت اطلاعات و سابقه تماس ها
• جاسوسی / جمع آوری اطلاعات توسط بیگانگان	• 4- امکان به اشتراک گذاری اطلاعات و دیتا ها و فیلم و عکس
• نقض حریم خصوصی	• 5- امکان مکان یابی و اطلاع رسانی مبتنی بر اطلاعات مکانی
• اعتیاد اینترنتی	• 6- قدرت سرگرمی و بازی سازی
• هزینه های مستقیم و غیر مستقیم برای کاربران	• 7- محیط چند رسانه ای و متصل به اینترنت
	• 8- سادگی دسترسی
	• 9- مقرون به صرفه بودن در مقایسه با سایر خدمات مخابراتی

فرصتها:

نمونه های مرتبط استفاده از ظرفیت ها:

• ترویج فرهنگ اسلامی و ایرانی	• مقابله با تحریف نام خلیج فارس
• ارتباطات گروهی و شبکه ای میان گروه های انقلابی و اسلامی	• کمپین بازگرداندن نام ایران به فهرست یاهو
• گسترش علم و فناوری	• مساله هسته ای ایران
• آرایه آموزش های الکترونیک	• کمپین جین
• اطلاع رسانی سریع	
• نقش شبکه های اجتماعی در مدیریت بحران ها	
• تقویت هویت دینی و ملی در سطح بین الملل	

درگاه های اینترنتی علما و مراجع عظام

آدرس سایت	علما و مراجع	ردیف
Tohid.ir	آیت الله جعفر سبحانی	1.
Jannati.com	آیت الله جناتی	2.
Vahid-khorasani.ir	آیت الله حسین وحید خراسانی	3.
Mazaheri.ir	آیت الله حسینی مظاهری اصفهانی	4.
Leader.ir	رهبر معظم انقلاب: آیت الله خامنه ای	5.
Khansari.ir	آیت الله خوانساری	6.
Dastgheib.ir	آیت الله دستغیب	7.
Dozdozani.com	آیت الله دوزدوزانی	8.
Alkhoei.net	آیت الله سید ابوالقاسم خویی	9.
Imam-khomeini.com	آیت الله سید روح الله الموسوی الخمینی	10.
Sistani.org	آیت الله سید علی حسینی سیستانی	11.
Almodarresi.com	آیت الله سید محمد تقی مدرسی	12.
Shahrodi.org	آیت الله سید محمد حسین شاهرودی	13.
Alhakeem.com	آیت الله سید محمد سعید طباطبایی حکیم	14.
Esraco.net	آیت الله عبدالله جوادی آملی	15.
Alzanjani.ir	آیت الله عزالدین حسینی زنجانی	16.
Allamenoori.org	آیت الله علامه نوری	17.
Gorgani.ir	آیت الله علوی گرگانی	18.
Alisafi.ir	آیت الله علی صافی گلپایگانی	19.
Safi.org	آیت الله لطف الله صافی گلپایگانی	20.
Mojtaba-tehrani.ir	آیت الله مجتبی تهرانی	21.
Mohseni.af/farsi	آیت الله محسنی	22.
Bahjat.org	آیت الله محمد تقی بهجت فومنی	23.
Lankarani.net	آیت الله محمد فاضل لنکرانی	24.
Madani.sub.ir	آیت الله مدنی تبریزی	25.
Makaremshirazi.org	آیت الله مکارم شیرازی	26.
Ardebili.com	آیت الله موسوی اردبیلی	27.
Tabrizi.org	آیت الله میرزا جواد تبریزی	28.
Noorihamedani.com	آیت الله نوری همدانی	29.

دسترسی به منابع مرجع الکترونیکی

تعداد قابل توجهی سایت در اینترنت و در شبکه وب وجود دارند که با داشتن آدرس آنها می توان به محتوای آنها، منابع الکترونیکی قبلی یا منابع الکترونیکی جدید، دست یافت. با انتخاب هر یک از این منابع این امکان وجود دارد که به محتوای آنها نیز دست یافت. برخی از منابع مرجع الکترونیکی مرجع نیز بطور مستقل قابل دستیابی هستند. این منابع ممکن است بر روی دیسک های فشرده و یا بر روی شبکه های اطلاع رسانی قابل دسترس باشند. تفاوت عمده این منابع با منابع چاپی این است که اطلاعات موجود در آنها به لحاظ روزآمدی بر منابع چاپی برتر و سهل باب تر هستند، مکمل با ارزشی برای مجموعه مرجع کتابخانه باشند. موردی که به دلیل اهمیت بسیار آن در ادامه همین بخش و پس از معرفی سه موتور جستجوی پر کاربرد برای دستیابی به اطلاعات موجود در اینترنت، مثالهایی از آنها ارائه می شود.

شیوه های دستیابی به منابع الکترونیکی اطلاعات

با رشد روز افزون امکانات جستجو در منابع الکترونیکی، شیوه های نظم دهی به اطلاعات و شیوه های جستجوی اطلاعات پیچیده تر و در عین حال سودمندتر از آنهایی شده است که در منابع چاپی میسر است. مهمترین این شیوه ها، شیوه هایی است که جستجوی پیش از یک واژه را در هر تک مرحله جستجو مورد توجه قرار داده است. مهمترین این شیوه ها، دستیابی به اطلاعات دقیق تر با بکارگیری مجموعه قواعدی است که با عنوان قواعد بولی شناخته شده اند.

این قواعد با سه عملگر « و = AND »، « یا = OR » و « بجز یا نه = NOT » که هر یک مفاهیم خاصی را به رایانه منتقل می کند و مطالب متفاوتی را بازیابی می کند، در زیر به اختصار معرفی می شوند:

هرگاه بر آن باشیم که دایره جستجو را محدودتر کنیم و مدارکی را بجوئیم که هر دو یا هر چند واژه مورد نظر را همزمان در بر داشته باشند، از عملگر « و = AND » استفاده می کنیم. مثلاً «تهران و» شیراز. این جستجو مدارکی را که هم به تهران و هم به شیراز پرداخته است، بازیابی می کند.

هرگاه بر آن باشیم که دایره جستجو را گسترده تر کنیم و مدارکی را بجوئیم که یا هر دو واژه یا این واژه یا آن واژه را در بر دارند، از عملگر « یا = OR » استفاده می کنیم. مثلاً «تهران یا» شیراز. این جستجو مدارکی را که هم به تهران و هم به شیراز پرداخته اند یا مدارکی را که فقط به تهران یا فقط به شیراز پرداخته اند بازیابی می کند.

هرگاه بر آن باشیم که دایره جستجو را حتی در داخل یک مفهوم یا موضوع محدودتر کنیم و مدارکی را بجوئیم که فاقد بخشی از مفهوم عامتر مورد جستجو نباشد، از عملگر « نه یا بجز » یا عملگر « Not » استفاده می کنیم. مثلاً «ایران « غیر از » تهران. این جستجو مدارکی را که به ایران مربوط هستند، اما به تهران پرداخته اند بازیابی می کند.

شیوه های جستجوی متفاوت از این سه مورد نیز وجود دارد که در بخش معرفی جستجوی پیشرفته در موتورهای جستجو، به گونه ای عینی تر شرح داده می شوند.

جستجو از طریق موتورهای جستجو

برای جستجو در منابع مرجع موجود در اینترنت یا وب لازم است به یکی از دو مرورگر Netscape یا Internet وارد شویم. اگر نشانی سایت یا سرصفحه مشخصی را داریم، این نشانی را در محل تعیین شده روی مرورگری که در آن هستیم وارد می کنیم و پس از فرمان اجرا، منتظر می مانیم تا سرصفحه تعیین شده بازخوانده شود. اگر آدرس اینترنتی خاصی را در نظر نداریم و می خواهیم آدرس یا اطلاعاتی را که به آن نیاز داریم بیابیم، مناسبترین راه این است که از موتورهای جستجو استفاده کنیم. این موتورها، راهنما یا نمایه سایتیهای موجود در اینترنت هستند. هنگامی که موضوعی، مثلاً اصطلاح شناسی را در یکی از موتورها جستجو می کنید، آن موتور ابتدا در فهرست خود که از قبل بر اساس شناسایی سایتیهای موجود در اینترنت شکل گرفته است، به جستجو می پردازد و نشانی

سایتهایی را که تشخیص می دهد با موضوع مورد جستجو ارتباط دارد، روی صفحه ظاهر می کند. جستجوگر می تواند با مرور عناوین و توضیحات مربوط به این سایتها، سایت مورد نظر خود را انتخاب و فرمان فراخوانی آن سایت را با موشواره صادر کند. تعداد بسیار زیادی موتور جستجو وجود دارد که هر یک ویژگی خاص خود را داراست. اما بیشتر آنها امکان جستجوی ساده (کلید واژه ای) و جستجوی پیشرفته را در اختیار جستجوگر قرار می دهند. یادآور می شود که برآورده شده است هیچ یک از این موتورها بیش از 20 درصد از اطلاعات موجود در اینترنت را پوشش نداده اند، و بر این اساس هر گاه جستجویی جامع مورد نظر باشد، جستجو در بیش از یک موتور جستجو ضروری است. در زیر فهرستی مختصر از تعدادی موتورهای جستجو به ترتیب الفبای نام آنها ارائه شده است:

Altavista http://www.altavista.com
Excite http://www.excite.com
Google http://www.google.com
Hotbot http://www.hotbot.com
Infoseek http://www.infoseek.com
Lycos http://www.lycos.com
Metafind http://www.netafind.com
Opentext http://www.opentext.com
Yahoo http://www.yahoo.com

از میان انواع متفاوت موتورهای جستجو، لااقل در ایران، سه موتور جستجو پر مراجعه تر هستند. این سه عبارتند از، موتور جستجو یاهو، موتور جستجوی گوگل و موتور جستجوی آلتاویستا. این هر سه موتور، دارای امکانات جستجو ساده و امکانات جستجوی پیشرفته هستند و نمونه های خوبی هستند که با آشنایی با آنها، آشنایی با بیشترین شیوه های جستجوی موجود در شبکه های اطلاعاتی را میسر می سازد. در زیر امکانات جستجوی پیشرفته هر یک از این سه موتور که تشابهات بسیار و تفاوت اندکی دارند شرح داده می شود تا با بکارگیری آنها دستیابی به منابع مرجع الکترونیکی برای پاسخدهی به سئوالات مراجعان تسهیل شود.

انواع منابع مرجع اینترنتی

همانطور که قبلاً ذکر شد، به یکی از دو شیوه متفاوت می توانیم در اینترنت و در وب به جستجو پردازیم. اگر آدرس اینترنتی مشخصی را در دست نداریم، با وارد کردن موضوع مورد نظر و با استفاده از امکانات جستجوی پیوسته سایتهای مربوطه را فراخوانی و سایتی را که مناسبتر می نماید انتخاب می کنیم. هرگاه آدرس مشخصی را در اختیار داریم با وارد کردن آن آدرس در کادر جستجوی یکی از موتورهای جستجو، سراسفحه سایت مورد نظر را فراخوانی و با انتخاب گزینه یا گزینه های مناسب آنرا مورد بررسی قرار می دهیم. در زیر تعدادی از سایتهای مشخصی که اطلاعات موجود در آنها با یکی از قالبهای منابع مرجع چاپی همخوانی دارند، معرفی می شوند. در هر مورد چند سایت، به عنوان نمونه معرفی می شوند:

سالنامه های اینترنتی

سالنامه آماری ایران

این سالنامه که توسط مرکز آمار ایران به صورت چاپی و الکترونیکی منتشر می شود، مجموعه ای متنوع از آمارهای رسمی کشور ایران را بطور سالانه منتشر می کند. مرکز آمار ایران وظایف مختلفی بر عهده دارد. برخی از این وظایف عبارتند از: گردآوری اطلاعات در حوزه های علمی و اقتصادی و آماده کردن اطلاعات مورد نیاز برای برنامه ریزی و توسعه کشور، تجزیه و تحلیل و انتشار داده های آماری کشور نیز یکی دیگر از وظایف این مرکز است.

سالنامه ای که این مرکز منتشر می کند شامل 519 جدول می باشد و موضوعهای آن در 22 بخش و بر اساس دسته بندی بین المللی، گروه بندی می شود.

بخش های اصلی این سالنامه عبارتند از: بخشهای مربوط به زمین، آب و هوا، جمعیت، نیروی انسانی، کشاورزی، تجارت، حمل و نقل، ارتباطات، آموزش عالی، آموزش و پرورش و ...

این سالنامه هم به زبان انگلیسی و هم به زبان فارسی تولید می شود و تازه ترین اطلاعات آماری موجود بر روی سایت آورده می شود. نمایه جداول و نمودارهای آن قابل دسترس است. برای ارتباط با این سایت به آدرس www.sci.or.ir مراجعه کنید.

سالنامه آماری یونسکو

یکی از منابع آماری جهانی درباره ارقام مربوط به فرهنگ، آموزش و پرورش، کتابخانه ها، و تولید کتاب در کشورهای مختلف عضو است. این منبع ابزاری با اهمیت برای تحقیق و پژوهش می باشد. بخشی از وب سایت سازمان ملل به پایگاه های اطلاعاتی از جمله پایگاه های آماری به نشانی www.un.org/databases/index.html اختصاص دارد.

فهرستی از منابع آماری با انتخاب گزینه statistics & indicators ظاهر می شود. دسترسی به برخی از این منابع آماری مستلزم پرداخت هزینه اشتراک است.

برای دسترسی به سالنامه آماری الکترونیکی یونسکو به آدرس زیر مراجعه کنید.

www.uis.unesco.org/en/stats/statso.html

مراکز آماری جهان

اگر در جستجوی سایت یک مرکز آمار در کشوری خاص هستید، به نشانه زیر مراجعه کنید www.census.go/main. این راهنما بین مراکز آماری اکثر کشورهای در سطح بین المللی پیوند برقرار می سازد. مرکز آماری موجود در پنج قاره جهان در نشانی زیر نیز دسته بندی شده و قابل مشاهده و بررسی است <http://www.un.org/dept/unsd/gsnatstat.htm> شیوه دیگر برای دستیابی به منابع آماری، استفاده از سایت کتابخانه های دانشگاهی است. بسیاری از این کتابخانه ها انواع منابع مرجع، از جمله سالنامه ها و آمارنامه ها را گروه بندی کرده و در اختیار برقرار کننده ارتباط قرار می دهند. سایت زیر یکی از این موارد است:

www.lji.org

www.tug.libraries.on.ca/referencetools/factfigures.html

راهنماهای الکترونیکی

نمونه ای از راهنماهایی که در دسترسی به آنها در اینترنت میسر است موارد زیرند:

http://www.earl.org.uk/ask	راهنمای منابع مرجع الکترونیکی در اینترنت
http://sunsite.berkeley.edu/libweb	راهنمای کتابخانه های جهان
http://www/lights/c.html	راهنمای کتابخانه های دانشگاهی
http://www/uwaterloo.ca/society/webpages.html	راهنمای انجمن های علمی و حرفه ای
http://www.ingenta.com	راهنمای مجله های الکترونیکی
http://www.download.com	راهنمای نرم افزارها در اینترنت
http://www.shareware.com	دانلود نرم افزارهای مورد نیاز
http://www.facsaff.bucknell.edu/diction.html	راهنمای واژه نامه ها

دایره المعارفهای اینترنتی

دایره المعارف بریتانیکا

دایره المعارف الکترونیک بریتانیکا نسخه پیوسته (on-line) دایره المعارف بزرگ بریتانیکا است که اکنون در اینترنت به صورت رایگان در دسترس همه کاربران این شبکه قرار دارد. نسخه اینترنتی بریتانیکا افزون بر این که روزآمدترین ویرایش این منبع عظیم می باشد، واژه نامه مریام وبستر Merriam-webster's Dictionary را نیز در بر دارد. همچنین برای پوشش اخبار و اطلاعات مربوط به وقایع و رخدادهای جاری جهان، برگزیده ای از مطالب 70 مجله معروف دنیا نیز به آن اضافه شده است. در درون متن نسخه اینترنتی بریتانیکا، بیش از یکصد میلیون پیوند (link) به سایر صفحات وب وجود دارد.

این منبع مرجع را در نشانی اینترنتی زیر می توان: <http://www.ebtitannica.com> جستجو و مشاهده کرد

سرگذشت نامه های اینترنتی

انواع و اقسام سرگذشت نامه های عمومی و تخصصی در اینترنت موجود است. کافی است با یکی از سایتهای اینترنتی در زمینه سرگذشتنامه ها آشنا شوید، آنگاه به راحتی می توانید به انواع سرگذشت نامه ها دسترسی یابید و یا با سایر سایتهای مشابه در این زمینه پیوند (link) برقرار نمایند. برای مثال، سایت زیر را باز یابی کنید:

www.library.upenn.edu/resource/general/biography.html

در این سایت، منابع به چند دسته تقسیم شده و در هر دسته تعدادی سرگذشت نامه معرفی کرده است. از جمله، برندگان جایزه نوبل، اشخاص معروف در حوزه تجارت و بازرگانی، موسیقی دانان، سیاستمداران و دولتمردان، اشخاص مذهبی، افراد معروف در حوزه علوم و فن آوری و غیره. افزون بر این، این سایت امکان دسترسی به منابع مرجع دیگر را نیز فراهم آورده است. در سمت چپ صفحه، فهرستی از انواع منابع مرجع مشاهده می شود. برای آشنایی بیشتر یکی از منابع سرگذشتنامه ای موجود در این سایت، برندگان جایزه نوبل، را بررسی می کنیم. در این منبع شرح حال افرادی که در رشته های مختلف برنده جایزه نوبل شده اند، آمده است. کافی است که در محل جستجو، نام فرد و یا سال مورد نظر خود را وارد کنید و روی کلید Go اشاره کنید تا جستجو شروع شود. در این سایت، علاوه بر شرح حال برندگان جایزه نوبل، متن سخنرانی افراد، تصویری از آنها، خطابه نوبل و دیگر منابع موجود در وب درباره آن افراد قابل دسترسی است. در بالای صفحه، حوزه های موضوعی اعطای جایزه نوبل از قبیل: فیزیک، شیمی، پزشکی، ادبیات، صلح و اقتصاد مشاهده می شود. می توانید با انتخاب یکی از آنها، جستجوی خود را به یکی از رشته های فوق محدود نمایید. افزون بر این، در این سایت اطلاعاتی درباره مؤسسه ها و اعضای کمیته انتخاب کاندیدای اعطاء جایزه نوبل، نحوه انتخاب فرد برگزیده و زمان محل برگزاری آن در هر سال وجود دارد. آدرس اینترنتی برندگان جایزه نوبل در زیر آمده است.

www.nobel.se

سایت Authors information سایتی است که سیاهه ای از نویسندگان را معرفی می کند. در این سایت اطلاعات مربوط به کتابهای نویسندگان نیز قابل باز یابی است / آدرس قابل دسترسی: www.bookbrowser.com/authors/index.html

سایت نویسندگان کتابهای آموزشی با آدرس اینترنتی www.lifia.info.unlp.edu.ar/ppp/author.html سایتی است که نویسندگان فعال در امور آموزشی را معرفی می کند. برخی از اطلاعاتی که در هر مورد ارائه می شود، آثار، برنامه های آموزشی و موضوع مورد تدریس می باشد.

سایت شاعران وداستان نویسان با آدرس اینترنتی زیر شاعران، نویسندگان و داستان نویسان قرن بیستم را معرفی می کند.

www.grossmont.k12.Ca.us/mtmiguel/library/authors.html

کنفرانس های اینترنتی

با جستجو در سایتهای مربوط به کنفرانسها نه تنها می توان از موضوع، زمان، مکان، امکانات و هزینه های کنفرانسها با خبر شد بلکه می توان با پست الکترونیکی اقدام به ثبت نام برای شرکت در آنها کرد. محل اقامت رزرو کرد و از اطلاعات و راهنماییهای برگزار کنندگان مطلع شد. از طریق همین سایتهای حتی می توان متن الکترونیکی چکیده مقاله خود را یا متن کامل آن را برای برگزار کنندگان ارسال کرد. از جمله این سایتهای Gordon Research Conference است که با نشانی grc.uri.edu دسترس پذیر می شود. در این سایت با انتخاب All conference database تمام کنفرانسها بر اساس عنوان بازیابی می شود. در همین صفحه با انتخاب Attending A Conference می توان درباره مراحل ثبت نام اطلاعات لازم را به دست آورد.

از دیگر سایتهای معروف برگزاری کنفرانسها Academic Conference calender می باشد که دارای سیاهه ای بر اساس حروف الفبای عنوان کنفرانسها است. این سایت ویژه کنفرانسهایی است که در مراکز دانشگاهی برگزار می شود. نشانی اینترنتی این سایت www.eerdmans.com/AcConfcalendar.html است.

سایت دیگری با عنوان Conference Calendar با نشانی www.esf.org/euresco/oo/c-caloo.html وجود دارد. در ضمن اگر به دنبال کنفرانسهای مربوط به یک حوزه تخصصی باشید، می توانید یکی از موتورهای جستجو، مثلاً Google، تحت موضوع مربوطه و کلید واژه Conferences جستجو کنید. نمونه هایی از کنفرانسهای تخصصی عبارتند از: Agriculture Science با نشانی www.grc.uri.edu در حوزه کشاورزی، و سایت www.tu.chenit2de/physik در حوزه فیزیک.

راهنمای مجلات و مقاله نامه های الکترونیکی

New jour راهنمایی است که شما را در جریان اطلاعات مربوط به مجلات جدید و خبرنامه های الکترونیکی تولید شده بر روی اینترنت قرار می دهد. افزون بر این راه دسترسی به مقالات مجلات را نیز فراهم می کند. در این سایت افزون بر شماره های جدید، به آرشیوی از شماره های سالهای گذشته چندین هزار مجله الکترونیکی دسترسی دارید. این سایت را کتابخانه دانشگاه کالیفرنیا (در پردیس سن دیه گو) مدیریت میکند و اطلاعات آن از طریق <http://www/gort.ucsd.edu/newjour> قابل جستجو و بازیابی است. اطلاعاتی که برای مجله ارائه می شود عبارتند از عنوان مجله، ناشر، شماره اینترنتی و نیز شماره استاندارد نشریه، موضوع، آدرس پستی و خلاصه ای از محتوای مجله. جستجوی مجلات از طریق فهرست الفبایی عنوان میسر است. با انتخاب عنوان یک مجله از فهرست الفبایی، شماره ها و جلدهای مختلف نشریه ظاهر می شود. با انتخاب هر شماره ابتدا فهرست مندرجات آن شماره قابل رویت می شود. سپس چکیده هر مقاله ای که مورد نظر شماست، قابل بازیابی است. چنانچه اصل مقاله بصورت پیوسته در دسترس باشد، آدرس اینترنتی آن ارائه می شود. این سایت از جامعیت بسیار بالایی برخوردار است و در آن مجله های پژوهشی و علمی نیز قابل ردیابی است.

سایت net iran

با انتخاب قسمت در سایت net iran با آدرس اینترنتی <http://www.netiran.com> می توان راهنمای مجلات ایران را ملاحظه کرد که در آن 1001 عنوان نشریه با ذکر نام، موضوع، مدیر مسئول، تلفن و فاکس نشریه معرفی شده است. از طرفی، ضمن معرفی سایتهای خبری Tehran Times, iran news و Iran امکان جستجو در این مجموعه را از سال 1993 از طریق جستجوی کلیدواژه یا جستجوی مفهومی فراهم می نماید. بیشتر مطالب تمام متن می باشند.

در سایت www.magiran.com اطلاعات بیش از 500 نشریه داخلی (روزنامه و مجله) معرفی شده اند. بیش از 20 نشریه متن کامل مطالب خود را در این سایت ارائه می کنند که اسامی برخی از آنها در صفحه اول سایت آمده است و متن کامل برخی از نشریات نیز از طریق پیوند به سایت اصلی نشریه قابل دسترسی است. با درج عبارت WWW در بخش جستجوی نشریه می توان فهرست

نشریاتی را که دارای آدرس اینترنتی هستند، مشاهده کرد. جستجو در این سایت از طریق فهرست الفبای عناوین مجلات و فهرست موضوعی میسر است.

منابع جغرافیایی اینترنتی

یکی از سایتهایی که با مراجعه به آن می توان اطلاعاتی درباره شهرهای توریستی، نقاط دیدنی و سایتهای گوناگون در زمینه های مختلف را جستجو کرد سایت Iran view به نشانی اینترنتی www.iranview.com است. مثلاً هرگاه در این سایت گزینه mashhad kit co انتخاب شود، می توان سیاهه ای از مجله های الکترونیکی در حوزه های مختلف به خصوص رایانه و مهندسی را دید و با انتخاب هر کدام به عنوان مورد نظر دسترسی پیدا کرد.

سایت اینترنتی ISI با نشانی www.IsInet.com قابل فراخوانی است. با انتخاب ISI home از سمت چپ صفحه اول و سپس انتخاب مناسب از صفحه بعد، سیاهه کامل مجله ها به صورت الفبایی عنوان نمایان می شود. دسترسی به مشخصات این مجلات از آن جهت سودمند است که در ISI مجلات طراز اول به لحاظ پژوهشی مورد توجه می باشند.

کتابشناسیهای اینترنتی

در سایت <http://www.ketabnet.org> اطلاعات کتابهای منتشر شده در ایران به صورت بانکهای اطلاعاتی، شامل کتابهای منتشر شده از سال 1369، فهرست کتابهایی که در هر روز منتشر می شود و کتابهای در حال چاپ ارائه می شود. با انتخاب بانکهای اطلاعاتی می توان منابع مورد نیاز را بر اساس عنوان، نویسنده، ناشر و یا موضوع جستجو کرد و آن را می توان بر اساس تاریخ نشر و نوبت چاپ نیز محدود کرد. در نتیجه جستجو، اطلاعات کامل کتاب انتخاب شده، موضوع و رده آن بر اساس رده بندی دیویی مشخص می شود.

سایت <http://asis.publishing.com> شامل کتابهای موسسه آسیا و گلچینی از کتابهای فارسی از ناشرین داخل ایران می باشد. منابع معرفی شده بر اساس موضوعهای شعر و عرفان، تاریخ و سیاست، هنر، رمان، فرهنگ و غیره مرتب شده و با انتخاب کاتالوگ و سپس موضوع مورد نیاز، می توان به سیاهه کتابهای معرفی شده در این سایت دسترسی پیدا کرد. افزون بر این، سیاهه هایی از کتابهای آمازون در مورد ایران را نیز بر اساس موضوع ارائه می کند.

در سایت <http://www.iranbooks.com> کتابهای فارسی و انگلیسی درباره ایران از سال 1358 تاکنون معرفی می شود، در صفحه اصلی آن با انتخاب check out our publications می توان این منابع را ملاحظه کرد. ضمن این که مشخصات کاملی از کتاب را ارائه می دهد. در بیشتر موارد توصیف محتوای کتاب، معرفی نویسنده و نقد کتاب را نیز به زبان انگلیسی به همراه دارد. سایت Gabriel با آدرس اینترنتی www.portico.bl.uk/gabriel/en/opacs.html بزرگ راه اطلاعاتی برای دسترسی به کتابشناسی های ملی اروپا است.

<http://www.bl.uk>

کتابشناسی ملی بریتانیا

<http://bibliographienationale.bnf.fr>

کتابشناسی ملی فرانسه

<http://www.loc.gov>

کتابشناسی کنگره آمریکا

یکی از سایتهایی که اخبار و اطلاعات قابل توجهی در مورد کتاب، چاپ کتاب و آمارهای مربوطه را فراهم می کند، سایت <http://publishing.about.com/cs/bookstats> است. در این سایت با انتخاب گزینه annual book pduction جدولی شامل نام 56 کشور ظاهر می شود. آمار تولید کتاب در این کشورها در ستونهای مقابل هر کشور نمایش داده شده است.

سایت www.lub.lu.se/ فهرست رایانه ای کتابخانه های کشورهای مختلف را ارائه می کند. منابع مورد نیاز از دو طریق telnet (اتصال از راه دور) و یا وب جهان گستر (www) قابل جستجو هستند.

سایتهای مرجع اینترنتی فارسی

سایت دانشگاههای ایران (مثلاً: سایت دانشگاه فردوسی با آدرس <http://um.ac.ir>)؛
سایت وزارتخانه های ایران (مثلاً: سایت وزارت علوم و تحقیقات و فن آوری با آدرس <http://molavi.mche.or.ir>)؛
سایت سفارت خانه های ایران (مثلاً: سایت سفارت ایران در انگلستان، لندن <http://www.iran.embassy.org.uk/>)؛
سایت پیش بینی آب و هوا (مانند: سایت ایرانیین ودر با آدرس www.itto.org/weather/index.html)؛
سایت سازمانها و مراکز تحقیقاتی (مانند: سایت مرکز پژوهش مجلس شورای اسلامی با آدرس <http://majlis.ir>)؛
سایت کتابخانه های ایران (مانند: سایت دانشگاه صنعتی امیرکبیر با آدرس <http://aku.ac.ir>)؛
سایت روزنامه های اینترنتی (مانند سایت روزنامه آفتاب یزد با آدرس www.aftab.News.com)
و سایت راهنمای مؤسسات آموزشی (مثلاً: <http://iranschoolnet.com/links/>)
سایت های فارسی که می توانند منابع مرجع اینترنتی تلقی شوند و برای پاسخدهی به پرسشهای مرجع مورد استفاده باشند:
سایت سازمان میراث فرهنگی <http://www.iranmiras.org/>
مرکز آمار ایران <http://www.sci.or.ir/persia>
مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی <http://www.isiri.org>
مرکز اطلاع رسانی و آمار زنان <http://iranwomen.org/home.htm>
سایت صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران <http://irib.com>
www.sid.ir

پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی: از طریق این سایت می توانید به متن کامل بیش از 217 هزار مقاله فارسی و بیش از 780 هزار انگلیسی، دسترسی آزاد داشته باشید. همچنین اطلاعات اکثر نشریات علمی پژوهشی و علمی-ترویجی جهت ارسال مقاله در این سایت به صورت طبقه بندی شده است.

www.magiran.com

از طریق این سایت می توان به متن کامل بیش از 900 هزار مقاله فارسی دسترسی داشته باشید و مقالات مورد نیاز را از نشریات گوناگون علمی و خبری دانلود کنید.

Isc.gov.ir

پایگاه استنادی علوم جهان اسلام منتشر کننده لیست مجلات معتبر کشورهای جهان اسلام است.

Noormags.com

نور مگز وابسته به مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی است که وظیفه شناسایی و عرضه مجلات تخصصی علوم انسانی و اسلامی را بر عهده دارد. این پایگاه در صورت عضویت در آن امکان دسترسی به مجلات تمام متن را در اختیار شما قرار می دهد .

www.ensani.ir

دسترسی به متن کامل بیش از 230 هزار مقاله تمام متن به صورت رایگان با دسته بندی موضوعی داده های علمی که در قالب بیش از 3100 موضوع حوزه های مختلف علوم انسانی /

Scj.sbu.ac.ir

از این سایت می توان به مقاله های فارسی از نشریات را در رشته های مختلف علوم اجتماعی و رفتاری و سایر موارد که در دانشگاه منتشر می شود دسترسی آزاد پیدا کرد.

www.civilica.com

دسترسی به متن کامل بیش از 350000 مقاله کنفرانس های ملی و بین المللی نشریات داخل کشور

سایت های اطلاع رسانی همایش ها و کنفرانس ها

http://medcongress.ir
http://oloompezeshki.com/congress
http://seminariran.ir
http://lastconferences.ir
http://iconf.ir
http://rightman.ir/category/conferences
http://rokhdad.net
http://iranroydad.com
http://irconferences.ir
http://www.e-seminar.ir
https://telegram.me/hamayesh
http://darkoob.ir/types/Conferences
http://bonyadhamayesh.ir/fa
http://hamayeshnews.com
http://hamayeshjoo.com
http://conf.isc.gov.ir
http://msrt.ir/fa/pages/conferences.aspx
https://conference.ut.ac.ir
http://conf.sbu.ac.ir
http://conf.atu.ac.ir
http://conference.iau.ir
http://www.bahamayeshban.ir
http://conference.pnu.ac.ir
http://civilica.org
http://civilica.com
http://symposia.ir
http://confindex.ir
http://confpress.ir
http://callforpapers.ir
http://iranconferences.ir
http://allconferences.ir
http://conferenceyab.ir
http://conferencealert.ir
http://allconferencealerts.ir
http://allconferencealerts.ir/en
http://tahamayesh.com

.....

سایت های شناسایی سرقت علمی :

1. http://ithenticate.com
2. http://turnitin.com
3. http://writecheck.com
4. http://anticutandpaste.com
5. http://doccop.com
6. http://copyscape.com
7. http://smallseotools.com/plagiarism
8. http://dustball.com/cs/plagiarism
9. http://academicplagiarism.com
10. http://plagscan.com
11. http://plagiarism-detect.com
12. http://paperrater.com/plagiarism_checker
13. http://duplichecker.com
14. http://grammarly.com/plagiarism-checker
15. http://plagium.com
16. http://plagiarisma.net
17. http://plagiarismdetector.net

سایت های دانلود کتاب

www.ketabnak.com
www.98ia.com
www.takbook.com
www.irpdf.com
www.parsbook.org
www.irebooks.com
www.farsibooks.ir
www.ketabesabz.com
www.readbook.ir

بانکهای اطلاعاتی

www.digitallibraryplus.com
www.daneshyar.net
www.umi.com/pqdauto
www.search.ebscohost.com
www.sciencedirect.com
www.emeraldinsight.com
www.online.sagepub.com
www.springerlink.com
www.scopus.com
http://apps.isiknowledge.com

وب سایت هایی برای دانلود رایگان مقالات علمی:

1. http://booksc.org
2. http://sci-hub.org
3. http://paperdl.com
4. http://gigapaper.ir
5. http://freepaper.me
6. http://freepaper.us
7. http://goarticle.ir
8. http://elearnica.ir
9. http://freescience.ir
10. http://paperhub.ir
11. http://libdl.ir

پایان نامه های داخلی و خارجی

www.irandoc.ac.ir	
www.umi.com/pgdauto	
www.mhrn.net	
www.theses.org	
www.nlai.ir	کتابخانه ملی ایران،
www.loc.gov	کتابخانه ملی آمریکا
www.bl.uk	کتابخانه ملی انگلیس
http://eric.ed.gov	دسترسی آزاد روانشناسی و آموزش و پرورش
www.hadith.net/	فهرست مقالات، کتب و متون در زمینه حدیث، قرآن و اخلاق
www.worldatlas.com	اطلاعات عمومی کشورها
www.seraj.ir	پایگاه اطلاعات اسلامی
www.infolib.org	مقالات رایگان کتابداری و اطلاع رسانی
an.com	
www.findarticles.com	آرشیو مقالات از سال ۱۹۹۸
www.digital.library.upenn.edu/books	کتابخانه الکترونیک
www.srco.ir	رایانه و بانکهای اطلاعاتی فارس
www.wikipedia.org	دانشنامه آزاد اینترنتی
https://etd.ohiolink.edu/	دانشگاه اهایو
http://etd.lib.fsu.edu/ETD-db/	
http://www.dart-europe.eu/	دسترسی به پایان نامه های 435 دانشگاه از 24 کشور اروپایی
http://escholarship.org	دسترسی رایگان به بانک مقالات دانشگاه کالیفرنیا
http://www.lib.utk.edu	دسترسی رایگان به بانک مقالات دانشگاه TENNESSEE

http://www.oalib.com	دسترسی رایگان به 1,550,632 مقاله ی دانشگاهی
http://etheses.nottingham.ac.uk	دسترسی به پایان نامه های الکترونیکی دانشگاه ناتینگهام
http://www.intechopen.com	دسترسی رایگان به کتاب ها و ژورنال های سایت In Tech
http://digitool.library.mcgill.ca/R	دسترسی رایگان به مقالات علمی — دانشگاه McGill
http://highwire.stanford.edu	دسترسی رایگان به مقالات 1753 ژورنال دانشگاه استنفورد
http://www.doaj.org	Directory of Open Access Journals
دسترسی به مقالات و متون علمی Proceeding of the National Academy of Sciences	
http://www.pnas.org	ایالت متحده ی آمریکا

برخی از منابع مرجع الکترونیک و تحت وب

PubMed	
www.pubmed.com	
پایگاه اطلاعاتی پزشکی که حاوی اطلاعات بیش از 17 میلیون چکیده مقالات مجلات حوزه پزشکی است. این پایگاه اولین و مهمترین پایگاه اطلاعاتی برای دسترسی به آخرین یافته های تحقیقاتی در عرصه درمان و تشخیص بیماری ها در کلیه زمینه های پزشکی و علوم وابسته است .	
Internet movie database	
www.imdb.com	
بزرگترین و مهمترین پایگاه اطلاعاتی فیلمهای سینمایی جهان که اطلاعات بیش از 600 هزار فیلم و سریال تلویزیونی و نیز اطلاعات کارگردانها و سایر دست اندرکاران فیلم را در بر دارد. این پایگاه حتی از منابع چاپی نیز مهمتر است .	
Open Directory	
www.dmoz.org	
مهمترین راهنمای موضوعی در اینترنت که به صورت موضوعی به تقسیم بندی سایتهای اینترنتی می پردازد و توسط حدود 60 هزار متخصص موضوعی تهیه می گردد. از طریق این سایت می توان به فهرست کلیه سایتهای در یک زمینه خاص دست یافت و اطلاعات موجود در آن از کیفیت بالایی برخوردار است.	
PubMedCentral	
www.ubMedCental.com	
پایگاه اطلاعاتی پزشکی که حاوی متن کامل هزاران مقاله مجله، مقاله کنفرانس، پایان نامه و غیره در حوزه پزشکی است.	
E-prints LIS	
eprints.rclis.org	
آرشیو مقالات رایگان و تمام متن در حوزه کتابداری و اطلاع رسانی که امکان دسترسی به مقالات منتشر شده در برخی از مجلات علمی و کنفرانسها را میدهد .	
Google Books	
http://books.google.com	
محصول جدید شرکت گوگل که گفته می شود اطلاعات حدود 100 هزار کتاب را در بر دارد که بسیاری از آنها به صورت تمام متن نیز قابل دسترس هستند. این محصول گوگل انقلابی در دسترسی به کتابهای پیوسته است .	
Eric	
www.eric.ed.gov	

<p>پایگاه اطلاعاتی حوزه آموزش و پرورش و علوم تربیتی که حاوی اطلاعات بیش از 1 میلیون چکیده مقالات مجلات است و توسط وزارت آموزش و پرورش آمریکا تهیه می گردد. این پایگاه برای دسترسی به مقالات و تحقیقات حوزه علوم تربیتی و آموزش پرورش توصیه می شود .</p>
<p>CogPrints cogprints.org</p>
<p>آرشیو مقالات تمام متن و رایگان در حوزه زبان شناسی، زیست شناسی، کامپیوتر و علوم اجتماعی و رشته های دیگر که هزاران مقاله مجله و کنفرانس و طرح تحقیقاتی را در بر دارد.</p>
<p>Google Scholar http://scholar.google.com</p>
<p>یکی از مهمترین پایگاههای اطلاعاتی برای بازیابی مقالات علمی در محیط وب که شبکه استنادی میان دهها هزار مقاله علمی را نظیر ای اس ای مهیا ساخته است و در رشته های علوم و علوم اجتماعی اهمیت بسزایی دارد .</p>
<p>Agricola agricola.nal.usda.gov</p>
<p>پایگاه اطلاعاتی کشاورزی که توسط کتابخانه ملی کشاورزی آمریکا در دسترس قرار گرفته است و حاوی اطلاعات بیش از 3 میلیون چکیده مقالات مجلات حوزه کشاورزی است. از طریق این پایگاه می توان به آخرین یافته های تحقیقاتی در زمینه های مختلف کشاورزی دست یافت .</p>
<p>CiteSeer citeseer.ist.psu.edu</p>
<p>آرشیو مقالات تمام متن در حوزه کامپیوتر که از طریق آن می توان به هزاران مقاله در حوزه کامپیوتر دست یافت</p>
<p>Google Translation http://translate.google.com</p>
<p>از طریق نرم افزار ترجمه گوگل می توان چکیده مقالات یا هر متن و حتی سایتهای اینترنتی را از زبان فارسی یا بیش از 50 زبان دیگر ترجمه کرد و بلعکس .</p>
<p>USPTO www.uspto.gov</p>
<p>پایگاه اطلاعاتی پروانه های ثبت اختراعات آمریکا که امکان دسترسی به هزاران پروانه ثبت اختراع را می دهد و می تواند در زمینه های علوم فنی و مهندسی و پزشکی و نیز حوزه شیمی و مکانیک کاربرد فراوان داشته باشد</p>
<p>Arxiv www.arxiv.org</p>
<p>مهمترین آرشیو مقالات تمام متن و رایگان در حوزه فیزیک و ریاضیات که هزاران مقاله مجله و کنفرانس و طرح تحقیقاتی را در بر دارد</p>
<p>Tineye www.tineye.com</p>
<p>پایگاه بازیابی تصاویر در محیط اینترنت که از فناوری جدیدی برای انطباق تصاویر در محیط وب بهره می گیرد .</p>
<p>Onelook dictionary www.onelook.com</p>

<p>ابر فرهنگ اینترنتی که امکان جستجو در بیش از هزار فرهنگ لغات عمومی نظیر آکسفورد و کمبریج و نیز فرهنگ های تخصصی در کلیه علوم را می دهد. از طریق این پایگاه می توان معنی لغات انگلیسی در بیش از هزار فرهنگ تخصصی از آشپزی تا کشاورزی گرفته تا علوم کامپیوتر و مخابرات دسترسی پیدا کرد</p>
<p>National Academic Press</p>
<p>www.nap.edu</p>
<p>از طریق سایت انتشارات آکادمیک پرس می توان به بیش از 4000 کتاب معبر دانشگاهی که در نمایشگاههای بین المللی کتاب به فروش می رسند به طور رایگان دسترسی پیدا کرد.</p>
<p>Mag Iran</p>
<p>www.magiran.com</p>
<p>پایگاه اطلاعاتی مجلات، روزنامه ها و نشریات کشور که توسط بخش خصوصی تهیه شده است و از طریق اشتراک در آن می توان به اطلاعات کتابشناختی و متن کامل نشریات و به خصوص مجلات علمی- پژوهشی و علمی ترویجی دست یافت .</p>
<p>IranDoc</p>
<p>www.irandoc.ac.ir</p>
<p>از طریق این سایت که متعلق به پژوهشکده اطلاعات و مدارک علمی ایران است می توان به مجموعه ای از پایگاههای اطلاعاتی علمی در ایران شامل پایان نامه ها، مقالات مجلات، سمینارها و طرح های تحقیقاتی دست یافت. این پایگاه برای پیشینه پژوهشی منابع فارسی توصیه می شود.</p>
<p>پایگاه اطلاعاتی استنادی جهان اسلام</p>
<p>www.isc.gov.ir</p>
<p>پایگاه استنادی نسبتا نوظهور که از طریق آن می توان به شبکه استنادی مجلات علمی ایران دست یافت که توسط مرکز منطقه ای علوم و فناوری شیراز تهیه شده است و مجلات پر استناد ایران را نشان می دهد .</p>
<p>Journal Citation Reports</p>
<p>ww.isiknowledge.com</p>
<p>این پایگاه فهرست مجلات هسته نمایه شده در ای اس ای در رشته های مختلف را در بر دارد و مهمترین منبع برای انتخاب و سفارش مجلات هسته و پر استناد در رشته های مختلف است .</p>
<p>پایگاه استنادی ISI</p>
<p>www.isiknowledge.com</p>
<p>پایگاه گران قیمت آی اس ای که تنها در برخی از دانشگاههای کشور قابل دسترس است و از طریق آن می توان به جستجوی مقالات علمی در بیش از 10 هزار مجله پر استناد در جهان دست یافت. این پایگاه مهمترین منبع برای تحقیقات بین المللی است</p>
<p>پایگاه استنادی Scopus-</p>
<p>www.scopus.com</p>
<p>پایگاه استنادی نوظهوری که در سال 2005 به عنوان رقیب ای اس ای بوجود آمد و شبکه استنادی میان 17 هزار مجله بین المللی را در اختیار محققان قرار می دهد.</p>
<p>میز مرجع DMOZ</p>
<p>www.dmoz.org/reference</p>
<p>در این بخش می توان به فهرست کلیه منابع مرجع اینترنتی از فرهنگ ها، راهنماها، دیراه المعارف ها، مجلات و کتابشناسی ها گرفته تا نقشه ها، منابع جغرافیایی، شرح حال ها، کتابهای الکترونیکی، موزه ها و کتابخانه ها دست یافت.</p>

بانک های اطلاعاتی و منابع علمی تحت وب

http://www.olaviatha.ir	سامانه جامع اولویت های پژوهشی کشور
http://www.irantahgig.ir	دانلود پرسشنامه های مدیریتی
http://www.sci-hub.cc	دانلود رایگان مقالات معتبر بین المللی ISI و SCOPUS
http://www.ISImotarjeminiran.com	دانلود رایگان مقالات معتبر
http://www.journalfinder.elsevier.com	سنجش اعتبار نشریات بین المللی
http://www.scimagojr.com	سنجش اعتبار نشریات بین المللی
http://www.paper.sharifyar.com	موتور جستجوی ژورنال شریف یار
http://www.ensani.ir	پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی
http://www.ganj.irandoc.ac.ir	پایگاه گنج (گنجینه علمی ایرانیان)
http://www.sid.ir	پرتال جامع علوم انسانی
http://www.magiran.com	بانک اطلاعات نشریات کشور
http://www.civilica.com	مرجع دانش (سویلیکا)
http://www.http://journals.police.ir	سامانه یکپارچه نشریات علمی ناجا
http://www.system.parsiblog.com	پایگاه مقالات علمی مدیریت
http://www.journals.ut.ac.ir	دانلود رایگان مقالات نشریات دانشگاه تهران
http://www.scj.sbu.ac.ir	سامانه نشر دانش دانشگاه شهید بهشتی
http://www.naskavar.com	خرید کتاب های خارجی
http://maktabhoooneh.org	آموزش الکترونیکی رایگان مکتب خونه
http://www.paperdl.com	سامانه خودکار دریافت مقالات انگلیسی
http://freepaper.me	دانلود کننده مقالات علمی انگلیسی
http://www.elearnica.ir	دانلود رایگان مقاله های انگلیسی ایلرنیکا
http://www.freepaper.ir	دانلود رایگان مقالات انگلیسی با امکان ترجمه
http://www.journaltoacs.ac.uk	نشریات معتبر علمی جهان: مقالات رایگان انگلیسی
http://www.dart-europe.eu	پرتال پایان نامه های رایگان انگلیسی اروپایی
http://www.en.bookfi.org	بوک فای (کتابهای رایگان انگلیسی)
http://www.onlinebooks.library.upenn.edu	کتابهای آن لاین انگلیسی
http://www.avaxsearch.com	جستجوگر آواکس (کتابهای رایگان انگلیسی)
http://www.lib.isu.ac.ir	پایگاه های اطلاعاتی آن لاین مقالات انگلیسی
http://www.journals.msrt.ir	کمیسیون نشریات علمی کشور
http://www.upenn.edu	منابع دانشگاه پنسلوانیا

www.olaviatha.ir

سامانه جامع اولویت های پژوهشی کشور

سامانه جامع اولویت های پژوهشی کشور با هدف متناسب سازی پژوهش های دانشگاهی با نیازهای علمی کشور توسط متخصصان و پژوهشگران داخلی راه اندازی شده است. این سامانه به صورت رایگان قابل دسترسی برای همه اساتید، دانشجویان و پژوهشگران کشور است. مهمترین ویژگی های این سامانه عبارتند از:

(1) جستجوی پیشرفته:

می توان به صورت پیشرفته و با ویژگیهای مختلفی به جستجوی اولویت های پژوهشی پرداخت. مثلا می توان بر اساس حوزه فعالیت صنعتی، رشته دانشگاهی، میزان حمایت مالی، شرط معدل، شروط خاص اولویت پژوهشی به جستجو پرداخت.

(2) اولویت های حمایت دار:

به کمک جستجوی تعریف شده در سایت می توان اولویت های پژوهشی ای که انجام آنها حمایت مالی داشته و یا کسر خدمت سربازی داشته و یا افراد را در اولویت استخدامی دستگاهها و شرکتهای دانش بنیان قرار می دهد تعیین کرد.

www.irantahgig.ir

دانلود پرسشنامه های مدیریتی

از طریق سایت ایران تحقیق می توانید پرسشنامه های استاندارد و طبقه بندی شده مدیریت و سایر رشته ها را خریداری و دانلود نمایید.

<http://www.sci-hub.cc>

دانلود رایگان مقالات معتبر بین المللی ISI و SCOPUS

با استفاده از این سایت روسی می توانید به صورت رایگان بالغ بر 47 میلیون مقاله معتبر علمی را دانلود نمایید. برای استفاده از این کتابخانه مجازی، می توانید ابتدا به بانک های اطلاعاتی معتبر جهانی از جمله

ScienceDirect
IEEE Xplore Digital Library
Emerald Insight
Springer Link
The ACM Digital Library

مراجعه نموده و مقاله مورد نظر خود را جستجو نمایید، سپس لینک چکیده یا کد DOI مقاله را در این کتابخانه کپی نموده و

مقاله مورد نظرتان را رایگان دریافت نمایید

ISImotarjeminiran.com

دانلود رایگان مقالات معتبر

در این سایت می توانید به صورت رایگان صدها هزار مقاله علمی را از بانک های اطلاعاتی معتبر جهانی نظیر موارد زیر را دانلود کنید

ScienceDirect
IEEE Xplore Digital Library
Emerald Insight /
Springer Link
The ACM Digital Library

ELSEVIER

Find the perfect journal for your article

journalfinder.elsevier.com

موتور پیشنهاد نشریات مرتبط برای مقاله شما

بعد از نوشتن یک مقاله بین المللی به دنبال ژورنالی باید گشت که مقاله مان را به آنجا بفرستیم برای داوری و چاپ. چگونه این ژورنال ها را باید پیدا کرد؟ در این پست یک وبسایت را به شما معرفی می کنم که به شما در این راه کمک خواهد کرد و اطلاعات مفیدی را به شما ارائه خواهد نمود. برای استفاده از این موتور جستجو، ابتدا عنوان و چکیده مقاله خود را در بخش مربوطه وارد می کنید و حوزه ی آن را انتخاب می کنید، سپس لیستی از ژورنال های بالقوه برای شما نشان داده می شود. جالب این است که می توانید در این لیست مدت زمان انتظار را برای چاپ نهایی مقاله ی خود در هر ژورنال مشاهده کنید. همچنین اطلاعات بسیار مفید دیگری مانند ضریب تاثیر ژورنال، مدت زمان بررسی مقاله توسط ادیتور، درصد پذیرش مقالات و غیره نیز در نتایج برای هر ژورنال مشخص شده است.

<http://scimagojr.com>

سنجش اعتبار نشریات بین المللی

به منظور ارسال مقالاتتان برای نشریات معتبر جهانی، از طریق این سایت می توانید نشریه های معتبر بین المللی را بر اساس قلمرو و طبقه بندی موضوعی جستجو نموده و با رتبه بندی علمی آنها آشنا شوید و اچ ایندکس و دسته بندی مقاله در Q1 و Q2 و Q3 و Q4 را در سالهای مختلف مشاهده نمایید.

<http://paper.sharifyar.com>

موتور جستجوی ژورنال شریف یار

موتور جستجوی ژورنال شریف یار جهت جستجو و اعتبارسنجی ژورنالهای علمی طراحی و راه اندازی شده است. با استفاده از این جستجوگر می توانید اطلاعاتی جامع درباره یک ژورنال بدست آورید. این اطلاعات عبارتند از: اطلاعات کلی ژورنال انتخابی شما چیستند؟ به طور مثال متعلق به کدام کشور است؟ توالی چاپ آن چگونه است؟ در چه رشته هایی مقاله چاپ می کند؟ وبسایت اصلی آن کدام است و ... / آیا ژورنال مورد نظر شما یک ژورنال ISI یا یک ژورنال ISC هست یا خیر؟ / ضریب تاثیر یا ایمپکت فاکتور ژورنال (Impact Factor) چه مقدار و از چه نوعی است؟ / آیا ژورنال جستجو شده در آخرین لیست نشریات نامعتبر یا همان لیست سیاه (Black List) وزارت علوم یا دانشگاه آزاد اسلامی قرار دارد یا خیر؟ / آیا ژورنال مورد نظر شما ژورنال جعلی است یا یک ژورنال هایجک (سرقت الکترونیکی) شده است یا خیر؟

<http://www.ensani.ir>

-پرتال جامع علوم انسانی

از طریق این پرتال میتوانید به متن کامل بیش از 230 هزار مقاله تمام متن به صورت رایگان دسترسی داشته باشید. مزیت این پرتال دسته بندی موضوعی داده های علمی در آن می باشد که در قالب بیش از 3100 موضوع، حوزه های مختلف علوم انسانی را شامل می شود. مزیت دیگر پرتال جامع علوم انسانی جستجوی پیشرفته جهت دسترسی آسان به منابع پرتال جامع علوم انسانی می باشد.

<http://ganj.irandoc.ac.ir>

– پایگاه گنج (گنجینه علمی ایرانیان)

در این پایگاه اطلاعات مربوط به بیش از 305 هزار پایان نامه ایرانی، بیش از 130 هزار مقاله مجلات علمی، بیش از 14 هزار پایان نامه ایرانیان خارج از کشور، بیش از 163 هزار مقاله همایش های ایران و بیش از 37 هزار پرویزال قرار داده شده است. در این سایت میتوانید به صورت رایگان عضو شده و از اطلاعات موجود با جستجوی پیشرفته استفاده نمایید.

www.sid.ir

– پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی

از طریق این سایت می توانید به متن کامل بیش از 217 هزار مقاله فارسی و بیش از 780 هزار مقاله انگلیسی، دسترسی آزاد (Open Access) داشته باشید و مقالات موردنیازتان را به صورت رایگان دانلود کنید. همچنین اطلاعات اکثر نشریات علمی-پژوهشی و علمی-ترویجی جهت ارسال مقاله در این سایت به صورت طبقه بندی شده و با قابلیت جستجو آورده شده است. اطلاعات برخی طرح های پژوهشی اجرا شده یا در دست اجرا و همچنین فراخوانهای پژوهشی در این سایت قرار داده می شود.

www.magiran.com

بانک اطلاعات نشریات کشور

از طریق سایت magiran می توانید به متن کامل بیش از 900 هزار مقاله فارسی دسترسی داشته باشید (با اشتراک طلایی 20 هزار تومان در سال) و مقالات موردنیازتان را از نشریات گوناگون علمی و خبری دانلود کنید.

<http://www.civilica.com>

مرجع دانش (سیولیکا)

در این بانک اطلاعاتی می توانید به متن کامل بیش از 340 هزار مقاله کنفرانسهای ملی و بین المللی و همچنین نشریات معتبر داخل کشور دسترسی داشته باشید. دانلود مقالات از این سایت از طریق پرداخت هزینه و یا از طریق عضویت کتابخانه دانشگاه ها امکانپذیر می باشد.

<http://www.journals.police.ir>

سامانه یکپارچه نشریات علمی ناجا

نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران با برخورداری از 8 نشریه علمی پژوهشی، 15 نشریه علمی ترویجی و بیش از 40 نشریه علمی تخصصی تا کنون در عرصه فعالیت های علمی کشور ضمن تقویت بنیان علمی و دانش تخصصی حوزه نظم و امنیت شرایط تعامل و تبادل علمی با پژوهشگران سایر حوزه های پژوهشی و دانشگاهی را نیز فراهم نموده است. از طریق این سامانه می توانید به متن کامل مقالات کلیه نشریه های ناجا دسترسی آزاد (Open Access) داشته باشید و یا مقالات خود را برای انتشار در این نشریات ارسال نمایید.

پایگاه مقالات علمی مدیریت

www.system.parsiblog.com

پایگاه مقالات علمی مدیریت

از طریق این پایگاه می توانید به بیش از 1500 مقاله فارسی طبقه بندی شده در 70 زیرشاخه علم مدیریت دسترسی آزاد (Open Access) و قابل کپی برداری داشته باشید. این پایگاه یک وبلاگ شخصی می باشد که از سال 1384 شروع به فعالیت کرده و مقالات علمی چاپ شده عمومی و مخاطبان خود را به صورت استاندارد ایندکس می نماید.

<http://journals.ut.ac.ir>

دانلود رایگان مقالات نشریات دانشگاه تهران

از طریق این سایت می توانید به بیش از 26 هزار مقاله فارسی و انگلیسی، از 130 نشریه علمی تخصصی در رشته های مختلف فنی، علوم اجتماعی و انسانی، علوم پایه و... که در دانشگاه تهران منتشر می شود دسترسی آزاد (Open Access) داشته باشید و مقالات موردنیازتان را به صورت رایگان دانلود کنید. همچنین از طریق این سایت می توانید مقالات خود را برای نشریات ارسال نمایید.

<http://scj.sbu.ac.ir>

سامانه نشر دانش دانشگاه شهید بهشتی

از طریق این سایت می توانید به بیش از 2300 مقاله فارسی، از 28 نشریه علمی تخصصی در رشته های مختلف علوم اجتماعی و رفتاری، علوم فنی و مهندسی، علوم انسانی، علوم پزشکی و محیط زیست، علوم پایه و سایر موارد که در دانشگاه شهید بهشتی منتشر می شود دسترسی آزاد (Open Access) داشته باشید و مقالات موردنیازتان را به صورت رایگان دانلود کنید.

<http://naskavar.com>

خرید کتاب های خارجی

اگر قصد تهیه کتب خارجی موجود در آمازون را دارید، سایت نسک آور مناسب شما خواهد بود. شما میتوانید از طریق این سامانه، بصورت مستقیم به جستجوی کتاب در سایت آمازون پردازید و از همانجا اقدام به خرید کتاب مورد نظر خود نمایید. از طریق نسک آور شما در سراسر ایران میتوانید حتی نسخه هایی از کتابهای موجود در سایت آمازون که هنوز چاپ نشده را پیش خرید کنید

<http://maktabkhooneh.org>

آموزش الکترونیک رایگان مکتب خونه

این سایت فیلم های کلاس های درسی دانشکده های مختلف از جمله مدیریت را منتشر می کند. محتوای اصلی کلاس ها به صورت فیلم هایی است که هر کدام به موضوعی خاص می پردازند. با استفاده از این سایت دانشجویان می توانند در کلاس های دلخواهشان رایگان شرکت کنند و درباره ی هزاران موضوع یاد بگیرند. همچنین برای مراجعه به کلاسهای آموزش رایگان الکترونیک بین المللی می توانید به سایت های دانشگاه استفورد مراجعه فرمایید.

<http://ecorner.stanford.edu>

و

<https://www.coursera.org>

<http://ocw.mit.edu/courses>

و

<https://www.edx.org>

<http://www.paperdl.com>

سامانه خودکار دریافت مقالات انگلیسی

این وبسایت سعی دارد تا دسترسی رایگان محققان، دانشجویان و پژوهشمدان به منابع علمی لاتین را فراهم آورد و سامانه خودکار در همین راستا به فعالیت می پردازد. از طریق این بانک اطلاعاتی، دسترسی به مهمترین پایگاههای مقالات علمی زیر فراهم شده است. IEEE , ScienceDirect , Springer , Wiley, ACM , ACS , ASCE , Emerald , ASME ,

FREE
paper

دانلودکننده مقالات علمی
freepaper.me

<http://freepaper.me>

دانلود کننده مقالات علمی انگلیسی

این وب سایت نسبتاً غیر انتفاعی است که تمام تلاش خود را جهت در دسترس قرار دادن منابع علمی به جامعه پژوهشی کشور انجام میدهد. دسترسی به اکثر منابع Sage Journals , Oxford Journals , Wiley Online Library , Informs.org , nature.com , ScienceDirect , Francis & Taylor , Springer برای کاربران فراهم شده است.

<http://elearnica.ir>

دانلود رایگان مقاله های انگلیسی ایلرنیکا

در این بانک اطلاعاتی، دسترسی به مهمترین پایگاههای مقالات علمی از جمله IEEE , Proquest , Emerald , ACS , ASCE , ACM , ScienceDirect , Springer , Wiley فراهم شده است. در بخش منابع کتابخانه لیست کامل پایگاهها تحت پوشش ارائه شده است. لذا شما می توانید لینک مقاله دلخواه خود را در سایت وارد نمایید، در صورت دسترسی به شما اجازه دانلود داده خواهد شد.

<http://www.freepaper.ir>

دانلود رایگان مقالات انگلیسی با امکان ترجمه

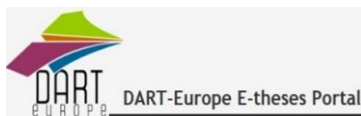
از طریق این بانک اطلاعاتی، برخی مقالات سایت های Scienedirect و IEEE را می توان همراه با ترجمه فارسی اولیه، رایگان دریافت کرد. برای اینکه قادر به دانلود مقاله باشید باید حتما عضو سایت فری پیپر بوده و اعتبار لازم را داشته باشید. برای دانلود رایگان مقاله انگلیسی می توانید عنوان یا آدرس و یا برای جستجوی دقیق DOI را وارد کنید. همچنین این سایت امکان دانلود رایگان کتاب های انگلیسی را دارد (از طریق لینک بوک یار) که می توانید عنوان و یا ISBN کتاب را وارد کنید و آن را دریافت نمایید.

www.journaltoCs.ac.uk

نشریات معتبر علمی جهان (مقالات رایگان انگلیسی)

از طریق این سایت می توانید به فهرست مقالات بیش از 24 هزار نشریه معتبر علمی دنیا در رشته های مختلف دسترسی پیدا کنید و متن کامل بیش از هزاران نشریه آن را به صورت رایگان دانلود نمایید. پس از ورود به سایت در قسمت جستجو، بر اساس نام نشریه یا کلیدواژه ها جستجو و نشریاتی که دارای نشان دسترسی آزاد (Open Access) هستند را می توانید به صورت رایگان دانلود کنید.

www.dart-europe.eu

پرتال پایان نامه های رایگان انگلیسی اروپایی

از طریق این سایت میتوانید به اطلاعات تمام متن بیش از 553 هزار رساله و پایان نامه کارشناسی ارشد و دکتری انگلیسی از 566 دانشگاه معتبر در 28 کشور اروپایی دسترسی آزاد (Open Access) داشته باشید و به رایگان آنها را دانلود کنید که به صورت مداوم نیز در حال

تکمیل می باشد. لازم است بعد از جستجو و انتخاب پایان نامه مورد نظر، در قسمت پایین صفحه روی لینک **Relation** کلیک کنید. همچنین اکثر دانشگاه های معتبر جهان، متن کامل رساله های خود را بر روی سایتشان قرار می دهند.

<http://en.bookfi.org> **بوک فای (کتابهای رایگان انگلیسی)**

از طریق این سایت می توانید به متن کامل بیش از 2 میلیون و 256 هزار کتاب الکترونیکی دسترسی آزاد (Open Access) داشته باشید و به رایگان آنها را دانلود نمایید. این سایت به در کشور روسیه می باشد که جایگزین سایت گیگاپدیا شده است. شما می توانید موضوع مورد نظر و یا عنوان، نام نویسنده و انتشارات کتاب مورد نظرتان را در بخش نوار ابزار مخصوص جستجو نمایید.

The Online Books Page onlinebooks.library.upenn.edu

<http://onlinebooks.library.upenn.edu> **کتابهای آن لاین انگلیسی**

از طریق این سایت می توانید به متن کامل بیش از یک میلیون کتاب الکترونیکی دسترسی آزاد (Open Access) داشته باشید. پس از ورود به این سایت ابتدا نوع جستجو بر اساس نام کتاب، نویسنده، موضوع، شماره سریال و... را انتخاب کنید. سپس عنوان مورد نظرتان را جستجو کرده و بر روی کتاب مورد نظرتان کلیک نمایید. پس از معرفی مختصری از کتاب، لینک منبع اصلی متن کامل کتاب قرار دارد.

<http://avaxsearch.com> **جستجوگر آواکس (کتابهای رایگان انگلیسی)**

از طریق این سایت می توانید به متن کامل کتابهای الکترونیکی بیش از 20 زبان دنیا دسترسی آزاد (Open Access) داشته باشید. پس از ورود به این سایت ابتدا بر اساس نام کتاب یا نام نویسنده را انتخاب جستجو کرده و با کلیک بر روی عنوان کتاب، سایتهای پشتیبانی که متن کامل کتاب بر روی آنها قرار گرفته است معرفی می شود.

<http://lib.isu.ac.ir> **پایگاه های اطلاعاتی آن لاین مقالات انگلیسی**

در این سایت پایگاه های اطلاعاتی معتبر علوم اجتماعی و علوم انسانی شامل Ebsco و Emerald و Jstor و ProQuest و کتابخانه دیجیتال پیوسته Online Digital Library به طور کامل معرفی شده است. دسترسی به این پایگاه های اطلاعاتی (با صدها بانک اطلاعاتی زیرمجموعه) تنها با خرید اکانت یا از طریق کتابخانه دانشگاه ها امکان پذیر می باشد.

<http://journals.msrt.ir/> **کمیسیون نشریات علمی کشور**

در این سایت کلیه نشریات مصوب وزارت علوم تحقیقات و فناوری به تفکیک دانشگاه/موسسه ناشر، گروه علمی و زبان معرفی شده است. همچنین از طریق سایت اینترنتی مرکز برنامه ریزی و سیاستگذاری پژوهشی وزارت علوم، امکان مشاهده به روز نشریات معتبر ISI و ISC و علمی-پژوهشی و علمی-ترویجی وجود دارد.